

Mag. 09.6141 KØ

RHB



292643292

101 Københavns kommune



KØBENHAVNS
SUNDHEDSVEDTÆGT.

KØBENHAVNS
SUNDHEDSVEDTÆGT

MED BILAG OG ANMÆRKNINGER

SAMT REGISTER

UDGIVET PAA SUNDHEDSKOMMISSIONENS FORANLEDNING

AF

SØREN HANSEN



KØBENHAVN 1900

I KOMMISSION HOS UNIVERSITETSBOGHANDLER G. E. C. GAD

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE

~~KØBENHAVNS~~
~~KOMMUNEBIBLIOTEKER~~
~~HØVEDBIBLIOTEKET~~

København

0.9.6/4

515

a

INDHOLD.

	Side.
Sundhedsvedtægt for Staden København....	1

Bilag.

Instruks for Sundhedskommissionens Lægepersonale	45
Regulativ for Udførelsen af underjordiske og indvendige Afløb for Spildevand og Grundvand fra Grunde i København (Husspildevandsledninger).....	52
Lov af 30. Marts 1895 om Tillæg til Bygningsloven for København og Frederiksberg (om Køkkenvaske) ..	83
Uddrag af Politivedtægt for København af 22. Juni 1883	84
Bekendtgørelse fra Københavns Magistrat af 27. Oktbr. 1884 (om Dagrenovationen).....	94
Forskrifter til Iagttagelse ved Anbringelse af Latriner i en Bygnings Etager. 15. Juni 1898	95
Instruks for Bygningsinspektørerne i København m. H. t. Indretning eller Omdannelse af Rum til Klosetter i en Bygnings Etager	101
Bekendtgørelse fra Københavns Bygningskommission af 28. Marts 1899 om Erhvervelse af Tilladelse til Omdannelse eller Indretning af Latriner i København	103
Reglement for større Kludelagere i København (en gros Handel eller Fabriksvirksomhed) 15. Januar 1889	104
Reglement for mindre Kludeforretninger i København (saadanne der drives i Butik og i Henhold til Bevilling efter Næringslovens § 51)	106

13/14 567

IV

	Side.
Cirkulære fra Sundhedskommissionen af 6. Febr. 1892 (om Handel med Klude, Ben o. s. v.).....	109
Raadstue Plakat af 12. Marts 1896 (om Dowson Gas- værker)	111
Raadstue Plakat af 24. Juni 1897 (om Acetylen Gas- værker)	117
Forskrifter for Koholderi i København. 8. Febr. 1890	123
Reglement for Benyttelsen af Københavns offentlige Slagtehus. Septbr. 1887	126
Reglement for Kødundersøgelse ved Københavns offentlige Slagtehus i Septbr. 1887	133
Betingelser for Indførsel af mindre Dele af Svin end halve Kroppe til København fra udenbys Svine- slagterier. 12. Marts 1896	136
Bekendtgørelse fra Københavns Magistrat af 14. Decbr. 1887 (om Indførsel af ferskt Kød).....	140
Betingelser, paa hvilke Tilladelse kan forventes med- delt Pøsefabrikanter i Københavns Amts nordre, søndre og Amager Birker til at indføre Pølser til Forhandling her i Staden. 4. Jan. 1887.....	146
Bekendtgørelse fra Københavns Magistrat af 14. Decbr. 1887 (om Stempling af Kød).....	149
Regler for Dyr lægekontrollen med indenbys Svine- slagterier.....	151
Bestemmelser givne af Sundhedskommissionen om de Fordringer, som for Fremtiden ville blive stil- lede med Hensyn til Indretningen af Kødudsalg m. m. her i Staden. 24. Febr. 1892	153
Forskrifter til lagttagelse ved Indretningen af Lokaler, hvor Kød pølser og lignende Næringsmidler tilvirkes, opbevares og forhandles. 27. Juli 1891	157
Uddrag af Bygningslov for København af 12. April 1889	159
Uddrag af Lov om Foranstaltninger imod Udbredelsen af smitsomme Sygdomme af 30. Marts 1892	176
Lov af 11. Maj 1897 om Tillæg til Lov af 30. Marts 1892 (om Foranstaltninger imod Lungetuberkulose)	192
Bekendtgørelse fra Københavns Magistrat af 5. Marts	

	Side.
1890 (om vederlagsfri Hospitalsbehandling af Personer, der angribes af visse smitsomme Sygdomme)	194
Cirkulære fra Sundhedskommissionen af 14. Jan. 1891 (om Desinfektion).....	196
Bekendtgørelse fra Sundhedskommissionen af 14. Juli 1897 (om Desinfektion efter Dødsfald af Lungetuberkulose).....	198
Instruks for Desinfektionspersonalet af 10. Jan. 1897	198
Bestemmelser vedrørende Bagerier og Brødudsalg. 28. Maj 1898	211
Bestemmelser angaaende Orden og Renlighed m. m. i Cigar- og Tobaksfabrikker. 7. Novbr. 1876.....	217
Bestemmelser angaaende Tilsyn med Fattigvæsenets Plejebørn. 24. Juli 1888	220
Dagsbefaling for Københavns Politi af 19. August 1889 (om Dødsattester for Plejebørn)	226
Fortegnelse over Bekendtgørelser fra Københavns Politi og Sundhedskommission om giftige Varer ..	227
Udvalg af Domme i Sager angaaende Overtrædelse af Sundhedsvedtægten.....	228
Register.....	232

Sundhedsvedtægt for Staden København¹⁾.

I. Om Sundhedsvedtægtens Omraade og Gennemførelse.

§ 1. Nærværende Sundhedsvedtægt gælder for Staden København og dens Grund²⁾.

Indrerheden, Havnen og de Skibe, der henligge der, saavel som disses Besætninger ere med Hensyn til Renlighed og Sundhedsforhold underkastede denne Vedtægts Bestemmelser, for saa vidt de findes anvendelige³⁾.

§ 2. Tilsynet med Stadens Sundhedspleje og Afgørelsen af de derved foranledigede Spørgsmaal i

1) Vedtagen af Kommunalbestyrelsen i Maj 1886 og stadfæstet af Justitsministeriet den 15de Juni s. A.

2) Herunder Fæstningsværkerne og Citadellet Frederikshavn. Just. Min. Resol. 4. Septbr. 1888. (Bygningsloven af 12. April 1889 gælder ikke for Citadellet og Orlogsværftet.)

3) Karantænevæsenet er ved kgl. Resol. af 20. Aug. 1852, jfr. Lov af 2. Juli 1880, henlagt under Justitsministeriet.

den Udstrækning, som denne Vedtægt fastsætter, saavel under sædvanlige Forhold som under Epidemier¹⁾, varetages af en Kommission, bestaaende af Politidirektøren som Formand, Borgmesteren for Magistratens 4de Afdeling, Stadsråden og to af Borgerrepræsentationen for 5 Aar ad Gangen frit valgte Medlemmer. Den udøvende Myndighed i alle Sundhedspolitivæsenet vedkommende Tilfælde forbliver paa Kommissionens Vegne hos Politidirektøren, hvem det særlig paaligger som Kommissionens Formand at paase Overholdelsen af de Sundhedspolitiet vedkommende Love og andre Bestemmelser; han kan i forekommende Tilfælde nægte at bringe de af Kommissionen tagne Beslutninger til Udførelse, men skal da uophødelig bringe Sagen ind for vedkommende Ministerium.

§ 3. Til Sundhedskommissionens Raadighed stilles et Lægepersonale, der har den Opgave i Almindelighed at virke i den offentlige Sundhedsplejes Tjeneste, derunder indbefattet at foretage saadanne hygiejniske Undersøgelser, hvortil lægevidenskabelig Indsigt er nødvendig. De nærmere Bestemmelser til denne Foranstaltnings Gennemførelse foreslaas af Sundhedskommissionen og vedtages af Kommunalbestyrelsen²⁾.

¹⁾ Om offentlig Behandling af smitsomme Sygdomme se Lov af 30. Marts 1892 §§ 1—4, Bilag S. 176.

²⁾ Vedtagne 27. Decbr. 1886. Fra 1. Maj 1887 er der ansat 6 Kredslæger og 1 Veterinærlæge; Instruks for Sundhedskommissionens Lægepersonale med tilhørende Dagsbefaling fra Politidirektøren af 30. April 1887 se Bilag S. 45.

Kommunelægerne skulle hver i sit Distrikt have deres Opmærksomhed henvendt paa samtlige Sundhedsplejen vedrørende Forhold¹⁾. De skulle, naar noget mod denne Vedtægts Bestemmelser stridende Forhold kommer til deres Kundskab, uopholdelig derom gøre Indberetning til Stadslægen, som, hvis han anser det nødvendigt, personlig undersøger Sagen. De bør ligeledes til ham gøre Indstilling om saadanne hygiejniske Foranstaltninger, som de maatte anse for hensigtsmæssige eller nødvendige. Stadslægen foredrager da efter Omstændighederne Sagen i Sundhedskommissionen eller gør Anmeldelse om den til Politidirektøren.

§ 4. 3dje Politiinspektør skal i Følge § 32 i Instruks for det udøvende Politi i København af 7. Juni 1869 fungere som Sekretær ved Sundhedskommissionen og har derhos i Følge § 31 i bemeldte Instruks umiddelbart under Politidirektøren med den ham underlagte Afdeling af Mandskab at varetage de i denne Vedtægt omhandlede, Sundhedspolititjenesten vedkommende Forretninger, hvortil i Øvrigt den hele Politistyrke efter Politidirektørens nærmere Anordning kan benyttes.

I Følge Tillæg til Politiiinstruksen af 9. Marts 1877 § 1, Litra d.²⁾ skal Politilægen udføre de Sundhedspolititjenesten vedkommende Undersøgelser og andre Lægeforretninger, som Politidirektøren i

¹⁾ Regulativ for Kommunelægerne. Novbr. 1896 § 7.

²⁾ Jfr. Tillæg til samme Instruks af 15. Septbr. 1896.

Egenskab af Sundhedskommissionens Formand og udøvende Medlem maatte overdrage ham.

§ 5. Under Epidemier og i Øvrigt, naar særlige Forhold gøre det ønskeligt, kan Sundhedskommissionen overdrage det specielle Tilsyn med Sundhedsplejen i Stadens enkelte Dele til Distriktskommissioner, der tiltrædes af vedkommende Kommunalæger ¹⁾. Beslutninger kunne dog kun tages af Sundhedskommissionen, for hvilken derfor Distriktskommissionen maa andrage paa de Foranstaltninger, som findes nødvendige eller hensigtsmæssige.

§ 6. Sundhedskommissionens Medlemmer saavel som Enhver, der i Medfør af foranstaaende §§ 3, 4 og 5 har at virke i Sundhedspolitiets Tjeneste, skal have Adgang til saavel paa offentlig som paa privat Grund at foretage de ham paahvilende Undersøgelser af de i denne Vedtægt omhandlede Forhold.

§ 7. Under Sundhedskommissionens Overbestyrelse stilles et Laboratorium, i hvilket Kommissionen kan lade foretage saadanne kemiske, fysiske og mikroskopiske Undersøgelser, som den til Varetagelsen af denne Vedtægts Bestemmelser maatte finde fornødne.

Kommunalbestyrelsen bestemmer efter Indstilling af Sundhedskommissionen det Nærmere med Hensyn til Laboratoriets Indretning, Bestyrelse m. m.; Ud-

¹⁾ Regulativ for Kommunalægerne. Novbr. 1896 § 8. Jfr. Lov af 30. Marts 1892 § 23. Bilag S. 189.

gifterne herved afholdes af Kommunens Kasse efter Bevilling paa sædvanlig Maade¹⁾.

§ 8. Overtrædelse af Sundhedsvedtægten, derunder indbefattet Undladelse af at rette sig efter de i Henhold til Vedtægten givne Paalæg eller Forbud, medfører Ansvar efter § 2 i Lov af 12te Januar 1858 om Tilvejebringelse af Sundhedsvedtægter²⁾.

§ 9. Naar en Foranstaltning, som efter Sundhedskommissionens Formening for Sundhedsplejens Skyld bør træffes, vil medføre Udgift for Kommunen, har Kommissionen forud at erhverve Kommunalbestyrelsens Billigelse til en saadan Udgifts Afholdelse igennem Kommunens aarlige Budget eller, hvis dette ej har kunnet ske, ved særlig Bevilling. Dog kan i paatrængende Tilfælde en Udgift afholdes uden foregaaende Bevilling med Samtykke af den Borgmester,

¹⁾ Kontrakt af 23. Decbr. 1897.

²⁾ »De af Justitsministeren stadfæstede Vedtægter skulle for den Tid nærværende Lov gælder, være bindende for de vedkommende Byers og Landsognes Beboere, hvorfor de skulle læses til Tinge og paa anden hensigtsmæssig Maade bringes til offentlig Kundskab. Det samme gælder om senere Forandringer og Tillæg. Politidirektøren i København, Amtmændene og Politimestrene ere forpligtede til at vaage over Vedtægternes nøjagtige Efterlevelse. Overtrædelser straffes med Bøder indtil 200 Rdlr. Sagerne behandles som offentlige Politisager, og Bøderne tilfalde Politikassen. I Sager, der anlægges mod Nogen for ikke at have rettet sig efter de ham i Henhold til Vedtægterne givne Paalæg eller Forbud, blive de ved Loven hjemlede almindelige Tvangsmidler at bringe i Anvendelse.«

der har Sæde i Kommissionen, og under hans Ansvær, samt imod at Bevilling derefter uophotdelig forlanges hos Kommunalbestyrelsen.

II. Om Ordning af Afløb m. m.

§ 10. Alt Spildevand skal afledes saaledes, at dets Nedsivning saa vidt muligt undgaaes¹⁾.

§ 11. Aabne Afløb skulle have et tilstrækkeligt og saavidt muligt regelmæssigt Fald samt behørigt Tværsnit. Bortlede de urent Vand, kan det fordres, at de forsynes med en haard Bund enten ved Brolægning eller paa anden Maade.

Lukkede Afløb blive at udføre efter de Bestemmelser, som fastsættes af Magistraten²⁾.

Naar et lukket offentligt Vand afløb findes i Nærheden af en Ejendom, hvorfra urent Vand udledes, kan dette paa Ejerens Bekostning fordres afledet til Afløbet paa den Maade, Sundhedskommissionen fastsætter.

§ 12. Alle Afløb, saavel private som offentlige, skulle holdes tilbørlig rene og frie for Lugt³⁾.

¹⁾ Jfr. Lov af 12. April 1889 §§ 55-56. Bilag S. 172.

²⁾ Regulativ for Udførelsen af underjordiske og indvendige Afløb for Spildevand og Grundvand fra Grunde i København (Husspildevandsledninger) 1. Maj 1897. Bilag S. 52. Højesterets Dom af 20. Febr. 1896. Kriminal- og Politirets Dom af 26. Febr. 1898. Bilag S. 228.

³⁾ Jfr. Lov af 30. Marts 1895 § 1 (Om Køkkenvaske) Bilag S. 83.

De skulle renses og skylles, saa ofte det efter Aarstid og Sundhedsforhold af Sundhedskommissionen findes nødvendigt.

§ 13. De fra Afløb optagne Urenligheder skulle fjernes uden Ophold og paa hensigtssvarende Maade¹⁾.

III. Om den offentlige Renlighed m. m.

§ 14. Om den offentlige Renlighed, navnlig Renholdelsen af Gader, Veje eller Pladser, gælde Politivedtægtens Bestemmelser²⁾.

Under særegne, for den offentlige Sundhedstilstand farlige Omstændigheder kan Sundhedskommissionen midlertidig paabyde hyppigere Gadefejning, Vanding af Gaderne, i Særdeleshed af de Veje, Gader og Pladser, som ikke ere brølagte, og Rensning af Afløbsrender, Rendestene og Grøfter, samt Rensning af Kanaler og andre Vandarealer.

§ 15. Gaardspladser skulle holdes tilbørlig rene og frie for Lugt og være saaledes anlagte og vedligeholdte, at de uden Vanskelighed kunne holdes frie for nedsivende Urenligheder.

¹⁾ Om Udpumpning af Kældersumpe se Politivedtægten § 90. Bilag S. 90. Se forøvrigt herom Bilag S. 77.

²⁾ Politivedtægten for København af 22. Juni 1883 §§ 77—85, 87—91; (§ 86 er ophævet ved Just. Min. Bekg. 20. Febr. 1890). — Bilag S. 84.

Gaardlatriner og Pissoirer¹⁾ saavel som Trapper og Trappegange, Kældere og Loftsrum, der ere til fælles Afbenyttelse for Husbeboerne, skulle holdes tilbørlig rene.

§ 16. For de Dele af Stadens Grund, hvor Affald fra Husene bortføres ved offentlig Foranstaltning, kan Sundhedskommissionen paabyde, at der i enhver Ejendom i Gaardsrummet eller i et derfra tilgængeligt Rum, som Sundhedskommissionen finder dertil egnet, skal henstilles Beholdere af en saadan Beskaffenhed og i et saadant Antal, som af Magistraten bestemmes²⁾, til Opsamling af Fejeskarn og Affald fra Husene, det ved Gaardfejning og Kloakerensning opsamlede derunder indbefattet. Disse Beholdere ville da paa de Dage, da Dagrenovationen bortføres, ved det Offentliges Foranstaltning (jfr. Politivedtægtens § 83) blive afhentede, udtømte i de dertil bestemte Vogne og igen bragte tilbage paa deres Plads eller ombyttede med tomme Beholdere³⁾.

For de Dele af Stadens Grund, hvor Affald fra Husene ikke bortføres ved offentlig Foranstaltning,

1) Om Pissoirer ved offentlige Beværtninger se Politivedtægtens § 70. Bilag S. 84.

2) Beg. fra Københavns Magistrat af 27. Oktbr. 1884. Bilag S. 94. For hvert Værelse i en Ejendom skal der findes $\frac{1}{8}$ og for hvert Køkken $\frac{1}{4}$ Kubikfod Fejeskarnsbeholder. En reglementeret Beholder maa i en Forgaard indeholde højst 4, i en Baggaard højst 3 Kubikfod.

3) Bortkørselen finder Sted i Henh. til Betingelser for 3 Aar fra 1. Novbr. 1897 at regne.

kan Sundhedskommissionen paabyde, at Ansamlinger af saadant Affald kun tilstedes i Beholdere, forsynede med Laag og for Fugtighed uigennemtrængelige Bunde og Vægge, hvilke sidste skulle være mindst 3 Tommer højere end det omliggende Terræn. Beholdernes Dybde maa ikke være over $1\frac{1}{2}$ Alen og deres Rumfang ikke overstige 6 Kubikalen. Disse Gruber skulle i Sommerhalvaaret tømmes mindst en Gang ugenlig, i Vinterhalvaaret mindst en Gang hver fjortende Dag.

IV. Om Latrinvæsenet.

§ 17. Alle Latrinhuse skulle, til Optagelse af Ekskrementerne, være forsynede med tætte Beholdere, som ikke have Afløb, let kunne flyttes, og som i det Hele, navnlig ogsaa med Hensyn til Form, *Materiale*¹⁾ og Dimensioner, opfylde de Forskrifter, Sundhedskommissionen i saa Henseende paabyder. *Beholderne maa kun benyttes til Optagelse af Ekskrementer, og Ejerne ere ansvarlige for, at Beholderne ikke blive overfyldte forinden Afhentning sker*¹⁾.

De saakaldte Pottetønder skulle anbringes i et i selve Latrinhuset dertil indrettet, med Dør forsynet Rum²⁾.

¹⁾ Saaledes ændret ved Tillæg til Sundhedsvedtægten af 9. Juli 1898. — De skulle være af galvaniseret Staal, af Form og Størrelse som en af Sundhedskommissionen approberet Model, der er udstillet paa Renholdningsselskabets Kontor, hvor saadanne Beholdere kunne købes. Sundh. Komm. Bekg. April 1899.

²⁾ Sundhedskommissionen kan meddele Dispensation fra denne Bestemmelse.

Ældre Latriner, der ikke ere indrettede efter de oven anførte Bestemmelser, skulle indrettes i Overensstemmelse med disse inden 3 Maaneder, efter at denne Vedtægt er traadt i Kraft, medmindre Sundhedskommissionen paa Grund af særegne stedlige Forhold tillader, at Fristen forlænges.

Hvis de i en Ejendom værende Latriner findes at være utilstrækkelige i Forhold til Beboernes Antal, kan Sundhedskommissionen paalægge vedkommende Ejer at træffe saadanne Foranstaltninger, at de for Haanden værende Mangler blive afhjulpne, dog at det i Bygningsloven¹⁾ foreskrevne Antal Sæder ikke overskrides.

Ved Indretning af faste Retirader i en Bygnings Etager blive Sundhedskommissionens Forskrifter²⁾ at iagttage (kfr. Bygningslov 21. Novbr. 1871 § 62³⁾).

§ 18. Beholderne skulle efter Afbenyttelsen afhentes efter den dertil af Magistraten truffne fornødne Foranstaltning og imod, at Ejerne erlægge den derfor af Magistraten godkendte Betaling⁴⁾.

1) Lov af 12. April 1889 § 59. Bilag S. 173.

2) Forskrifter til Iagttagelse ved Anbringelse af Latriner i en Bygnings Etager af 15. Juni 1898. Bilag S. 95. Instruks for Bygningsinspektørerne m. H. t. Indretning eller Omdannelse af Rum til Klosetter i en Bygnings Etager af 28. Marts 1899. Bilag S. 101. — Bygn. Komm. Bekg. af s. D. om Erhvervelse af Tilladelse til Indretning eller Omdannelse af Latriner. Bilag S. 103. — Ved Latriner forstaaes ethvert særligt til Nødtørftsbrug indrettet Rum. Just. Min. Resol. 26. Oktbr. 1897.

3) Nu Lov af 12. April 1889 § 58.

4) Fra 1. Novbr. 1898 er Udførselen overdraget Køben-

Ved Udførselen af Tønderne eller Beholderne skulle disse være forsynede med tæt sluttende Laag¹⁾, og Udførselen skal ske i lukkede Vogne efter *Kl. 11 Aften*, i Maanederne Marts—Oktober inden *Kl. 7* og i den øvrige Del af Aaret inden *Kl. 9* om Morgenen²⁾, samt for de paagældende Entreprenørers Vedkommende under Iagttagelse af de Forskrifter, som Sundhedskommissionen derom maatte give.

§ 19. Paa Oplagssteder for Latrinrenovation skal denne efterhaanden paa Sundhedskommissionens Forlangende kunne fordres opbevaret i vandtætte, med tæt Dække lukkede Beholdere, anbragte i gode og tætte Huse, rummelige nok til, at hele Virksomheden kan foregaa deri.

Oplagsstederne maa kun anlægges paa saadanne Steder, som Sundhedskommissionen dertil finder passende, og i Overensstemmelse med de nærmere Forskrifter, Samme i hvert enkelt Tilfælde maatte finde Anledning til at give, navnlig ogsaa med Hensyn til Brolægning og Spildevandsledninger.

Kørsel med Latringødning fra Oplagspladser maa ikke finde Sted paa Stadens Grund til andre end de i § 18 fastsatte Tider. Dog kan Sundhedskommissionen tillade saadan Kørsel til andre Tider paa den Del af Stadens Grund, der ligger Nord for Jagtvejen.

havns Grundejeres Renholdnings-Selskab; Vedtægt og Regulativ af 19. Juli 1898.

1) Omhældning af Tønderne udenfor Ejendommene betragtes som stridende mod denne Bestemmelse; Politidirektørens Dagsbefaling 31. Oktbr. 1898.

2) Saaledes ændret ved Tillæg til Sundhedsvedtægten af 9. Juli 1898.

V. Om de for de Omboendes Sundhed

skadelige Anlæg.

1. Skadl. for §§ 20-22
e mi Bety. § 20. De for de Omboendes Sundhed skadelige
 1/3 1907. Næringsbrug henføres til to Klasser:

1ste Klasse er de i Lov angaaende visse for Sundheden skadelige Næringsbrug af 10. Marts 1852 § 1 nævnte, nemlig: alt Slagteri (jfr. Afsnit VI § 32), Udsmeltning af raa Talg, Garveri, Skindtilberedning, hvortil bruges Tran, Pergament-, Tarmstrenge- og Limfabrikation, Benkøgeri, Benbrænderi, Trankøgeri, Stivelsefabrikation, kemiske Fabrikker for Tilvirkning af mineralske Syrer, Salte og andre Præparater, Male-¹⁾, Farve-, Gødnings- og andre Stoffer, hvis Tilvirkning og Bearbejdelse medfører betydelig Stank.

2den Klasse omfatter følgende Næringsbrug, nemlig: Fiskebløderi, Lysestøberi, Skindtilberedning, for saa vidt samme ikke er indbefattet under 1ste Klasse, Oplag af vaadt saltede Huder, Sæbesyderi²⁾, Fabrikker for Tilvirkning af Cikorie og andre Kaffe-surrogater, Tilberedning af Belysningsgas, Pølsefabrikation, Røgeri, Kaffe- og Maltbrænderi, Fedt-smelteri, Blanksværtfabrikation, Skindtørring, Krølhaarsfabrikation, Næringsbrug, hvorved der koges eller opvarmes Tjære, større Oplag af Ost, samt Oplag af Klude, Ben, Guano og andet dyrisk Affald eller andre særlig ilde lugtende Stoffer.

¹⁾ Herunder henregnes Ferniskøgerier. Just. Min. Resol. 18. Marts 1885.

²⁾ Herunder ikke kold Tilvirkning af Sæbe.

§ 21. I Staden og paa dens Grund indenfor en Linje, som paa Amager følger Fæstningsgraven og paa Sjælland drages fra Sundet langs Sydgrænsen af Ejendommene »gl. Kalkbrænderi« og »Rolighed« samt Opfostringshusets Grund til Kalkbrænderivej¹⁾, ad denne til Østerbrogade, ad Blegdamsvej, Fælledvej, Nørrebrogade, Blaagaardsgade, Ladegaardsaaen²⁾, St. Jørgens Sø, Gl. Kongevej, langs denne til Vesterbrogade, over Vesterbro og langs Reventlowsgade til Kalvebodstrand, maa de skadelige Næringsbrug af 1ste Klasse kun drives paa de Steder, hvor de hidtil have været drevne³⁾, og paa disse kun af de Personer, der paa den Tid, da fornævnte Lov af 10. Marts 1852 traadte i Kraft, havde erhvervet Berettigelse til at udøve et saadant i Drift værende Næringsbrug indenfor den anførte Grænse, samt, for Garveriers Vedkommende, af saadanne Personers Enker og Børn. Undtagelser herfra kan kun tilstedes af Sundhedskommissionen for den, som kan godtgøre, at han formaaer at drive det paagældende Næringsbrug paa en saadan Maade, at dets skadelige Følger for de Omboendes Sundhed forebygges.

Udenfor den nævnte Grænselinje maa uden Sundhedskommissionens Samtykke intet af de til 1ste Klasse hørende skadelige Næringsbrug anlægges eller bestaaende Anlæg af denne Art udvides eller flyttes.

1) Nu Nordre Frihavnsvej.

2) Nu Aaboulevarden.

3) Ifølge Lov af 30. Novbr. 1857 maa saadanne Næringsbrug ikke anlægges indenfor en Afstand af 200 Alen fra Københavns Vandværker.

§ 22. I Staden og paa dens Grund indenfor en Grænselinje, dragen fra Sundet langs Gamle Kalkbrænderivej, Ny Kalkbrænderivej, Nøjsomhedsvej, Østerbrogade, Jagtvejen, Ladegaardsaaen¹⁾, St. Jørgens Sø, Stadens Grænse til Platanvej, langs denne Vej og Vesterfælledvej til den nedlagte Jernbanevold og derfra i Sydost til Kalvebodstrand, maa intet af de til 2den Klasse hørende Næringsbrug anlægges forinden Sundhedskommissionens Samtykke er erhvervet med Hensyn til Stedet, hvor det agtes drevet, og maa ingen Udvidelse eller Flytning af bestaaende Næringsbrug af denne Art finde Sted uden Sundhedskommissionens Samtykke.

For saa vidt der til de i Medfør af de hidtil gældende Regler meddelte Tilladelser til Anlægget af noget til 2den Klasse hørende Næringsbrug har været knyttet Betingelser eller Forbehold, forblive saadanne i Kraft.

§ 23. Alle Fabrikker og industrielle Anlæg samt alle Oplag af ilde lugtende Genstande skulle være indrettede og drives paa en Maade, der saa lidt som muligt forulemper de Omboende²⁾, og skal Sundhedskommissionen være bemyndiget til at give de til Efterkommelse heraf fornødne Forbud eller Paalæg³⁾.

Oplagsrum til Klude skulle være godt ventilerede, Gulvene skulle være uigennemtrængelige for Fugtighed, Væggene og Lofterne pudsede og oljemalede og skulle

¹⁾ Aaboutevarden.

²⁾ Kriminal- og Politirets Dom af 25. Novbr. 1899. Bilag S. 229.

³⁾ Kriminal- og Politirets Dom af 3. Decbr. 1887. Bilag S. 229.

jevnlige vaskes. Sortering og andet Arbejde med Kludene i Oplagene maa ikke finde Sted, før Kludene ere desinficerede paa den Maade, Sundhedskommissionen bestemmer¹⁾. Ingen Klude maa udføres fra Oplaget, uden at de ere desinficerede. Opkøbere af Klude, der ikke have Oplagsrum af en passende Beskaffenhed, skulle, saa ofte Sundhedskommissionen maatte bestemme, men mindst hver 3dje Dag, aflevere de af dem opkøbte Klude til Oplagene. Det er dem forbudt at opbevare Kludene i deres Beboelseslejligheder²⁾.

Med Undtagelse af Ledningerne fra de kommunale Gasværker maa intet Gasværk eller Gasledning fra saadanne anlægges i Beboelsesbygninger uden Sundhedskommissionens Tilladelse, medmindre den Del af Bygningen, hvori Anlægget agtes anbragt, er adskilt fra de beboede Dele af Bygningen ved Brandmure, hvori der ikke maa findes Åbninger, selv om saadanne ere forsynede med Jerndøre.

Ved Beboelsesbygninger forstaas her saadanne Bygninger, der tjene til Natophold for Mennesker, dog Natarbejde og Natvagt undtagne³⁾.

¹⁾ Reglementer for større Kludelagere og mindre Kludeforretninger af 15. Jan. 1889. Cirkulære fra Sundhedskommissionen af 6. Febr. 1892. Bilag S. 104 flg.

²⁾ Handel med Klude, Ben m. v. er underkastet Sundhedspolitiets særlige Kontrol i Henhold til Lov af 29. Decbr. 1857 § 51, jfr. Lov af 10. Marts 1852 § 5.

³⁾ Saaledes ændret ved Tillæg til Sundhedsvedtægten af 22. Febr. 1896. — Raadstueplakater af 12. Marts 1896 og 24. Juni 1897. Bilag S. 111 og 117.

§ 24. Ethvert ilde lugtende Afløb fra noget Næringsbrug skal føres i sin hele Længde i lukket Ledning til den i Gaden værende lukkede Kloakledning. Findes ingen saadan Kloakledning i nogen af de Gader, hvortil den paagældende Grund vender ud, skal saadant Afløb være reguleret saaledes, at det altid sker i brolagte, dækkede Rendestene, og kun i Tiden mellem Kl. 12 Midnat og Kl. 5 om Morgenen, hvorhos Rendestenene hver Gang tilbørlig skulle efterskylles med rent Vand.

§ 25. Skibe, der i Københavns Havn losse eller indlade Klude, Ben og Guano eller andet luftfordærvende Affald, skulle henvises til saadanne Steder i Havnen, hvor det kan ske uden Ulempe.

§ 26. Naar en Skorsten findes at udsende Røgmasser, der ere til Besvær for de Omboende¹⁾, skal Sundhedskommissionen paalægge Bygningens Ejer eller Bruger inden en bestemt Frist af afhjælpe Mangelen²⁾. For de Anlæg, som bestaa paa den Tid, nærværende Bestemmelse træder Kraft, kan Dispensation fra de strengere Fordringer, som ellers vilde være at stille, indrømmes af Justitsministeriet efter

¹⁾ Jfr. Lov af 12. April 1889 § 48. Bilag S. 171. — Til Bedømmelse af Røgs Styrke anstiller Politiet planmæssige Iagttagelser ved de patruljerende Betjente, hvortil der benyttes særlige Skemata med Rubrikker for stærk sort, mindre stærk sort, stærk lys, mindre stærk lys, ubetydelig og ingen Røg.

²⁾ Højesterets Dom af 11. Maj 1892. Bilag S. 229.

Indstilling af Sundhedskommissionen, saafremt særdeles Omstændigheder tale derfor¹⁾).

§ 27. Intet Dampskib maa, saa længe det er bebyggende i, eller medens det gaaer ud af Københavns Havn, til Dampudvikling benytte Brændsel, der giver mere Røg end Cinders og Wales-Kul, i hvilke Henseende Havnepolitiets Skøn skal være afgørende. Dampskibe, der benyttes til kortere Rejser og i regelmæssig Fart paa København, kan Sundhedskommissionen paalægge at rette sig efter foran staaende Bestemmelse, ogsaa for Indgaaende i Havnen.

Til Jærnbanelokomotiver skal der, saa længe de befinde sig paa Stadens Grund, i Regelen benyttes et Brændselsmateriale, som ikke giver stærk Røg, saasom Waleskul og deslige, medmindre Lokomotiverne ere forsynede med røgførtærende Indretninger, der mindst i samme Grad formindsker den Røg, som fremkommer ved Benyttelsen af andet Brændselsmateriale.

§ 28. Opsamling af Gødning i Gruber, der ere af større Rumfang end 6 Kubikalen, Oplag af Gade- renovation samt Svinehold maa indenfor den i § 22 nævnte Grænse kun finde Sted med Samtykke af Sundhedskommissionen og kun i det Omfang samt paa de Vilkaar, som Sundhedskommissionen fastsætter²⁾).

¹⁾ Bestemmelsen anses ikke for anvendelig overfor Røg fra et mindre Ildsted, der bliver til Besvær for de Omboende paa Grund af særegne stedlige Forhold, men kun hvor der er Tale om Røgmasser. Just. Min. Skr 9. Juni 1898.

²⁾ Jfr. Lov af 10. Marts 1852 § 4 og Lov af 12. April 1889 § 61. — Svinehold i København og paa Kristians-

§ 29. Gødning maa ikke blandes med Latrinindhold. Dog skal Sundhedskommissionen være bemyndiget til at gøre Undtagelse fra dette Forbud for de Grundejendomme, hvor der drives Jordbrug.

§ 30. Alt Kreaturhold og Svinehold er, foruden de Bestemmelser, som Byggelovgivningen¹⁾ fastsætter, med Hensyn til Staldenes Indretning og Driften underkastet de Forskrifter, Sundhedskommissionen finder det fornødent at træffe²⁾. Særlig bliver Følgende at iagttage:

a) Afløb fra Stalden eller Gruben, i hvilken Gødningen samles, til Gadens Rendesten maa ikke finde Sted, og Udførselen fra Gruben skal ske i tætte Vogne og saaledes, at Intet spildes, i Maanederne Marts—Oktober inden Kl. 7³⁾ og i de øvrige Maaneder inden Kl. 8 Formiddag med den ved Politivedtægtens § 91 fastsatte Undtagelse.

b) Enhver ny Kostald skal være tilstrækkelig lys og ventileret, den skal have en Baas af mindst 1 Alen 12 Tommers Bredde indvendigt Maal for hvert Kreatur og en Gødningsgang af mindst 1 Alens

havn er forbudt ved Forordning af 26. Novbr. 1709, indskærpet ved Politiplakat af 28. Oktbr. 1811.

¹⁾ Lov af 12. April 1889 § 60.

²⁾ Forskrifter som Sundhedskommissionen i Henhold til Sundhedsvedtægtens § 30 har fastsat for Køholderi i København 8. Febr. 1890, Bilag S. 123.

³⁾ Saaledes ændret ved Tillæg til Sundhedsvedtægten af 7. Maj 1896. — Tidsbestemmelsen finder ikke Anvendelse paa Hestegødning. Kriminal- og Politiretsdom af 1. Oktbr. 1887. Bilag S. 230.

Bredde, samt for hver Baas mindst 300 Kubikfod Rum¹⁾.

c. Svinestier skulle være af Grundmur og lukkede; Gulvet skal være af et for Fugtighed uigennemtrængeligt Materiale lidt over Grundens Niveau med Fald mod en Afløbsrende, der fører til en lovmæssig indrettet Møggrube eller til en Kloak. Dyrenes Leje skal være hævet nogle Tommer over Gulvet. Der maa være sørget for Ventilation og rigeligt Vand til Udskylning.

VI. Om Tilsyn med Næringsmidler m. m.

§ 31. Alle til Forhandling bestemte Stoffer og Brugsgenstande ere med Hensyn til mulig giftig eller paa anden Maade sundhedsfarlig Beskaffenhed underkastede Sundhedskommissionens Tilsyn²⁾. Det Samme er Tilfældet med Næringsmidler, særlig Brød³⁾, Mel, Kød, Øl, Mælk, Smør, Ost, Sukker, Kaffe, saavel med Hensyn til sundhedsfarlig Beskaffenhed som til Forfalskninger, der forringe deres Nærings- eller Nytteværdi⁴⁾.

§ 32. Kød af stort Kvæg, Heste, Kalve, Faar, Lam og Svin, som indføres her i Staden i fersk

¹⁾ Sundhedskommissionen kan paabyde Indskrænkning af Kreaturantallet i ældre Stalde. Just. Min. Resol. 27. Febr. 1889.

²⁾ Bekendtgørelser herom fra Københavns Politi og Sundhedskommission se Bilag S. 227.

³⁾ Se S. 39, Anm. 1, Bilag S. 211.

⁴⁾ Alm. borg. Straffelov § 290, jfr. Lov af 23. April 1897 § 6.

Tilstand, maa ikke forhandles, før det er blevet besigtiget i det offentlige Slagtehus eller paa andre Kontrolsteder, som Magistraten dertil bestemmer, og fundet tjenligt til Menneskeføde¹⁾.

Efter Besigtigelsen forsynes Kødets, for saa vidt det er fundet tjenligt til Menneskeføde, med et af Sundhedskommissionen godkendt Mærke²⁾.

Kød til Forhandling maa ikke indføres i mindre Stykker end Fjerdedele af en Dyrekrop for stort Kvægs eller Hestes Vedkommende, og Kalve, Faar, Lam og Svin maa kun deles i to Halvdele³⁾. *Dog kan Magistraten tillade, at Kød af Svin indføres i mindre Dele, naar Svinene ere slagtede i Slagterier, der af Sundhedskommissionen erkendes at være vel indrettede og drevne, og det paa en af Sundhedskommissionen nærmere foreskreven Maade godtgøres for Kødkontrollen, at Kødets ved Dyrenes Slagtning er befundet tjenligt til Menneskeføde³⁾. Fra saadanne Slagterier skal det derhos være tilladt paa samme Vilkaar at indføre løse Hjerter, Nyrer, Lunger og Leverer. Hvert enkelt Stykke, hvis Indførelse tillades, skal af den herværende*

1) Oppustning af slagtede Lam, Kalve, Grise o. desl. er forbudt ved Politiplakat af 12. Maj 1790.

2) Reglement for Kødundersøgelse ved Københavns offentlige Slagtehus af 31. Juli 1883, Bilag S. 133. Reglement for Benyttelsen af Københavns offentlige Slagtehus af 30. Juli 1883, Bilag S. 126.

3) Betingelser for Indførsel af mindre Dele af Svin end halve Kroppe til København fra udenbys Svineslagterier, 19. Marts 1897, Bilag S. 136.

Kødkontrol forsynes med et af Sundhedskommissionen godkendt Mærke¹⁾.

Indført¹⁾ Kød med Undtagelse af Svine- og Lammekød¹⁾ maa ikke falholdes sammen med Kødet af Dyr, der, ere slagtede her i Staden, og paa Udsalgsstedet skal det med i Øjne faldende Bogstaver være tilkendegivet, at det er indført Kød, der forhandles²⁾.

§ 33. Kød og andre Næringsprodukter af de nævnte Dyr maa ikke falholdes efter at være kommet i en ved Syn og Lugt kendelig Forraadnelsestilstand.

§ 34. Blod, Indmad og *Affald*¹⁾ af de i § 32 nævnte Dyr maa *med den ved bemeldte § hjemlede Undtagelse for Svins Vedkommende*¹⁾ ikke uden Sundhedskommissionens Tilladelse indføres her i Staden. Ej heller maa til Forhandling her i Staden indføres saadanne Pølser og andre Levnedsmidler, der ere tilberedte af stærkt sønderdelt Kød, Blod eller Indmad af oftnævnte Dyr, — Kødeksrakt fra-regnet; Undtagelse herfra kan dog indrømmes af Sundhedskommissionen, naar de ovennævnte Genstande indføres fra Steder, hvor behørig Kontrol med Slagtning og med Tilberedning af Pølser og lignende Levnedsmidler er indført³⁾.

¹⁾ Saaledes ændret ved Tillæg til Sundhedsvedtægten af 12. Marts 1896.

²⁾ Bekendtgørelse angaaende Forhandling i København af Kød i forsk Tilstand, af 14. Decbr. 1887, Bilag S. 140. Højesteretsdom af 8. Marts 1892.

³⁾ Betingelser paa hvilke Tilladelse kan forventes meddelt Pølsefabrikanter i Københavns Amts nordre,

§ 35. Ingen Slagtning af de i § 32 nævnte Dyr maa foregaa paa andre Steder her i Staden end i det offentlige Slagtehus¹⁾. Undtagen herfra er 1) Slagtning af Dyr paa Grund af en pludselig indtrædende Sygdom eller Ulykkestilfælde; Kødet af saadanne Dyr maa dog ikke benyttes til Menneskeføde, medmindre det og samtlige dertil hørende Indvolde umiddelbart efter Slagtningen ere blevne besigtigede i det offentlige Slagtehus og Kødet fundet tjenligt til Menneskeføde. 2) Fabrikmæssig Slagtning af Svin, hvis Kød hovedsagelig er bestemt til Udførsel, for saa vidt det af Sundhedskommissionen er erkendt, at Slagtningen i Fabrikken foregaaer under behørig Kontrol med, at det Affald, som forhandles her i Staden, er tjenligt til Menneskeføde²⁾.

§ 36. Hvis der i noget Kødudsalg eller andet Opbevaringssted for Kød, der er bestemt til Forhandling her i Staden, findes Kød eller noget andet Næringsprodukt, der hidrører fra et sygt eller selvdødt³⁾ Dyr, og med Hensyn til hvilket vedkommende Næringsbruger, hos hvem det findes, ikke kan godt-

søndre og Amager Birker til at indføre Pølser til Forhandling her i Staden, af 4. Jan. 1887, Bilag S. 146.

1) Bekendtgørelse angaaende Slagtning af Kvæg af 14. Decbr. 1887, Bilag S. 149. Hof- og Stadsrets Dom af 10. Juni 1895.

2) Regler for Dyrlægekontrollen med indenbyes Svineslagterier, Bilag S. 151.

3) Højesterets Domme af 31. Jan. og 1. Febr. 1899, Bilag S. 230.

gøre, at foran staaende Forskrifter ere iagttagne, ifalder saadan Næringsbruger Straf efter denne Vedtægt.

Denne Bestemmelse kommer ogsaa til Anvendelse paa Lokaler, i hvilke der til Forhandling tilvirkes Næringsmidler af de nævnte Dyr.

§ 37. Udsalg af fersk Kød af de i § 32 nævnte Dyr med Undtagelse af Svin, maa kun finde Sted fra de offentlige Slagteboder eller fra de af Sundhedskommissionen tilladte og overensstemmende med sammes Forskrifter indrettede Udsalgssteder i private Huse¹). For at disse sidste skulle kunne tilstedes, maa de mindst fyldestgøre følgende Fordringer, nemlig at de have 4 Alens Højde fra Gulv til Loft, at de ere forsynede med et for Fugtighed uigennemtrængeligt Gulv med behørigt Vandafløb, at Loftet er gibset og Væggene beklædte med glaserede Fliser eller pudsede med Cement, samt at Lokalet er godt ventileret og forsynet med Vand til Udskylning, og ved faste Skillerum uden Dør, Vinduer eller anden Aabning adskilte fra ethvert Lokale, der benyttes til Udsalg af andre Genstande²).

Fra Udsalgssteder for ferskt Kød maa der ikke

¹) Bestemmelser givne af Sundhedskommissionen om de Fordringer, som for Fremtiden ville blive stillede med Hensyn til Kødudsalg m. m. her i Staden 24. Febr. 1892, Bilag S. 154.

²) Ældre Kødudsalg skulle være i Overensstemmelse med de ved deres Indretning gældende Forskrifter. Just. Min. Resol. 29. April 1892.

finde Udsalg Sted af andre Varer end dette og de deraf tilberedte Levnetsmidler.

Lokaler, hvor Kødølser og lignende Næringsmidler tilvirkes, opbevares eller forhandles, maa kun indrettes med Sundhedskommissionens Tilladelse og efter de Forskrifter, som Kommissionen finder det nødvendigt derom at give¹⁾.

§ 38. Sundhedskommissionen kan forbyde Udsalg af Næringsmidler, navnlig Mælk, paa saadanne Steder, som maa ansees uskikkede dertil, samt midlertidig forbyde slige Udsalg paa Steder, hvor tilstede værende smitsomme og farlige Sygdomme kunne give Anledning til Udbredelse af Smitte.

Indførsel af Mælk fra Steder, hvor farlige smitsomme Sygdomme ere optraadte blandt Mennesker eller Dyr, kan Sundhedskommissionen ligeledes midlertidig forbyde²⁾.

§ 39. Næringsmidler, der ere fundne at være utjenlige til Føde for Mennesker, skulle tilintetgøres eller paa anden Maade gøres uskadelige efter Sundhedskommissionens nærmere Bestemmelse og paa den Vedkommendes Bekostning³⁾.

¹⁾ Forskrifter til Iagttagelse ved Indretningen af Lokaler, hvor Kødølser og lignende Næringsmidler tilvirkes, opbevares og forhandles, af 27. Juli 1891, Bilag S. 157. Kriminal- og Politirets Dom af 29. Oktbr. 1892, Bilag S. 230.

²⁾ Ophævet ved Lov af 30. Marts 1892 § 18 jfr. § 25. Just. Min. Skr. 27. Marts 1894 og 7. Oktbr. 1899. — Lov af 14. April 1893 § 11 c.

³⁾ Om Tilsyn med Salget af Frugt se Dagsbefaling for Kbh.s Politi, 16. Juli 1884.

§ 40. Enhver Brønd skal være muret i Cement indtil en passende Dybde og forsynet med forsvarlig Omgærdning eller Dæksel. Dens nærmeste Omgivelse skal være noget højere end det omliggende Jordsmon og brolagt eller belagt med et for Fugtighed uigennemtrængeligt Materiale i en Bredde af mindst 1 Alen, og den skal holdes fri for ethvert Tilløb fra oven¹⁾.

Enhver Brønd skal være forsynet med Post eller med et andet bekvemt Apparat til at skaffe Vandet op og med en hensigtsmæssig Indretning til Fornyelse af Luften i Brønden.

§ 41. Befindes Vandet i en Brønd at være af saadan Beskaffenhed, at dets Brug kan medføre farlige Følger for Menneskenes eller Dyrenes Sundhed, er Sundhedskommissionen berettiget til at forlange en saadan Brønds øjeblikkelige Aflaasning og til at paalægge Ejeren at træffe de Foranstaltninger, som Sundhedskommissionen maatte anse nødvendige for at gøre Vandet uskadeligt for Sundheden eller, hvis Saadant maatte vise sig umuligt, til at forebygge Vandets Anvendelse som ovenfor anført, efter Omstændighederne at foranstalte Brønden tilkastet, Alt paa Ejersens Bekostning.

VII. Om Boliger.

§ 42. Det forbydes uden Sundhedskommissionens Samtykke til Natteophold for Mennesker at

¹⁾ Om Latrinbygningers Afstand fra Brønde se Lov af 12. April 1889 § 59, jfr. Just. Min. Skr. af 2. Decbr. 1883.

benytte noget Rum, som er indrettet, før Bygningsloven af 17. Marts 1856 traadte i Kraft, og som ikke er indrettet til at opvarmes, medmindre det enten kan benyttes i Forbindelse med Rum, der ere indrettede til at opvarmes, eller i det sidste Aar, før denne Vedtægt træder i Kraft, stadig har været benyttet til saadan Brug eller fyldestgør de Betingelser, som den til enhver Tid gældende Byggelov fastsætter for Indretningen af Beboelsesrum¹⁾. Ej heller maa noget Rum, der er indrettet, efter at fornævnte Lov af 17. Marts 1856 traadte i Kraft, og som ikke fyldestgør de Betingelser, som den Byggelov, der gjaldt paa den Tid, da Rummet indrettedes, stiller til Beboelsesrum, benyttes til Natteophold for Mennesker, medmindre særlig Tilladelse allerede tidligere dertil er meddelt af vedkommende Myndighed. Endelig maa ej heller noget Rum, som er indrettet, efter at Lov af 15. Maj 1875 om Forandring i Bygningsloven af 21. November 1871 traadte i Kraft, anvendes som Værksted, naar det ikke fyldestgør de Forordringer, som den Byggelov, der gjaldt paa den Tid, da Rummet indrettedes, stiller til Værksteder²⁾.

§ 43. Befindes noget Beboelsesrum at være af saa slet Beskaffenhed, at Beboelsen deraf efter Sundhedskommissionens Skøn er skadelig for Sundheden, er Sundhedskommissionen bemyndiget til at paabyde saadan Rensning og Istandsættelse af de paagældende

¹⁾ Jfr. Lov af 12. April 1889 § 40.

²⁾ Jfr. Lov af 12. April 1889 § 22 d, f.

Lokaliteter, som den anseer fornøden for at gøre Beboelsen af dem uskadelig for Sundheden, og hvis det skønnes, at Saadant ikke ved nogen Rensning eller Istandsættelse kan opnaaes, eller hvis Ejeren ikke efterkommer det ham om saadan Rensning eller Istandsættelse givne Paalæg inden den dertil fastsatte Frist, kan Sundhedskommissionen forbyde Beboelsen og bevirke, at den ophører, og at Huset eller Boligen ikke derefter tages i Brug til Beboelse uden Sundhedskommissionens Tilladelse.

§ 44. Befindes nogen Beboelseslejlighed at være saaledes overbefolket, at det efter Sundhedskommissionens Skøn er i høj Grad skadeligt for Beboernes Sundhed, er Sundhedskommissionen bemyndiget til at forbyde Beboerne at have til Huse hos sig Personer, der ikke henhøre til deres Familie og Husstand, og hvis Antallet af Beboere ikke derved nedbringes saa meget, at Overbefolkningen ophører, kan Sundhedskommissionen paalægge Ejeren at opsigte Beboerne til at fraflytte Lejligheden til første Fardag og da, om fornødent, foranledige Udflytningen, samt derhos fastsætte det Antal af Beboere i Lejligheden, der herefter ikke maa overskrides.

Om en Beboelseslejlighed er overbefolket, afgøres af Sundhedskommissionen, dog skal enhver Beboelseslejlighed indeholde mindst 250 Kubikfod Luft, eller, for saa vidt den findes i Kvist-, Kælder- eller Stueetage, 300 Kubikfod Luft for hvert deri boende Menneske (Voksen eller Barn).

§ 45. Opfyldning af ubebyggede Grunde maa ikke ske ved Stoffer, der kunne blive skadelige for Sundheden. Naar det ved Udgravning til Bebyggelse viser sig, at Grunden er opfyldt med saadanne Stoffer, kan Sundhedskommissionen fordre disse udgravede i den Udstrækning, som den finder fornødent, og det Udgravede bortført, eller, hvis den anseer en saadan Foranstaltning tilstrækkelig, paabyde, at der anbringes en fuldstændig Isolation over hele Grunden¹⁾.

VIII. Logishuse og Herbergerier.

§ 46. Ved Logishuse forstaaes saadanne Boliger, i hvilke Værelser, der ere bestemte til Natteophold for mere end 2 Personer i hvert Værelse, udlejes dagvis eller ugevis.

§ 47. Enhver, som vil drive et Logishus, er forpligtet til at melde sig for Sundhedskommissionen og paa en fra samme modtagen Liste at meddele de Oplysninger, som Listen kræver. Logishuset maa ikke tages i Brug som saadant, før Sundhedskommissionen har meddelt Attest for, at det fyldestgør de i denne Vedtægt indeholdte eller i Medfør af samme givne Forskrifter. I de af Anmelderen paa Listen opgivne Forhold maa ingen Forandring fore-

¹⁾ Jfr. Lov af 12. April 1889 § 25.

tages uden forud at være tilladt af Sundhedskommissionen.

§ 48. De udlejede Rum i Logishuse skulle alle fyldestgøre de nødvendige Betingelser for, at de kunne holdes tætte og tørre, samt være tilstrækkelig forsynede med Vinduer, der baade kunne aabnes og lukkes forsvarlig.

Beboerne maa have let Adgang til godt og tilstrækkeligt Vand i selve Ejendommen.

I Gaardsrummet skal der findes tilbørligt, for Beboerne tilgængeligt Pissoir.

§ 49. Ethvert Værelse i et Logishus, der benyttes til Udleje, skal indeholde mindst 250 Kubikfod Rum og 32 Kvadratfod Gulvflade eller, for saa vidt det findes i Kvist-, Kælder- eller Stueetage, mindst 300 Kubikfod for hver Person, der anvises Natteleje i samme. Sundhedskommissionen kan dog efter de stedlige Forhold kræve et større Rumfang eller en større Gulvflade. I ethvert til Udleje bestemt Rum skal der paa et i Øjne faldende Sted findes malet med tydelige Bogstaver og Tal af 6 Tommers Højde en Angivelse af det højeste Antal Personer, der maa have Natteleje i samme.

§ 50. I Logishuse maa intet Værelse, der anvendes til Gæste- eller Skænkestue eller til Beboelse for Bestyreren eller hans Husstand, benyttes til Natteleje for Logerende.

§ 51. Dobbeltsenge maa ikke benyttes i noget Logishus. For saa vidt Kvinder modtages i Logishuset, skal det ske i særskilte Rum, hvortil ingen Andre end Kvinder have Adgang.

§ 52. Med Hensyn til Sundheds- og Renlighedsforholdene i Logishuse gælde, foruden de øvrige i denne Vedtægt indeholdte Forskrifter, følgende særlige Regler:

1) Ethvert Værelse skal fejers hver Formiddag inden Kl. 10, og Vinduerne, med mindre Vejrliget eller Beboernes Helbredstilstand maatte være til Hinder derfor, holdes aabne 2 Timer hver Formiddag og 2 Timer hver Eftermiddag.

2) Gulvet i hvert Værelse skal vaskes mindst 1 Gang ugenlig.

3) Al Hvidtning i Værelserne skal fornyes mindst 1 Gang om Aaret og alt Træværk og Oljemaling vaskes mindst hvert Halvaar.

4) Sengene skulle holdes tilbørlig rene og forsynes med rene Lagener mindst 1 Gang hver Maaned¹⁾. Sengklæderne skulle udluftes flere Gange om Sommeren, og hvor der findes Halm i Sengene, denne fornyes hvert Halvaar.

5) Sundhedskommissionen er berettiget til at fordre Beboelsesrummene, Inventariet og Latrinerne desinficerede ogsaa udenfor de i Afsnit IX omhand-

¹⁾ Dispensation fra denne Bestemmelse er meddelt Herberger, hvor Sengetøjet er betrukket med Voksdug, som hver Dag afvaskes.

lede Tilfælde. Desinfektionen skal ske ved dertil af Sundhedskommissionen antagne Personer.

Yderligere Forskrifter i de anførte Henseender samt med Hensyn til, hvad der bliver at iagttage i Anledning af Sygdomstilfælde, som opstaa i Logishuse, kunne gives af Sundhedskommissionen.

§ 53. Adgang til Logishuset skal staa Sundhedskommissionens Officianter aaben ogsaa om Natten.

§ 54. Sundhedskommissionen er bemyndiget til, naar Bestyreren af et Logishus gentagne Gange er dømt for Overtrædelser af de for Logishuset gældende Forskrifter, efter forudgaaet Advarsel, i Tilfælde af ny Overtrædelse at forbyde saavel en delvis som den hele Beboelse af Logishuset.

§ 55. Et af Sundhedskommissionen udleveret Aftryk af de for Logishuse gældende Forskrifter skal findes ophængt paa et i Øjne faldende Sted i ethvert til Udleje bestemt Rum i Logishuset.

§ 56. De for Tiden bestaaende Logishuse skulle paany anmeldes overensstemmende med § 47. Sundhedskommissionen kan give en Frist af indtil 3 Maaneder til at bringe dem i Overensstemmelse med Forskrifterne i denne Vedtægt.

§ 57. Bestemmelserne i dette Afsnit komme ogsaa, med de Lempelser, som Sundhedskommissionen finder tilstedelige, til Anvendelse paa de Lo-

kaler, hvori der i Henhold til dertil efter Næringslovens § 60 given Tilladelse drives Herbergeri.

IX. Om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdomme¹⁾.

§ 58. Enhver Læge, der praktiserer her i Staden, skal ugentlig til Stadslægen indsende Beretning om de i hans Praksis forekomne Tilfælde af smitsomme og epidemiske Sygdomme i en af Sundhedskommissionen vedtagen skematisk Form²⁾.

Enhver Læge skal dernæst, naar han faaer en Syg under Behandling, som lider af nogen af de Sygdomme, der i Henhold til § 59 stedse ere eller i Medfør af § 60 ere erklærede for at være Genstand for offentlig Behandling, straks anmelde det til Stadslægen, selv om Tilfældet har en mild eller abortiv Form. Ligeledes skal han gøre Anmeldelse om Tilfælde af de Sygdomme, der i Medfør af § 60 kunne erklæres for at være Genstand for offentlig Behandling, dog kun for saa vidt den paagældende Sygdom ikke vides forud at herske her i Staden³⁾.

¹⁾ Se for hele dette Afsnits Vedkommende Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme af 30. Marts 1892, Bilag S. 176.

²⁾ Instruktion for Læger af 1. Decbr. 1888.

³⁾ I Henhold til Lov af 30. Marts 1892 § 8 er enhver Læge forpligtet til, naar det af Stadslægen forlanges, at indgive lignende Anmeldelser om andre smitsomme

Anmeldelsen skal, foruden en Angivelse af Sygdoms-tilfældets Natur, indeholde Meddelelse om Sygdommens formentlige Oprindelse samt om Patientens Navn, Alder, Stilling, Bopæl og om de Forhold, hvorunder han for Øjeblikket befinder sig. Er Diagnosen tvivlsom, maa dette udtrykkelig bemærkes, og der maa tilføjes en Angivelse af de Sygdomstegn, hvorpaa den støtter sig.

Det paahviler fremdeles den Læge, der faar en af de her omhandlede Sygdomme under Behandling, uopholdeligt at anordne og saa vidt muligt foranledige udført saadanne til Forebyggelse af Sygdommens Overførelse til Andre egnede Forholdsregler, som efter Omstændighederne straks lade sig iværksætte.

§ 59. Efternævnte Sygdomme ere stedse Genstand for offentlig Behandling: asiatisk Kolera, gul Feber, smitsom Dysenteri, eksantematisk Tyfus, Børnekopper og Pest, samt Sygdomme, der optræde paa

Sygdomme end dem, der stedse ere Genstand for offentlig Behandling. Anmeldelse af tyfoid Feber er paabudt ved Stadslægens Cirkulære af 12. Juni 1889, indskærpet ved Sundh. Komm. Bekg. af 12. Septbr. 1891; Anmeldelse af Cerebrospinal Meningitis paabudt ved Stadslægens Bekg. af 11. Mai 1898. — Barselfeber (der iøvrigt ikke falder ind under Lov af 30. Marts 1892) skal anmeldes i Henhold til Sundhedskollegiets Instruktion af 1. Decbr. 1888. — Anmeldelse af Dødsfald ved Lungetuberkulose er paabudt ved Lov af 11. Maj 1897 § 2; særlig (blaa) Blanket normeret ved Sundh. Komm. Bekg. Marts 1898.

en saadan Maade, at Bestemmelserne om det i Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse i Riget af 2. Juli 1880 2det Afsnit omhandlede almindelige Eftersyn ved kgl. Anordning ere satte i Kraft i Henhold til den nævnte Lovs § 13, 2det Stykke.

§ 60. Skarlagensfeber, Difteri og tyfoid Feber kunne af Kommunalbestyrelsen paa Indstilling af Sundhedskommissionen erklæres for at være Genstand for offentlig Behandling. Det Samme kan undtagelsesvis ogsaa ske med andre epidemiske Sygdomme, hvis de skulle optræde paa en her ellers ukendt ondartet Maade.

§ 61. Paa de Sygdomme, der i Medfør af § 59 stedse ere, og paa de i § 60 nævnte Sygdomme, naar de ere erklærede for at være Genstand for offentlig Behandling, komme de i nedenstaaende §§ 62—72 indeholdte Bestemmelser til Anvendelse.

§ 62. Enhver, der ved eller har Grund til at formode, at et i hans Husstand forekommende Sygdomstilfælde hører til en Sygdom, der er Genstand for offentlig Behandling, skal uopholdelig anmelde det paa nærmeste Politistation med Oplysning, om Læge er tilkaldt, og i saa Fald, hvilken Læge. Til Husstanden henregnes ogsaa Tilrejsende, Logerende og Pensionærer. For saadanne Personers Vedkommende, som ikke høre til nogen bestemt Husstand, paahviler Anmeldelsespligten Husværten, og for deres

Vedkommende, hvem der er anvist tvungent Ophold noget Sted, Bestyreren af den paagældende Anstalt.

Bestyreren af et Værksted, en Fabrik o. lign., blandt hvis Personale et Tilfælde af en af de paagældende Sygdomme bemærkes, ligesom overhovedet Enhver, der veed, at et bestemt Tilfælde af Sygdommen ikke er anmeldt til Politiet, paahviler det uopholdelig at gøre Anmeldelse derom til Samme.

§ 63. Naar Politiet har modtaget nogen af de i § 62 omhandlede Anmeldelser, skal det uopholdelig bringe de modtagne Oplysninger til Sundhedskommissionens Kundskab.

§ 64. Sundhedskommissionen skal, saa snart den har modtaget Anmeldelse i Henhold til § 58 eller § 63, undersøge, om Tilfældet er under behørigt Lægetilsyn, og om der er truffet hensigtsmæssige Foranstaltninger mod Smittens Udbredelse, og i modsat Fald selv anordne det Fornødne.

§ 65. Sundhedskommissionen kan paabyde, at Enhver, som lider af en af de paagældende Sygdomme, og som ikke kan isoleres saaledes i sin Bolig, at Fare for Smitte forebygges, skal indlægges i Epidemihospitalet eller et andet passende isoleret Lokale, hvor han faar behørigt Lægetilsyn og Forplejning med Forpligtelse til at blive der, indtil han uden Fare for Smittens Udbredelse kan udskrives. Saadant Paabud kan ogsaa gives til Observation af tvivlsomme Tilfælde.

§ 66. Dersom Flytning af Patienten ikke kan ske, paahviler det Sundhedskommissionen at paase, at det Fornødne i Henseende til Patientens Isolation og Forebyggelse af Smittens Udbredelse iagttages, og den kan, hvor den finder Anledning dertil, selv overtage Anordningen af de nødvendige Foranstaltninger; saavel Patienten som alle Husbeboerne ere pligtige at efterkomme de Anvisninger, der i saa Henseende gives af den behandlende Læge eller af Sundhedskommissionen. Patienten maa ikke senere flyttes fra den Bolig, hvor han er tagen under Behandling, før end det af den behandlende Læge erklæres at kunne ske uden Fare for Smittens Udbredelse, medmindre Stadslægen skriftlig giver sit Samtykke dertil.

§ 67. Det paahviler saavel Den, der er eller antages at være angreben af Sygdommen, som Enhver, der er kommen i saadan Berøring med Sygdomstilfældet, at han befrygtes at være smitteførende, og hvem det derfor af den behandlende Læge eller af Sundhedskommissionen paabydes at underkaste sig Rensnings- eller Desinfektionsforanstaltninger for Person eller Genstande, nøje at efterkomme de saaledes givne Paabud.

§ 68. Sundhedskommissionen kan paalægge Beboerne af Beboelseslejligheder eller Huse, i hvilke Sygdommen er optraadt, at udflytte imod Godtgørelse af de derved foranledigede Udgifter. Sundhedskommissionen kan derefter kræve de fraflyttede Lejligheder og Huse rensede og lade dem desinficere samt

paabyde, at de skulle staa ledige, indtil de atter kunne benyttes uden Fare for Beboerne.

§ 69. Lokaler, i hvilke Personer, som lide af Sygdommen, have havt Ophold, samt Befordringsmidler, hvori saadanne Patienter ere blevne transporterede, maa ikke, forinden de ere desinficerede, benyttes for Personer, der ikke ere angrebne af Sygdommen.

§ 70. Under Epidemier af en af de paagældende Sygdomme maa i overbefolkede Boliger (Afsnit VII § 44) Lig ikke henstaa længer end 24 Timer, før de lægges i Kisten og henbringes i vedkommende Lighus. Derhos kan Sundhedskommissionen paabyde, at Ligene af de ved Epidemien Afdøde skulle jordfæstes inden 3×24 Timer efter Døden ¹⁾.

§ 71. Sundhedskommissionen kan, naar Sygdommen optræder her i Staden eller i en Nabo-kommune, paabyde, at offentlige og private Skoler skulle lukkes, og forbyde Afholdelsen af offentlige Forlystelser, ved hvilke mange Personer samles i samme Rum.

§ 72. Alle Omkostninger ved de i Medfør af dette Afsnit stedfindende Desinfektioner ²⁾, der altid skulle foretages af dertil af Sundhedskommissionen

¹⁾ Regulativ for Behandling af Lig, 23. Juni 1892. Indskærpet m. H. t. Meningitis cerebro-spinalis ved Sundh. Komm. Bekg. af 31. Maj 1898.

²⁾ Sundh. Komm. Cirk. af 14. Jan. 1891. Bilag S. 196.

antagne Personer¹⁾, saavel som de Omkostninger, som en i Henhold til § 68 paabudt Udflytning medfører for de udflyttede Personer, og Omkostningerne ved Transport og Isolation af Personer, som ere eller antages at være angrebne af nogen af de Sygdomme, der enten stedse ere eller i Henhold til § 60 ere blevne erklærede for at være Genstand for offentlig Behandling, afholdes af Kommunen, der tillige, uden at Saadant kan betragtes som Fattighjælp, afholder alle Udgifterne ved de ommeldte Patienters Sygepleje, for saa vidt de ere uformuende eller de i Henhold til § 65 ved det Offentliges Foranstaltning ere indlagte paa Epidemihospitalet eller et andet af Kommunen til saadan Sygebehandling indrettet Lokale²⁾.

§ 73. Naar Forholdene give særlig Anledning til at befrygte Udbredelse af Smitte i videre Kredse, kunne de i §§ 65—67 og 69, jfr. 72, indeholdte Bestemmelser ved Sundhedskommissionens Beslutning foreløbig sættes i Kraft med Hensyn til enkeltvis opstaaende Tilfælde af Skarlagensfeber, Difteri og tyfoid Feber, mod at Sagen derefter snarest muligt forelægges Kommunalbestyrelsen til Afgørelse.

§ 74. Lukning af offentlige og private Skoler kan af Sundhedskommissionen paabydes under Epi-

¹⁾ Instruks for Desinfektionspersonalet (10. Jan. 1897), Bilag S. 198, jfr. Regulativ angaaende Desinfektion af 9. Marts 1891.

²⁾ Regulativ, hvorefter Personer i København, der angribes af smitsomme Sygdomme, kunne indlægges til fri Behandling paa Stadens Hospitaler, af 23. Januar 1890, Bilag S. 194.

demier af de i § 60 nævnte Sygdomme, selv om Sygdommen ikke er erklæret for at være Genstand for offentlig Behandling.

X. Om Tilsynet med Fabrikker og større Værksteder¹⁾.

§ 75. Sundhedskommissionen fører overensstemmende med Lov om Børns og unge Menneskers Arbejde i Fabrikker af 23. Maj 1873 § 21 Tilsyn med, at Fabrikker og større Værksteder holdes rene, have tilbørligt Luftskifte og ikke overfyldes med Arbejdere, og kan i saa Henseende give de fornødne Paalæg.

Det har sit Forblivende ved de Bestemmelser, som indeholdes i Sundhedsvedtægts-Tillæg af 7. November 1876²⁾.

XI. Om Plejebørn.

§ 76. Sundhedskommissionen fører Tilsyn med Plejeforældre og Plejebørn her i Staden³⁾.

¹⁾ Bestemmelser vedrørende Bagerier og Brødudsalg, Tillæg til Sundhedsvedtægten af 28. Maj 1898. Se Bilag S. 211.

²⁾ Indeholdende Bestemmelser angaaende Orden og Renlighed m. m. i Cigar- og Tobaksfabrikker. Bilag S. 217.

³⁾ I Henhold til Lov af 1. Marts 1895 § 1.

§ 77. Ingen maa mod Betaling have noget Barn, der er under 14¹⁾ Aar gammelt, i Kost og Pleje uden dertil at have erhvervet Sundhedskommissionens Tilladelse, som til enhver Tid skal kunne tages tilbage.

§ 78. I Tilfælde af uforsvarlig Behandling af Plejebarnet, eller hvis der indtræder for samme skadelige Forandringer i Plejemoderens huslige Forhold, bliver Tilladelsen at tage tilbage.

§ 79. Enhver, der i Henhold til dertil given Tilladelse modtager et Barn i Pleje, skal inden 24 Timer gøre Anmeldelse derom paa vedkommende Politistation, hvor ligeledes enhver Forandring af Bopæl inden samme Frist skal anmeldes af Plejeforældrene.

Fremdeles skal Anmeldelse ske samme Steds, saasnart Plejeforholdet ophører enten ved Barnets Død eller af andre Grunde.

Dødsattester for Plejebørn skulle, forinden Begravelsen kan finde Sted, forevises for og paategnes af vedkommende Politiassistent²⁾, der, hvis Omstændighederne dertil give Anledning, skal anstille nærmere Undersøgelse og iagttage Forskrifterne i Lov om Ligsyn af 2. Januar 1871 § 6, jfr. Lov 4. Maj 1875 § 2.

¹⁾ Saaledes ændret ved Tillæg til Sundhedsvedtægten af 24. Juni 1888.

²⁾ Dagsbefaling for Københavns Politi, 19. Aug. 1889 se Bilag S. 226.

§ 80. De i § 79 paabudne Meldinger skulle gøres paa dertil af Sundhedskommissionen udfærdigede Blanketter og indeholde Oplysning om Plejebarnets fulde Navn, Fødselssted og Fødselsdag, Forældrenes eller, hvis det er født udenfor Ægteskab, Moderens Navn og Bopæl, samt Oplysning om, hvorledes og i hvilke Terminer Betalingen skal erlægges. Ved Meldinger om Afgang, der ikke er bevirket ved Barnets Død, skal tillige meddeles Oplysning om Stedet, hvortil Plejebarnet henflyttes.

§ 81. [Foran staaende Bestemmelser finde ikke Anvendelse paa de under Københavns Fattigvæsen henhørende Plejebørn eller paa de under den kongelige Fødsels- og Plejestiftelse henhørende Plejebørn, som ere under denne Stiftelses Tilsyn] ¹⁾.

Sundhedskommissionen kan frafalde Tilsynet under saadanne særlige Forhold, hvor Hensynet til Fortjeneste eller Erhverv maa skønnes ganske at ligge udenfor Bevæggrunden til Plejeforholdets Ordning ²⁾.

¹⁾ Udgaæet; se Tillæg til Sundhedsvedtægten af 24. Juli 1888, Bilag S. 220.

²⁾ Tilsynet omfatter Børn, som kun ere i Pleje om Dagen, Just. Min. Skr. 29. Marts 1894, men ikke Børn, som anbringes hos en Familie for at søge Skole, Just. Min. Skr. 4. Aug. 1888; det bortfalder ikke, fordi Betalingen erlægges en Gang for alle.

XII. Om enkelte Bestemmelser I krafttræden og Ophævelsen af den ældre Sundhedsvedtægt.

§ 82. Denne Vedtægts §§ 32, 35 og 36 træde først i Kraft fra den Tid, det af Sundhedskommissionen ved en offentlig Bekendtgørelse med 3 Maaneders Varsel bestemmes, dog senest fra den 1. Januar 1888. Vedtægts § 34 og dens Afsnit XI om Plejebørn træde først i Kraft 3 Maaneder, efter at Vedtægten er given.

§ 83. Ved denne Sundhedsvedtægts I krafttræden ophæves Sundhedsvedtægten af 16. Oktober 1860 og senere Tillæg til samme, for saa vidt de ikke ved denne Vedtægt holdes i Kraft.

BILAG.

REVUE

Instruks

for

Sundhedskommissionens Lægepersonale.

§ 1. Kredslægerne skulle, saavidt muligt, bo paa et bestemt Sted i den dem tildelte Kreds. Tilladelse til at have Bolig udenfor Kredsen kan meddeles af Stadslægen.

§ 2. Ingen af Lægerne maa uden foregaaende Samtykke af Stadslægen være fraværende fra Staden længere end 24 Timer. Ønsker nogen af dem at forlade Staden paa længere Tid end en Maaned, skal han dertil have Sundhedskommissionens Samtykke.

Baade naar Permission attraaes og naar Sygdomsforfald indtræder, bliver det Lægens Sag at formaa en anden Læge til, under Forbehold af Stadslægens Approbation, at varetage de ham paahvilende Forretninger.

Ingen af Lægerne maa uden Sundhedskommissionens Samtykke paatage sig nogen anden offentlig Bestilling eller Embede.

§ 3. Første Kredslæge deltager efter Stads­lægens Anvisning i Ledelsen af de daglige Forretninger og træder i Stadslægens Sted, naar denne mid­lertidigt maatte have Forhindringer. — En Gang ugentlig eller oftere, om Forholdene maatte gøre det nødvendigt, samles Lægepersonalet med Stadslægen til mundtlig Forhandling.

§ 4. De Lægepersonalet paahvilende Forretninger — i hvilke Veterinærlægen dog kun deltager, forsaavidt der til deres Udførelse kræves veterinær Sagkundskab — ere følgende:

a) Indsamling af Oplysninger med dertil hørende Undersøgelser vedrørende Forhold, der kunne bidrage til at karakterisere Staden i hygiejnisk Henseende. Særligt vil Opmærksomheden herunder være at hen­vende paa den Maade, hvorpaa epidemiske og smit­somme Sygdomme optræde og udbrede sig inden for den enkelte Kreds og Rode.

b) Anmeldelse til Stadslægen angaaende de mod Sundhedsvedtægtens Bestemmelser stridende Forhold, der maatte komme til Lægernes Kundskab.

c) Indstilling til Stadslægen om hygiejniske Foranstaltninger, som skønnes hensigtsmæssige eller nødvendige.

d) Undersøgelser og Forretninger vedrørende de i Sundhedsvedtægtens Afsnit IX omhandlede For­anstaltninger mod smitsomme Sygdomme.

e) Deltagelse i det Tilsyn, der i Henhold til Sundhedsvedtægtens Afsnit XI vil være at føre med Plejeforældre og Plejebørn.

f) Undersøgelser, der maatte være nødvendige i Sager, der ere til Behandling i Sundhedskommissionen og Samarbejde med Københavns Politi til Forberedelse af disse Sager, i hvilken Henseende den af Stadslægen fremsatte og af Politidirektøren ved Dagsbefaling Nr. 96 af 30te April 1887 tiltraadte Ordning vil være at følge.

§ 5. Under Udførelsen af Forretningerne have Lægerne at holde sig for Øje, at de ikke ere Politifunktionærer og som Følge heraf ikke kunne optræde med Politimyndighed ligeoverfor Befolkningen. Saa fremt der til Undersøgelserne kræves Adgang til offentlig eller privat Grund, der ikke kan betrædes af Alle og Enhver, har Lægen under Forevisning af sit Legitimationskort mundtlig at anmode vedkommende Ejer eller Bruger om, at der tilstedes ham Adgang. Nægtes der ham Adgang, har han uvægerlig at rette sig derefter, men skal da snarest muligen underrette Stadslægen derom.

§ 6. Lægerne skulle føre nøjagtig Dagbog over alle til dem indkomne Sager, samt over deres Virksomhed i hver enkelt Sag. Deres Journaler, der stedse skulle holdes à jour, deres Arbejdsskemata og Indberetninger indrettes efter Stadslægens Forskrift og forblive i Arkivet ved det Lægerne anviste Embedslokale.

Efter Aarets Slutning har enhver af Lægepersonalet at afgive en samlet Oversigt over sin Virksomhed.

§ 7. Lægepersonalet er pligtig til at underkaste sig de Forandringer i denne Instruks, som senere maatte blive vedtagne.

Genpart.

Dagsbefaling Nr. 96,

den 30. April 1887.

Stadslægen har under 23. d. M. tilskrevet mig saaledes:

»I Forbindelse med Stadslægens Kontor — [Vestergade 33, 2. Sal] — vil der fra Begyndelsen af Maj Maaned, ved Kommunalbestyrelsens Foranstaltning, være indrettet Arbejdslokaler for Sundhedskommissionens Lægepersonale med Konsultationstid hver Søndag Kl. 1—2.

Indtil anden Bestemmelse maatte blive truffet i Lægeinstruksen eller gennem Forhandling mellem Hr. Politidirektøren og Sundhedskommissionen, vil Lægenes Arbejde blive ledet under Iagttagelse af følgende Regler.

De til Lægepersonalet fra det ærede Politi fremsendte Begæringer om Udførelse af Undersøgelser af lægevidenskabelig Natur, der i Henhold til Sundhedsvedtægten ønskes iværksatte, ville straks efter Modtagelsen blive tildelte vedkommende Læge.

Saafrømt Genstanden for Undersøgelsen er af saadan Beskaffenhed, at den samtidigt med Begæringen har kunnet bringes tilstede ved Arbejdslokalerne, og saafrømt Undersøgelsen overhovedet med Nytte lader sig udføre ved de her til Raadighed staaende Midler, vil den uopholdelig blive iværksat. Undersøgelsesforretningen kan da ordentligvis straks ventes beskrevet og et kort Resumé vil derefter paa Forlangende kunne afgives til Politiet. Forsaavidt Begæringen maatte være ledsaget af Oplysninger, der ere tilstrækkelige til, at eventuelt forelagte Spørgsmaal kunne besvares, vil Lægeskønnet angaaende disse hurtigst muligt blive affattet og med Stadslægens Paa-tegning tilstillet Politiet.

Saafrømt Genstanden for Undersøgelsen maa søges udenfor Arbejdslokalerne, ville Undersøgelserne blive foretagne i den Orden, hvori Begæringerne indkomme og iøvrigt under passende Hensyn til Sager-nes Vigtighed og deres større eller mindre Krav til hurtig Behandling. Beskrivelsen af Undersøgelsesforretningen og Lægeskønnet om de forelagte Spørgsmaal vil følge som ovennævnt.

De fra Lægepersonalet udgaaende Anmodninger til det ærede Politi ville stedse fremkomme skriftligt og med Angivelse af de Forhold, der ønskes oplyste ved Politiets Medhjælp. Naar ikke paatrængende Omstændigheder undtagelsesvis maatte gøre det til-raadeligt at undlade det, vil denne skriftlige Anmodning stedse først blive forelagt Stadslægen og med hans Paategning blive fremsendt til Politiet. Forsaavidt der nogensinde maatte blive Anledning for Læge-

personalet til i tjenstlige Anliggender at begære Politiets Hjælp til at betræde offentlig eller privat Grund, til hvilken Adgang maatte være nægtet, vil Begæring om saadan Hjælp ingensinde fremkomme uden Stadslægens Paategning.

Ligesom Lægepersonalet selvfølgelig er rede til i ovennævnte Konsultationstid at yde Hr. Inspektøren for Hovedstationens 3. Afdeling og d'Hrr. Politiassistenter mundtlig Vejledning og Raad, naar saadant maatte søges i tjenstlige Anliggender vedrørende Sundhedsvedtægten, saaledes tør det maaske ogsaa forventes, at Politiet vil være villigt til at angive en passende Time daglig, i hvilken Lægerne ordentligvis kunne vente at træffe nævnte ærede Politifunktionærer i deres Embedslokaler, naar Lægerne paa deres Side maatte ønske mundtlig Forhandling til Forberedelse eller Fremme af de dem paahvilende Forretninger.

Ved den mundtlige hygiejniske Konsultationsvirksomhed ville nedennævnte Læger særligt bistaa:
1ste Kredslæge og Veterinærlægen — Hr. Politiinspektøren.

2den — Hr. Politiassistenten ved 2. Station.

3dje — d'Hrr. Politiassistenter ved 3. og 7. Station.

4de — Hr. Politiassistenten ved 4. Station.

5te — d'Hrr. Politiassistenter ved 5. og 1. Station.

6te — Hr. Politiassistenten ved 6. Station.

Endelig skal jeg tilføje, at første Kredslæge er bemyndiget til at træde i Stadslægens Sted, naar denne maatte have Forhindringer, hvorfor hans Paa-

tegning paa Sagerne eventuelt vil kunne erstatte Stadslægens.

Det er mit Haab, at den her fremsatte foreløbige Ordning vil finde velvillig Imødekommen, og at den vil kunne danne Indledningen til et for Stadens Sundhedspleje frugtbringende Samarbejde mellem Politiet og Sundhedskommissionens Lægepersonale.«

Idet Foranstaaende meddeles til Efterretning for Politistyrken, særlig for d'Hrr. Politiassistenter, tilkendegives det tillige, at Formiddagstimen fra Kl. 10—11 formentlig vil være den mest passende Tid til de i Hr. Stadslægens Skrivelse ommeldte Konferencer imellem Politiassistenterne og d'Hrr. Kreds-læger, hvorfor Politiassistenterne anmodes om, saavidt ikke andre Embedsforretninger derfor ere til Hinder, at være tilstede paa deres Stationer i den omhandlede Tid.

V. Crone.

**KØBENHAVNS
KOMMUNEBIBLIOTEKER**

Regulativ

for

Udførelsen af underjordiske og indvendige Afløb for Spildevand og Grundvand fra Grunde i København. (Husspildevandsledninger).

§ 1.

Andragende og Tegning.

Enhver, der ønsker at føre Afløb fra sin egen eller fra lejet Grund til Kloaken i Gaden eller til en allerede eksisterende Stikledning til Ejendommen, ligesom Enhver, der ønsker at lade udføre underjordisk eller indvendig Vandafledning, uafhængigt af, om denne udmunder i lukket eller aaben Ledning, samt Enhver, der ønsker at foretage Forandringer ved saadan eksisterende Vandafledning, maa indgive Andragende derom til Direktoratet for Vej- og Kloakanlæg, ledsaget af en Tegning i 2 Eksemplarer, hvoraf det ene skal være udført paa Tegnepapir eller Kalkerlærred. Naar der ønskes Tilladelse til Anbringelse af Vandklosetter, maa Tegningen indsendes i 3 Eksemplarer. Tegningen skal indeholde en Grund-

plan i et Maalestoksforhold af mindst 1 : 200 samt fornødne lodrette Snit og skal om fornødent være ledsaget af en kort Beskrivelse.

Tegningen bør have et Format af 30 cm. \times 40 cm. eller Multipla deraf (f. Eks. 60 cm. \times 40 cm., 90 cm. \times 80 cm.)

Paa Tegningen skal som Regel være vist:

a. Hele Grundstykkets Konturer.

b. Alle paa Grunden værende opførte eller projekterede Bygninger med Angivelse af deres Bestemmelse (f. Eks. Beboelsesbygning, Staldbygning, Fabriksbygning, Latrinbygning o. desl.). Hvis der er ført eller ønskes ført Ledninger ind i Bygningerne, bør tillige disses Inddelinger i forskellige Rum være angivne. — Alle Bygninger vises med sorte Linier og, hvis det for Tydelighedens Skyld er nødvendigt, tillige med Maling.

c. Alle allerede eksisterende Afløb, saavel Ledninger som Brønde og Sumpe, med Angivelse af Ledningernes Størrelse og Fald, Brøndenes Beskaffenhed samt Beskaffenheden af de Tilløb, der komme til Brøndene. Ved eksisterende Brønde maa det angives, om de ere forsynede med Vandlaas eller ikke, ved Ledningerne af hvilket Materiale, de ere udførte. — Alle eksisterende Afløb vises med sort Farve og Paaskrift, Ledningerne med sorte punkterede Linier. Saavidt muligt angives Tidspunktet for de ældre Ledningers Anbringelse.

d. Alle nye Ledninger, Brønde etc., der paa-tænkes udførte. Paa ethvert Sted, hvor der kommer Tilløb til Ledningen, maa Beskaffenheden af Tilløbet angives, f. Eks. Køkken afløb, Afløb fra Gulv i Vaskekælder etc. Ved Køkken afløbene angives desuden hvor mange Vaske, der have Afløb til Faldrøret. Ved Ledningerne angives Faldet og den Dimension af Rørene, der er tænkt anvendt, samt Beskaffenheden af Materialet (Jernrør, glaserede Jernrør, Blyrør, Drænrør etc.), ved Brøndene deres Dimensioner og Beskaffenhed (Betonbrønde, Rørbrønde etc.). For- saavidt der ønskes anbragt indvendige Faldrør, maa disse med alle deres Tilløb være viste, baade i Grundplanen og i de lodrette Snit. Desuden vises det, hvor der er tænkt anbragt Rensestykker, Vandlaase, Drænventiler, Skydere etc. — De nye Ledninger og Brønde angives med farvede Linier og Paa-skrifter, f. Eks. Lerrørsledninger med rød, Støbe-jernsledninger med blaa, Blyrør med brun Farve o. desl.

e. Fornøden Angivelse af Højderne udtrykte i Fod o. dgl. V. Højdeangivelserne maa omfatte saavel det ældre, eksisterende Afløb, hvor saadant findes, som Terrænhøjder og Gulvhøjder samt Bundhøjder paa de nye Ledninger ved deres Endepunkter og paa ethvert Sted, hvor Faldet skifter. Højderne angives med sorte Tal ved eksisterende Ledninger og Brønde, med farvede Tal ved de nye Anlæg, svarende til de Farver, der ere anvendte ved de nye Ledninger og Brønde.

§ 2.

Tilladelse og Tilsyn.

Forsaavidt der gives Samtykke til Udførelsen af det paatænkte Anlæg, vil Ejeren erholde en skriftlig Tilladelse dertil, hvorhos det ene Eksemplar af Tegningen vil blive tilbagesendt med Approbationspaategning, medens det andet Eksemplar forbliver hos Direktoratet for Vej- og Kloakanlæg. Naar Arbejdet agtes paabegyndt, maa Anmeldelse derom ske paa Kontoret for Vej- og Kloakanlæg mindst 24 Timer før Paabegyndelsen, hvorefter Arbejdet bliver at udføre efter nærmere Anvisning og under Tilsyn af Direktøren for Vej- og Kloakanlæg eller den, han dertil maatte beskikke. Stanses Arbejdet for en Tid, maa Anmeldelse om dets Genoptagelse atter gøres mindst 24 Timer forud.

Tilladelsen og de tilhørende Tegninger skulle stadig være tilstede paa Arbejdsstedet.

Ingensomhelst Del af Arbejdet maa tilkastes eller tildækkes, forinden den er synet og eventuelt prøvet af den Tilsynshavende og af denne erklæret for tilfredsstillende.

Kloakarbejdets Udførelse maa i Reglen ikke ske i Frostvejr. Er det paa Grund af særlige Omstændigheder nødvendigt at udføre et Kloakarbejde i Frostvejr, maa de Bestemmelser, der i saa Tilfælde gives af Tilsynet, nøje følges. Det bemærkes, at Tilfyldning af Kloakgravningen paa Gaden med frosen Jord i ethvert Fald ikke bliver tilladt, hvorimod

den frosne Jord vil blive forlangt bortkørt og erstattet med Sand eller Grus. Saalænge Frosten varer, maa Gadebelægningen efter Arbejdets Udførelse midlertidig erstattes med en Skærve- eller Grusbelægning, hvorefter den maa endelig ordnes, saasnart Vejrliget tillader det.

Tilsynet vil i Almindelighed kun kunne ventes at komme tilstede een Gang hver Søgnedag paa Arbejdsstedet i Tiden mellem Kl. 7 Morgen og 7 Aften. Forsaavidt Hensynet til den offentlige Færdsel, Frygt for Ulykkestilfælde eller lignende Forhold maatte gøre Tilsyn ønskeligt mere end een Gang om Dagen, vil dette saavidt muligt blive foretaget. Tilsyn om Søn- og Helligdage samt om Natten i Tiden mellem 7 Aften og 7 Morgen foretages som Regel ikke; hvis det imidlertid anses for nødvendigt, kan det ske, naar der forud fremsættes Begæring derom ved Udfyldning af Blanketter, der erholdes paa Kontoret for Vej- og Kloakanlæg, dog at derfor af vedkommende Rekvirent ydes en Betaling til den særligt Tilsynsførende, der er fastsat saaledes:

For en Nat	12 Kr.
- - Søn- eller anden Helligdag	10 —
- - Del af en Nat	6 —
- - Del af en Søn- eller anden Helligdag	5 —

Betalingen erlægges paa Kontoret for Vej- og Kloakanlæg mod Kvittering, vedhæftet den ovenfor omtalte Blanket.

§ 3.

Indmundingen i Gadens Kloak og Ledningen i Gaden.

Kun i særlige Tilfælde vil det blive tilladt at føre flere Ejendommens Afløb til Kloaken i Gaden gennem en fælles Ledning.

Hvor der findes indsat Grenrør i Gadens Kloak udfør Ejendommen, skal dette benyttes. Indsætning af et Indmundingsrør i Kloaken kan ellers ske ved Vej- og Kloakanlæggenes Folk og paa Ejerens Bekostning.

Alle Reparationer af Gaden, som straks eller senere blive nødvendige paa Grund af Arbejdets Udførelse, blive at bekoste af Ejendommens Ejer. Direktoratet bestemmer, om Istandsættelsen af Belægningen af den offentlige Gade skal ske ved Ejerens Foranstaltning eller ved Vej- og Kloakanlæggenes Foranstaltning paa Ejerens Regning.

§ 4.

Arbejdets Udførelse.

Alt Arbejde skal udføres i enhver Henseende godt og forsvarligt.

Alle Materialier, der anvendes til Kloakarbejdet, bør være af god Kvalitet og frie for Fejl. Materialier, der af Tilsynet anses for ubrugelige til Kloakarbejdet, skulle straks fjernes fra Arbejdsstedet, ligesom ethvert Arbejde, der efter Tilsynets Skøn ikke er udført paa forsvarlig Maade eller i Overensstemmelse med de i Tilladelsen stillede Fordringer, straks skal gøres om og udføres efter disse Fordringer.

§ 5.

Ledningernes Størrelse, Fald og Dybde.

I Almindelighed vil en Ledning med en indvendig Diameter paa 6" være passende til at føre en Ejendoms Afløb. Kun under særlige Forhold vil der kunne ventes Tilladelse til at føre en Ledning af større eller mindre Diameter end 6" til Gadens Kloak.

Sideledninger, der ikke føre Afløb fra Køkkener, ville som oftest kunne udføres som 4" Ledninger.

Ledningernes Fald maa i Almindelighed intetsteds være mindre end 1 : 70. Saadanne Sideledninger, som intet andet væsentligt Afløb føre end fra Vandklosetter, maa dog ikke have ringere Fald end 1 : 50 (jfr. § 25).

Ledningen maa overalt lægges saa dybt, at den bliver dækket af mindst 2 Fod Jord. Hvor Dybden af Gadekloaken ikke er tilstrækkelig stor, til at denne Dybde kan naaes overalt med de angivne Fald, vil det i Reglen ikke kunne ventes, at der gives Tilladelse til underjordiske Ledninger længere end til det Punkt, hvor denne Dybde kan opnaaes.

I Tilfælde, hvor Gadens Kloak har en stor Dybde, vil det i Reglen ikke blive tilladt at overvinde en Del af Faldet ved pludselig at lade Ejendommens Stikledning stige, men det stærke Fald bliver at fordele ensformigt paa en længere Strækning efter den Tilsynsførendes nærmere Anvisning.

§ 6.

Ledningernes Retningsforandringer, Forgreninger og Samlinger.

Alle Ledninger skulle saavidt muligt lægges efter rette Linier, saavel efter Linie som Fald.

Hvor der skal iværksættes en Retningsforandring, iværksættes denne ved bøjede Rør, idet Ledningen i Bøjningen gives stærkt Fald, mindst 1 : 20.

Forgreninger af Ledningen ske ved Y Grenrør, saaledes at der overalt benyttes skraa Stik; om fornødent anvendes tillige en Bøjning ved Forgreningen. Dobbelte Grenrør Y og forkryppede Stik p maa i Almindelighed ikke benyttes.

Det maa anses for hensigtssvarende at lade Ledningens Retningsforandringer og Forandringer i Faldene foregaa i Nedgangsbrønde med halvcirkelformet Bundrende (jfr. § 8), men i Almindelighed vil der dog ikke, naar ikke andre Hensyn gøre sig gældende, blive stillet en bestemt Fordring om saadanne Brøndes Anbringelse. I Tilfælde af, at Ledningen skal føre Afløb fra Vandklosetter, ville dog Nedgangsbrønde blive forlangt anbragte paa alle Steder, hvor der maa ske en Retningsforandring af Ledningen (jfr. § 25).

Hvor Ledningen føres gennem Mure, maa der ikke mures fast omkring den, men der bevares et rigeligt Spillerum omkring den, idet der, hvor Tilsynet forlanger det, slaas et Stik over Ledningen i Murværket, hvorefter Mellemlummet udfyldes.

Ledninger af saltglaserede Lerrør skulle udføres

af Rør, som ere forsynede med Muffe, og som ere vel glaserede baade indvendigt og udvendigt. Rørene lægges nøjagtigt efter Linie og Fald, og med Muffen mod Ledningens højeste Ende og saaledes, at de komme til at hvile paa hele deres Længde. Samlingerne udføres paa den Maade, at der først presses en Væge af tjæret Værk ind i Fugen, hvorefter denne Væge omhyggeligt fastbankes hele Fugen rundt, hvorpaa Resten af Fugen fyldes enten med plastisk Ler eller med Cementmørtel 1 : 2. Det maa paases, at intet af Værket trænger ind i Ledningen. For at komme til at tætte Fugen forsvarligt, maa der ved hver Muffe udgraves et 5" dybt Hul, der efter Tætningen fyldes omhyggeligt med Ler eller Cementmørtel.

Hvor Ledningen passerer eller ligger i Nærheden af Beplantninger, bør Tætningen udføres med Cementmørtel.

Ved Ledninger, der føre Afløb fra Vandklosetter, skulle Samlingerne udføres med Cementmørtel (jfr. § 25).

Har den Bund, hvorpaa Rørene skulle henlægges, ikke tilstrækkelig Bæreevne, maa der efter nærmere Bestemmelse af Direktoratet for Vej- og Kloakanlæg anbringes et passende Fundament for Rørledningen.

Ledninger af Støbejern skulle udvendigt være asfalterede, indvendigt enten asfalterede eller emaljerede efter Beskaffenheden af det Afløb, de føre. Rørene skulle være forsynede med Muffer og have en Minimumsvægt af

6"	Rør	ca.	10,6	⊘	pr. løb.	Fod.
4"	-	-	6,7	-	-	—
2 ¹ / ₂ "	-	-	4,0	-	-	—

De samles ved Blystøbninger, idet der først indbankes en Væge af Værk i Fugen, saaledes at Intet trænger ind i Ledningen, hvorefter Resten af Fugen fyldes med smeltet Bly, der efter Afkølingen stemmes omhyggeligt. Blytykkelsen skal efter fuldført Samling være mindst 2" ved 6" og 4" Ledninger og mindst 1¹/₂" ved 2¹/₂" Ledninger. Jernkit eller andre Tætningsmidler maa ikke benyttes. Skydemuffer og Flangesamlinger tillades i Almindelighed ikke.

Hvor der paa en Ledning skal gaaes over fra en Dimension til en anden, anvendes saavel paa Lerrørs- som paa Støbejernsledninger Reduktionsstykker (Spidsrør).

Ved Forbindelsen mellem Ledninger af glaserede Lerrør og Støbejernsrør anvendes en Tætning med Værk og Cementmørtel 1 : 2. Hvor Lerrøret skal føres ind i Støbejernsmuffen, anvendes om fornødent et kort Støbejrnreduktionsstykke, der har en tilstrækkelig vid Muffe til at kunne omslutte Lerrøret og Tætningsmaterialet.

Blyrør skulle være af ekstra tykt Bly med en Minimumsvægt af

2"	Rør	ca.	6,8	⊘	pr. løb.	Fod.
1 ¹ / ₂ "	-	-	4,9	-	-	—
1 ¹ / ₄ "	-	-	3,7	-	-	—
1"	-	-	2,7	-	-	—

Blyrør samles indbyrdes ved Lodning med en Legering af Tin og Bly. Blyrørene stukkes først for

Enden, files derpaa kegleformede til, saaledes at Keglerne passe saa nøje som muligt sammen; Samlingen loddess derpaa tæt, og uden om det Hele loddess eller støbes en Vulst af Loddetin. Andre Samlinger end denne maa først approberes af Direktøren for Vej- og Kloakanlæg.

Samlingen mellem støbt Jernrør og Blyrør sker ved Blyforstøbning, idet der til Enden af Blyrøret fastloddess en Ferrule af Metal, mod hvilken Blyforstøbningen sker. Blyrøret trækkes ind igennem Ferrulen, og Enden af Blyrøret bøjes udenom Ferrulens Kant, hvorefter det Hele loddess sammen.

§ 7.

Ledningernes Materiale.

Ledninger, der ligge i Gade eller ikke udgravet Gaardsplads, kunne i Almindelighed udføres af glaserede Lerrør.

Bliver Ledningen ført ind i eller igennem en Bygning, skal den i Bygningen udføres som Støbejernsledning, selv om Ledningen ligger under Kældergulvet eller i en ikke udgravet Port. Ligeledes skal Ledningen udføres som Støbejernsledning, naar den ligger i Lyskasse eller overhvalvet Gaardsplads. Jernledningen skal strække sig ca. 1 Fod udenfor Murenes Yderflader.

Ledninger, der komme til at ligge under Bygninger, som kun benyttes som Skure, Stalde o. desl., samt under Latrinbygninger, naar disse ere opførte

som selvstændige Bygninger, kunne dog i Reglen udføres af glaserede Lerrør.

§ 8.

Brønde og Interceptorer.

Paa ethvert Sted, hvor der fra Bygningen eller Gaardspladsen kommer et Tilløb til Ledningen, skal der anbringes en Nedløbsbrønd med Samlegrube eller en Interceptor. Ledningen maa iøvrigt i Reglen ikke passere gennem nogen anden Nedgangs- eller Nedløbsbrønd med Samlegrube.

Brønde og Interceptorer skulle i Almindelighed have deres Plads udenfor Bygningen umiddelbart ved det Sted, hvor Tilløbet kommer fra Bygningen.

Naar Brønde eller Interceptorer anbringes i en Lyskasse eller en overhvælvet Gaardsplads, skulle de i Reglen føres helt op til Gaardspladsens Niveau.

Nedløbsbrøndene skulle enten være udførte af Beton, af brændt, glaseret Ler eller af Støbejern. Interceptorerne skulle være forfærdigede af brændt, glaseret Ler eller af Støbejern.

Overalt, hvor Tilløbet til Ledningen kan ventes at ville indeholde faste Stoffer, der kunne bundfældes, eller Fedtstoffer, saasom ved Køkkenafløb, Tagnedløb, Staldafløb, Gulvafløb, Overfladeafløb etc., anvendes en Brønd. Hvor Tilløbet derimod ikke let kan komme til at indeholde faste Bestanddele, saasom ved Badeafløb, Pissoirafløb, Afløb fra Slagterbutikker etc., anvendes en Interceptor; dog ville

Afløb, der ellers skulde føres til en Interceptor, kunne føres til en Nedløbsbrønd, naar en saadan, der tillige modtager andet rigeligt Tilløb, faar sin Plads i Nærheden af det Sted, hvor Interceptoren skulde have staaet.

Ved Afløb fra Vandklosetter skal der altid benyttes en Interceptor; Vandklosetfaldrøret maa ikke føres til nogen Nedløbsbrønd med Samlegrube (jfr. § 25).

Nedløbsbrøndene skulle altid være forsynede med Vandlaas, der lukker mindst $2\frac{1}{2}$ " , samt med Overfladerist. Interceptorerne skulle ligeledes have et Vandlukke paa mindst $2\frac{1}{2}$ " .

Ved Køkkenafløb anvendes Betonbrønde, 15" eller 12" Rørbrønde, saaledes at der, hvis flere end 4 Køkkener have Afløb til samme Brønd, i Reglen skal anvendes en Betonbrønd, som overalt under Vandspejlet har et horisontalt Tversnit af $12" \times 18"$ og en Dybde fra Vandspejlet i Brønden til Bunden af 18" , eller en 15" Rørbrønd. Indtil 4 Køkkener kunne have deres Afløb til en saakaldt Betonspidsbrønd, der ved Bunden har et horisontalt Tversnit paa $12" + 18"$, og hvis Sider ere trukne saaledes sammen i hele Brøndens Højde, at Tversnittet foroven er $12" \times 12"$. Dybden fra Vandspejlet i Brønden til dennes Bund skal være 18" . En 15" Rørbrønd kan ogsaa anvendes istedetfor Betonspidsbrønden. Højest 2 Køkkener kunne have Afløb til en 12" Rørbrønd.

Køkkenfaldrørene skulle enten udmunde frit over Brøndenes Overfladerist, eller de skulle indmures i

Huskasser, saaledes at der kommer en Rist under Tilløbet. Hvis Køkkenfaldrøret udmunder saa dybt under Terrænoverfladen, at en almindelig Huskasse ikke kan anvendes, skal en forsænket Huskasse benyttes. Løse Riste, anbragte paa Knaster i Brønden, tillades i Almindelighed ikke.

Det vil i Reglen ikke blive tilladt at føre flere Køkkenfaldrør til samme Brønd, men der maa anbringes en Brønd ved hvert enkelt Køkkenfaldrør.

Ved Afløb af Overfladevand anvendes Betonbrønde eller mindst 12" Rørbrønde.

Ved Afløb fra Gulve kan, hvor der ikke udenfor Bygningen skal anvendes en Interceptor, Brønden udenfor Bygningen være en 9" eller 12" Rørbrønd.

Tagedløb kunne føres til 6" eller 9" Rørbrønde.

Naar det undtagelsesvis tillades at anbringe en Nedløbsbrønd i Fortovet udenfor Ejendommen, skal Brønden altid forsynes med et plant, gennembrudt Jerndæksel, anbragt i en Støbejernskarm.

Interceptorer skulle altid have Lufttilgang. Hvorledes denne skal ordnes, bliver i hvert enkelt Tilfælde at afgøre af Direktoratet for Vej- og Kloakanlæg. Den mod Bygningen vendende lodrette Gren af Interceptoren, til hvilken Lufttilgangen bliver at føre, føres i Øvrigt ordentligvis op til Terrænhøjden og forsynes der med et tæt Støbejernsdæksel.

Nedgangsbrønde maa ikke have Samlegrube, men Bunden forsynes med halvcirkelformede Render, udførte i Bundens Betonlag eller beklædte med gennemskaarne, glaserede Lerrør, saaledes at Renderne

ligge i samme Højde som de Ledninger, der føre til og fra Nedgangsbrønden.

Hvor en Sideledning fører til en Nedgangsbrønd, skal den som Regel indmunde helt nede i Brønden ved dennes Bund. En Undtagelse herfra gøres ved Drænledninger, der i Almindelighed skulle indmunde mindst 6" over Lednings Bund.

Nedgangsbrøndenes Bund skal udføres af Beton, men iøvrigt kunne disse Brønde udføres enten af Beton eller af Murværk af klinkebrændte Mursten i Cement. De skulle være afdækkede med en Brøndkarm, som, naar Nedgangsbrønden faar sin Plads i Fortovet, skal være af Støbejern. Brønddækslet skal være tætsluttende og i Almindelighed ikke gennembrudt.

Naar Nedgangsbrønde anbringes i en udgravet, overhvælvet Gaardsplads, skulle de føres helt op til Gaardspladsens Niveau.

§ 9.

Hovedvandlaas.

Umiddelbart udenfor Bygningen kan der, hvis det ønskes, paa Ejendommens Hovedafløbsledning anbringes en Hovedvandlaas (Interceptor), der tjener til at afspærre Kloakluften i Gadens Kloak fra Ejendommen og samtidig giver Adgang for den frie Luft til Ejendommens Kloak. Hovedvandlaasen bør anbringes i en Nedgangsbrønd. Lufttilgangen sker gennem den nærmest Bygningen værende lodrette Gren

paa Interceptoren, der i denne Anledning holdes aaben og blot dækkes med en Hætte, anbragt nogle Tommer over Aabningen i Interceptoren. Naar der anbringes en Hovedvandlaas, skal Nedgangsbrøndens Dæksel være gennembrudt, og en Snavssamler af galvaniseret Jern anbringes under Aabningerne i Dækslet.

Hovedvandlaasen skal lukke mindst $2\frac{1}{2}$ ".

I de Tilfælde, hvor en Ejendom forsynes med en Hovedvandlaas, ville undtagelsesvis Brønde eller Interceptorer kunne udelades paa andre Steder, hvor saadanne ellers maatte anbringes.

§ 10.

Latrin- og Pissoirafløb.

Latriner, der ere anbragte i Bygninger for sig selv i Gaarden, skulle, naar der ønskes direkte Afløb for Urinen, under den forreste Side af hvert Sæde forsynes med en i Gulvet anbragt 4" P-Vandlaas med fast Metalrist, til hvilken Urinen ledes igennem en Tragt.

Skulle Latrinerne ikke have direkte Afløb for Urinen, forsynes hver Latrinbygning dog med een eller flere 4" P-Vandlaase med fast Metalrist i Gulvet til at bortlede Vandet, naar der foretages Udskylning. En i Betonlaget under Latrinbygningen anbragt Rende, der skal have et Fald af mindst 1 : 10, leder Vandet til P-Vandlaasen. Har Latrinbygningen flere end 4 Sæder (heri indbefattet Potterum og Pissoir),

bør Latrinbygningen i Reglen forsynes med flere Afløb.

Pissoirer i Gaarden forsynes ligeledes med 4" P-Vandlaase med fast Metalrist.

Alle Vandlaasene skulle lukke mindst 2 $\frac{1}{2}$ ".

Latrin- og Pissoir afløb fra Bygninger, der kun ere bestemte til Brug i dette Øjemed, kunne udføres af glaserede Lerrør, med mindre de ere anbragte over et udgravet Gaardsrum. Der anvendes ikke Interceptorer ved Afløbet fra saadanne Bygninger.

Naar Latrinerne ere anbragte i en iøvrigt til anden Brug bestemt Bygnings Stueetage, ordnes Afløbet paa lignende Maade som ved de fritstaaende Latrinbygninger, men skal dog i Almindelighed ske gennem 2 $\frac{1}{2}$ " indvendigt emaljerede Støbejernsledninger, og der anbringes en Interceptor, eller Afløbet føres til en Brønd, der modtager andet, rigeligt Tilløb.

Med Hensyn til Afløb fra Latriner, anbragte i en Bygnings Etager, gælde de i Sundhedskommissionens »Forskrifter til Iagttagelse ved Anbringelse af Latriner i en Bygnings Etager« af 15de April 1887¹⁾ opstillede Betingelser.

§ 11.

Gulvafløb.

Ved Afløb fra Gulve anbringes der P-Vandlaase med fast Metalrist. Ledninger og Vandlaase inde i

¹⁾ Nu 15. Juni 1898, Bilag S. 95.

Bygningen udføres i Reglen af Støbejern; de gøres $2\frac{1}{2}$ " eller 4" og indvendigt asfalterede eller emaljerede efter Beskaffenheden af det Afløb, de skulle føre.

Alle Vandlaasene skulle lukke mindst $2\frac{1}{2}$ ".

$2\frac{1}{2}$ " P-Vandlaase kunne være forsynede med Renseskrue paa deres nederste Punkt, naar Vandlaasene ere tilgængelige fra Etagen nedenunder den, hvor de ere anbragte. Vandlaasene maa i Reglen ikke have Renseskrue eller Renseaabning paa noget andet Punkt end deres nederste.

Ledningerne fra P-Vandlaasene ved Gulvafløb maa ikke føres direkte til Ejendommens Stikledning, men føres til en Brønd eller Interceptor. Hvorvidt der skal anvendes Brønd eller Interceptor, ligesaavel som om Ledningen skal udføres af indvendigt emaljerede eller asfalterede Rør, afgøres i hvert enkelt Tilfælde efter Afløbets Beskaffenhed.

Afløb, der ene tjene til Brug for Aftapningshaner, maa ikke anbringes.

§ 12.

Indvendige Faldrør.

Indvendige Faldrør skulle i Reglen i hele deres Længde udføres af Støbejernsrør, der ere indvendigt asfalterede eller emaljerede efter Beskaffenheden af det Afløb, de føre. Alle Tilløb til Faldrørene udføres med skraa Stik.

Faldrørene skulle saavidt muligt føres i lodret Retning og være saa let tilgængelige som muligt.

Alle Vaske, Kummer, Gulvafløb etc., der have Afløb til Faldrørene, forsynes med ∞ Vandlaas af tykt Bly eller Støbejern, der lukke mindst $2\frac{1}{2}$ " ; Vaske (undtagen Haandvaske), Gulvafløb etc. forsynes tillige med fast Metalrist.

De indvendige Diametre af de Vandlaase, der ville være at anvende, ere i Almindelighed følgende:

Vandlaase ved Køkkenvaske	og lign.	$1\frac{1}{4}$ " à $1\frac{1}{2}$ " ,
—	- Haandvaske	1" à $1\frac{1}{4}$ " ,
—	- Badeafløb	2" à $2\frac{1}{2}$ " .

Vandlaasene anbringes umiddelbart ved Kummen og skulle være forsynede med Renseskrue paa deres laveste Punkt ved alle Vandlaase, hvis Diameter er $2\frac{1}{2}$ " eller derunder. Renseskruen maa have en saadan Form, at der i Bunden af Vandlaasen hverken dannes nogen Forhøjning eller Fordybning ved Renseskruen, men denne skal nøje svare til Vandlaasens buede Form.

Ristene skulle have en saadan Størrelse, at Summen af Ristehullernes Arealer er mindst 50 pCt. større end Tversnitsarealet af den Vandlaas, der hører til Afløbet. De enkelte Aabninger i Ristene maa derhos i Reglen ikke have større Diameter end $\frac{1}{4}$ " .

Sideledninger til Faldrørene udføres som Regel af Støbejernsrør eller af Rør af tykt Bly. De skulle gives saa stærkt Fald som muligt, i Reglen ikke mindre end 1 : 10.

Faldrørene skulle med uformindsket Diameter og af uforandret Materiale fortsættes op igennem Taget, saaledes at de komme mindst 1 Alen højere end Bygningens højeste Vindue. Foroven dækkes de

med Kurve af Metalnet eller lign. Faldrørene bør ikke ende i Nærheden af Vinduer eller Ventilationsaabninger.

Faldrør med deres Sidegrene og Vandlaase, der kun modtage Køkken afløb, Bade afløb etc., behøve i Almindelighed kun at være asfalterede indvendigt. Modtager Faldrøret derimod Afløb af Urin eller andre ildelugtende eller stærkt urene Væsker, skal saavel Faldrøret som Sideledninger og Vandlaase, overalt hvor disse Væsker passere, udføres af indvendigt emaljerede Støbejernsrør eller, for Sideledningernes og Vandlaasenes Vedkommende, af Bly. Ovenover det øverste af saadanne Tilløb behøver Faldrøret dog kun at være indvendigt asfalteret.

Faldrørets indvendige Diameter skal i Reglen være 4". Modtager Faldrøret kun faa Tilløb, og ere Tilløbene hver for sig ikke ret store (f. Eks. Urin afløb, Haandvaske afløb, en enkelt eller højst 2 Køkkenvaske etc.), eller er der ved Ventilation af Vandlaasene sørget for, at de ikke kunne blive udsugede (jfr. § 13), vil dog et 2 $\frac{1}{2}$ " Faldrør som oftest være tilstrækkeligt. Faldrør, der optage Afløb fra flere end 2 Køkkenvaske, skulle i Almindelighed være 4" i indvendig Diameter.

Naar der til et Faldrør kun kommer et enkelt Tilløb i Kælderen og Stueetagen, vil Faldrøret i Reglen ikke behøve at blive ført op igennem Taget.

Direktøren for Vej- og Kloakanlægene vil i hvert enkelt Tilfælde afgøre saavel om Faldrøret og Sidegrenene skulle være asfalterede eller emaljerede, som hvilken Diameter Faldrøret skal have, om det skal

føres op over Taget eller ikke, og om dets Vandlaase skulle ventileres eller ikke.

Der maa ikke føres Tagvand til indvendige Faldrør, med mindre disse have en indvendig Diameter af 4" og samtlige Vandlaase ved Faldrøret ere ventilerede.

Med Hensyn til Udførelsen af Samlinger paa Faldrøret og dets Sidegrene gælder, hvad derom er anført i § 6.

Faldrørene med tilhørende Sideledninger og Ventilationsledninger bør i Reglen ikke males eller til-dækkes, forinden den Prøve, der foretages af Vej- og Kloakanlægene for at undersøge Ledningernes Tæthed, er foretagen.

For indvendige Faldrør for Vandklosetter gælde de i § 25 anførte særlige Bestemmelser.

§ 13.

Ventilation af Vandlaase.

I de Tilfælde, hvor der til et indvendigt Faldrør kommer større Vandmængder, f. Eks. ved Badeafløb, eller naar Tagvand føres gennem Faldrøret, eller naar Faldrøret danner Afløb for Vandklosetter, skulle samtlige Vandlaase ved Faldrøret ventileres.


Ventilationen sker paa den Maade, at der langs Faldrøret føres et andet Rør mindst 2" i indvendig Diameter, hvorfra der føres Sidegrene til de øverste Punkter af samtlige Stammens Vandlaase. Ventilationsrøret, der udføres af Støbejern ligesom Faldrøret

eller af tykt Bly, føres op igennem Taget ligesom Faldrøret eller ind i dette ovenover det øverste Tilløb til Faldrøret. Sidegrenene skulle være mindst 1" i Diameter og aldrig mere end $\frac{1}{4}$ " mindre end den Vandlaas, hvortil de høre; ved Vandklosetter kunne Sidegrenene til Ventilationsrørene, der efter denne Regel ville blive særlig store, dog indskrænkes til at være 2" eller $2\frac{1}{2}$ " i Diameter.

Angaaende Beskaffenheden af og Samlingerne paa Ventilationsrøret og dets Sidegrene gælde de samme Betingelser, som gælde for Faldrøret og dets Sidegrene.

§ 14.

Fedtsamlere.

I Restauranter og paa Steder, hvor der tilberedes større Mængder af Mad, skal der umiddelbart under Vasken anbringes en Fedtsamler. Denne skal have en passende Størrelse, være let tilgængelig og være forsynet med et tætsluttende Laag, som er nemt at aabne og lukke. Naar der anvendes en Fedtsamler, forsynes Vasken ikke med Vandlaas, men Afløbsrøret fra Vasken dykkes ned i Vandet i Fedtsamleren, og paa dennes Afløbsside anbringes der en  Vandlaas.

§ 15.

Rensestykker.

Paa Steder, hvor det ikke kan undgaaes at give en Jernledning en Bøjning, kan der anbringes et

Rensestykke paa Ledningen. Rensestykket skal være saaledes beskaffent, at det er muligt at tilvejebringe et lufttæt Lukke, og skal Rensestykket altid holdes lukket, undtagen medens Rensningen staar paa. Laaget paa Rensestykket maa ikke have Hængsler, men skal være indrettet til at spændes fast med 2 Støbejerns Bøjler, som kiles fast, eller med Skruer af Messing. Samlingen tættes med en Pakning af Hamp og Mønnie.

§ 16.

Lyskasseafløb.

Ved Afløb fra saadanne Lyskasser, i hvilke der finder Passage Sted, forholdes som ved Kældergulvafløb.

I Lyskasser, i hvilke der ingen Passage finder Sted, behøves det i Almindelighed kun at anbringe 3" P-Vandlaase med løs Rist. Afløbet fra Lyskasserne føres til en Brønd, der tillige modtager andet Tilløb.

§ 17.

Fabriksafløb.

Afløb fra Fabrikker o. lign. blive at indrette paa den Maade, som i hvert enkelt Tilfælde bestemmes af Direktøren for Vej- og Kloakanlæg paa Andragernes Forslag, idet det bør tilstræbes saavidt muligt at forhindre skadelige og varme Væsker samt faste Stoffer fra at komme til Kloaken. Syrer maa

ikke uden forud at være neutraliserede ledes til Kloaken, ligesaa lidt som Vand, hvis Temperatur er over 40°.

§ 18.

Staldafløb.

Afløb fra Hestestalde sker i Almindelighed til 9" Rørbrønde, anbragte i eller udenfor Staldbygningen.

Kostalde skulle have Afløb til en Betonbrønd, hvis Størrelse fastsættes i hvert enkelt Tilfælde. I den Rende, der fører Afløbet til Brønden, anbringes der umiddelbart ved Brønden en fastsiddende, lodret Rist, gennem hvilken Afløbet maa passere, forinden det naaer Brøndens Overfladerist. I Brønden anbringes der desuden foran Afløbet en lodret Rist, der kan bevæges i lodrette Kulisser.

§ 19.

Dampudblæsning.

Udblæsning af Dampkedler maa ikke ske direkte til Ledningen, men skal ske frit over Vandspejlet i en Brønd, hvis Rumfang under Vandspejlet er mindst 16 Kubikfod. Brønden forsynes med Vandlaas.

§ 20.

Indirekte Afløb.

I Tilfælde, hvor det maatte være ønskeligt at skaffe Afløb fra et Kældergulv, der er for dybt be-

liggende, til at direkte Afløb fra Gulvet til Kloaken kan etableres, kan det som oftest ventes tilladt at føre Afløbet til en udenfor Bygningen anbragt Samlebrønd, hvorfra Vandet da pumpes op i en Nedløbsbrønd med direkte Afløb. Afløbet fra Kældergulvet sker paa sædvanlig Maade gennem en P-Vandlaas med fast Metalrist. Samlebrønden maa under Indløbet have et efter Vandmængden afpasset Kubikindhold.

§ 21.

Afledning af Grundvand.

Afledning af Grundvand sker ved Hjælp af Drænledninger. I Jordkældere skulle Drænledningerne lægges i en Dybde under Kældergulvet af mindst 1 Fod ved Ledningens højeste Ende, i Beboelseskældere af mindst 2 Fod. Drænledningernes Fald maa kun undtagelsesvis være mindre end 1 : 300.

Naar Drænledningerne skulle have direkte Afløb til Kloaken, føres de til en Nedløbsbrønd, hvor der anbringes en Drænventil og en -- Vandlaas. Drænledningen skal i Almindelighed indmunde i Brønden mindst 6" over Bunden af Ledningen, der fører fra Brønden.

Kunne Drænledningerne ikke faa direkte Afløb til Kloaken, føres de til en udenfor Bygningen anbragt Brønd, som under Drænenes Indløb kan indeholde et til Grundvandets Mængde svarende Volumen Vand. Vandet pumpes derfra op til en i Nærheden værende Nedløbsbrønd. Denne Ordning kan ikke

anvendes, hvor Dræningen skal tilfredsstille de i Bygningslovens § 41 opstillede Fordringer til Beboelseskældere. Sumpe o. lign. inde i Bygningen tillades ikke.

Hvis Dræningsplanen ønskes forsynet med Paa-tegning i Henhold til Bygningslovens § 41, maa dette særligt anføres i Andragendet.

§ 22.

Eksisterende Afløb.

I Ejendomme, der allerede have underjordiske Afløb, men hvor der ønskes Tilladelse til at foretage Forandringer ved eller Tilføjelser til disse, vil der, naar særlige Forhold tale derfor, kunne forventes, at der vil blive givet Dispensationer fra dette Regulativ i større Udstrækning end ved helt nye Anlæg (smlg. § 28).

Der skal dog gøres opmærksom paa, at saadanne Dispensationer og eventuelle Tilladelser til at bibeholde endel af de ældre Afløb uforandrede ikke vil kunne paaberaabes ved eventuelle senere Forandringer fra Sundhedskommissionens Side.

Eksisterende Ledninger, der ikke benyttes mere, skulle enten optages eller afbrydes og forsvarligt udskylles og tilproppes i begge Ender.

Eksisterende Brønde, der ikke benyttes mere, skulle optages.

Anbringes nye Vaske, eller forandres Afløbet fra allerede eksisterende, skulle de forsynes med fast

Metalrist og med ∞ Vandlaas af tykt Bly eller Støbejern med Renseskrue.

§ 23.

Andre Tilløb end de viste.

Der maa ikke uden Tilladelse fra Direktoratet for Vej- og Kloakanlæg føres andre end de paa den approberede Plan viste Tilløb til Ledningen.

§ 24.

Oversvømmelse.

Magistraten paatager sig intet Ansvar for den Skade, der maatte opstaa derved, at der ved indtrædende stærk Regn eller af andre Grunde træder Vand ind i Kælderen igennem Ledningen. I Tilfælde, hvor en Kælder er udsat for at blive oversvømmet paa denne Maade ved Opstemning i Kloaken, vil der, saavidt muligt, i Tilladelsen blive gjort opmærksom derpaa, for at Ejeren kan vide det og sikre sig derimod ved at anbringe en Skyder eller andet godkendt Lukke paa Ledningen. Er Kælderen særlig stærkt udsat for Oversvømmelse, vil der blive paabudt Anbringelse af Skydere eller lignende.

§ 25.

Vandklosetter.

I Henhold til Kommunalbestyrelsens Beslutning vil Tilladelse til Indretning af Vandklosetter med

KØBENHAVNS

KOMMUNEBIBLIOTEKER

Vandforsyning fra Vandledningerne og Afløb til Gaden Kloak kunne gives i nærmere bestemte Tilfælde. For hver Kloset betales en aarlig Afgift.

Til Indretningen af Vandklosetter kræves saavel Magistratens som Sundhedskommissionens Tilladelse.

Medens Magistraten forbeholder sig i hvert enkelt Tilfælde at fastsætte de specielle Betingelser, hvoraf Tilladelsen for Magistratens Vedkommende i det givne Tilfælde vil være afhængig, kunne dog, foruden alle de i dette Regulativ tidligere nævnte Betingelser, forsaavidt disse kunne komme til Anvendelse, følgende Bestemmelser nævnes som Betingelser for en eventuel Tilladelse fra Magistraten til Indretning af Vandklosetter.

Klosetfaldrørene skulle være indvendige, σ : ligge indenfor Bygningens Ydermure; udvendige Faldrør maa ikke benyttes som Klosetfaldrør.

De indvendige Faldrør skulle i hele deres Længde have en indvendig Diameter af 4 Tommer og være indvendigt emaljerede paa hele Strækningen fra det øverste Tilløb til Interceptoren udenfor Bygningen. Faldrørene skulle som Regel føres op igennem Bygningens Tag, selv om der kun kommer Tilløb til dem i Bygningens lavere Etager. Den liggende Del af Faldrøret fra Bøjningen ved Foden af den lodrette Del til Interceptoren udenfor Bygningen skal ligeledes udføres af 4" emaljerede Støbejernsrør og gives et Fald af mindst 1 : 20.

De Sideledninger til Kloakfaldrørene, der danne Afløbene fra Vandklosetterne, skulle være saa korte som muligt og have et Fald af mindst 1 : 10. De

skulle ligesom Faldrørene bestaa af 4" emaljerede Støbejernsrør eller af tykke 4" Blyrør.

Vandlaasene skulle lukke mindst 2", have en indvendig Diameter af 4", og forsaavidt de ere af Støbejern, være indvendigt emaljerede og ellers være af et indvendigt fuldstændig glat Materiale.

Klosetvandlaasene og samtlige andre Vandlaase ved Klosetfaldrørene skulle altid ventileres. Sideledningen fra Hovedventilationsrøret til hver Klosetvandlaas skal have en indvendig Diameter af 2" eller $2\frac{1}{2}$ ".

Med Hensyn til Klosetfaldrørenes, Ventilationsrørenes og Sideledningernes Beskaffenhed, Samlinger etc. kan iøvrigt henvises til, hvad derom er anført i §§ 12 og 13.

Klosetskaalen skal være fuldstændig glat indvendig og være udført af god Fajance, Porcellæn eller andet lignende Materiale og have en Form og Indretning, som i hvert enkelt Tilfælde maa godkendes af Direktøren for Vej- og Kloakanlæg.

Den nærmere Indretning af Vandudskylningen fastsættes af Vandinspektøren.

Umiddelbart udenfor Bygningen, hvor Faldrøret træder ud af denne, skal der anbringes en 4" Interceptor med Lufttilgang. Om denne gælder, hvad der tidligere er anført i § 9. Klosetfaldrør maa ikke føres til nogen Brønd med Samlegrube, hvorfor der heller ikke til et Klosetfaldrør maa føres noget Tilløb af saadan Beskaffenhed, at det kræver Anbringelse af en Brønd med Samlegrube.

Overalt, hvor Vandklosetter anbringes, skulle de

glaserede Rørledninger udenfor Bygningerne, gennem hvilke Afløbet passerer, paa hele Strækningen fra Faldrøret til Gadens Kloak tættes med Cement (jfr. § 6). Jernrørsledninger, til hvilke foruden Kloset-afløbet ikke kommer andet rigeligt Tilløb, skulle være indvendigt emaljerede.

Retningsforandringer paa de Dele af Ledningen, gennem hvilke Kloakafløbet passerer, skulle saavidt muligt altid foregaa i Nedgangsbrønde med Bundrende, saaledes at Ledningerne mellem disse Nedgangsbrønde blive lagte efter rette Linier.

Ledninger, der ikke modtage andet, væsentligt Tilløb end fra Klosetfaldrøret, skulle i Reglen kun have en Diameter af 4", men skulle have et Minimumsfald af 1 : 50.

Vandklosetterne maa ikke tages i Brug, forinden der foreligger Attest fra Direktoratet for Vej- og Kloakanlæg.

§ 26.

Tilladelsens Varighed.

Forsaavidt hele Anlægget eller en Del deraf ikke er bragt til Udførelse inden et Aar efter Tilladelsens Dato, betragtes Tilladelsen som bortfalden, og fornyet Andragende maa da indgives til Approbation, naar Anlægget ønskes udført eller fortsat.

§ 27.

Tvistspørgsmaal og Overtrædelser.

I Tilfælde, hvor der maatte opstaa Tvistspørgsmaal mellem Ejeren og Direktoratet for Vej- og

Kloakanlæg, kan Ejeren henvende sig til Magistraten, ved hvis Afgørelse det da skal have sit Forblivende.

Overtrædes disse Bestemmelser eller de af Direktoratet for Vej- og Kloakanlæg eller Magistraten stillede særlige Betingelser, eller udføres Kloakarbejdet ikke paa forsvarlig Maade, eller afviges der uden Tilladelse fra den approberede Plan, vil vedkommende Ejendomsbesidder blive dragen til Ansvar ved Magistratens Foranstaltning. Eventuelt vil Ejendommens Afløbsledning blive afskaaren, og en Nedløbsbrønd med Afløbsledning blive anbragt ved Ejendommen i Gadelinjen.

§ 28.

Dispensationer.

Dispensationer fra dette Regulativ kunne forventes, naar særlige Forhold tale derfor.

§ 29.

Regulativets Ikrafttræden.

Nærværende Regulativ træder straks i Kraft.

§ 30.

Ændringer i Regulativet.

Magistraten forbeholder sig at foretage Forandringer i dette Regulativ.

Københavns Vej- og Kloakanlæg.

I ovenstaaende Regulativ ere indeholdte de af Magistraten fastsatte Bestemmelser for Udførelsen af lukkede Afløb.

Københavns Magistrat, den 1ste Maj 1897.

Lov af 30. Marts 1895

om

Tillæg til Bygningsloven for København og Frederiksberg.

§ 1. Bygningskommissionen for København be-
myndiges til at forlange, at saadanne Foranstaltninger,
som paa betryggende Maade kunne hindre Luftens
Tilbagegang, træffes med Hensyn til Køkkenvaske,
der ere indrettede før Bygningsloven for København
af 12. April 1889 traadte i Kraft, for saa vidt der
ikke findes Vandlaase, som ere anbragte i Overens-
stemmelse med Bygningslov af 21. Novbr. 1871 § 66
og endnu fyldestgøre dennes Krav, og for saa vidt
Sundhedskommissionen efter Undersøgelse af de en-
kelte Tilfælde skønner, at Foranstaltningerne ere nød-
vendige. Dog kunne disse Foranstaltninger ikke i et
enkelt Kalenderaar fordres foretagne ved flere end 8
Vaske i samme Ejendom.

§ 2 (Angaar Frederiksberg).

§ 3. For Attester i Henhold til denne Lovs
Bestemmelser erlægges ikke Betaling.

Uddrag af
Politivedtægt for København
af
22. Juni 1883.

§ 63. Torvehandlere maa ikke paa Torvet henkaste fordærvede Varer eller andet Affald.

§ 70. Naar Konditori, Restauration eller anden offentlig Beværtning findes i en Bygning, der er forsynet med Port, skal Ejeren i Porten eller i Gaarden nærvæd Porten anbringe et lukket Pissoir efter Politiets nærmere Bestemmelse, og skal Adgang til samme, saalænge Porten er uafloaset, tilstedes Enhver. Ejeren er pligtig at besørge Pissoiret forsvarligen renholdt.

Om Gadefejningen.

§ 77. Enhver, der ejer Grund eller Bygning, som støder til offentlig Gade, Vej eller Plads, er pligtig at besørge Gadefejningen med hvad dertil hører ud for sin Ejendom, i Gaderne indtil Midten af Kørebanen (er denne over 20 Alen fra Grunden, dog kun til 15 Alens Afstand fra Grunden), og paa

Torv eller Plads ligeledes indtil 15 Alens Afstand fra sin Grund. Chausserede Kørebaner fejles ikke. Under Gadefejningen er indbefattet Renholdelse af Gangstier, Grøfter og Rendestene med de deri anbragte Rister og Nedløbsbrønde til de underjordiske Spildevandsledninger, samt af Udløbsrenderne fra og Nedløbsrenderne ved Husene.

Renholdelse af Slam- og Tværkister samt Gadefejning, overalt hvor den ikke efter det Foregaaende paahviler Ejerne af de tilstødende Grunde, foranstalles og bekostes af det Offentlige.

Renholdelse af private Gader paahviler Ejerne af de tilstødende Grunde.

§ 78. Gadefejningen med hvad dertil hører efter § 77 skal, hvad offentlige Pladser, Gader og Veje angaar, til hvilke Dagrenovationsvogne for Kommunens Regning udsendes, naar Gader eller Fortog ere brolagte, foregaa hver Søndag. Klokkeslettet for Gadefejningens Begyndelse og Fuldførelse bestemmes af Politidirektøren efter Forhandling med Magistraten og bringes ved Bekendtgørelse i de offentlige Blade til almindelig Kundskab.

Den, hvem Gadefejningen paahviler, er *desuden pligtig paa Helligdage, da Gadefejning ikke finder Sted, om Morgenen inden Udløbet af den for Gadefejningen paa Hverdage fastsatte Frist at bortskaffe Halm, Papirstumper og deslige, der maatte findes henliggende paa den Gade- eller Fortogsstrækning, som det paahviler ham at renholde.*

Han er desuden pligtig til enhver Tid at bortskaffe Halm, Tørvesmuld og andet Affald, der maatte blive henliggende paa Gaden efter Vogne, som bringe Læs til eller fra hans Hus eller Grund, eller som i Anledning af hans eller nogen af hans Lejeres Næring eller Bedrift holde udenfor samme.

I tørt Vejr uden Frost skal Gade og Fortog vandes med friskt Vand, førend de fejes. Det opfejede Skarn skal henlægges i Dynger paa Kørebanen tæt ved Rendestenen.

Slam, Mudder eller faste Urenligheder maa ikke hverken fra Gaardsplads eller Gade fejes eller skylles ned i de underjordiske Spildevandsledninger. Hvor slige Urenligheder forekomme, bør de sammenfejes i Bunker, der lægges saa langt fra Rendestene og Nedløbene til bemeldte Spildevandsledning, at de ikke kunne løbe ned eller ved paakommende Regn føres ned i samme.

Under særegne for den offentlige Sundhedstilstand farlige Omstændigheder kan Sundhedskommissionen midlertidigen befale hyppigere Gadefejning og Rensning af Udløbsrender, Rendestene og Grøfter.

§ 79. De ikke brolagte Gangstier eller Fortog langs med offentlige Gader og Veje samt brolagte Fortog paa Steder, hvor Renovationsvogne ikke udsendes, saavel som offentlige Vandløb, Rendestene og Vejgrøfter, brolagte eller ubrolagte, der ikke renholdes paa den i § 78 foreskrevne Maade, skulle Ejerne af de tilstødende Grunde renholde og oprense, saa ofte de derom tilsiges af Politiet.

Private Gader og Veje med tilhørende Fortog, Rendestene eller Grøfter skulle Ejerne af de tilstødende Grunde ligeledes renholde og oprense, saa ofte de fra Politiet derom erholde Tilsigelse.

§ 80. Den, hvem Renholdelse af Slamkister, Udløbsrender, Rendestene, Grøfter eller andre Vandafløb paa offentlig Gade, Plads eller Vej paahviler, skal sørge for Vedligeholdelsen af de over dem anbragte Dæksler eller Brædder, dog at de af Kommunen anbragte Brædder over de saakaldte lukkede Rendestene vedligeholdes af Kommunen.

Vedkommende skal derhos paase, at deslige Dæksler og Brædder slutte nøje og ligge fast, og dersom de i Tilfælde af Plaskregn, Tøbrud eller af anden Aarsag ere til Hinder for Vandets frie Løb, skal han foranstalte Brædderne aftagne og igen paalagte, saasnart det kan ske uden at hindre Vandets Løb.

§ 81. Naar Sne er falden, skal den, hvem Gadefejningen paahviler, straks ryddeliggøre Fortog og Rendestene for Sne og derefter snarest muligt Kørebanen ved at samle Sneen i Dynger paa Gaden nærmest Rendestenen. Dog skal der drages Omsorg for, at indtraadt Slædeføre bevares, saalænge Politiet finder det hensigtsmæssigt. Brandhanedækslerne bør holdes ryddelige og tilgængelige.

I Frostvejr skal Vedkommende holde Rendestene og deslige Afløb ophuggede og, naar glat Føre ind-

træffer, foranstalte Fortoget bestrøet med Sand, Aske, Savspaaner eller deslige.

Ophugning af Sne og Is paa Gader og Pladser skal enhver Fejepligtig foretage, naar det af Politiet paabydes og i den af samme foreskrevne Orden.

Det Ophuggede skal henlægges i Dynger paa Kørebanen langs Rendestenen.

Om Bortkørsel af Gaderenovation og Affald fra Husene m. v.

§ 82. Kommunen foranstalter og bekoster Bortførelsen af alt i Staden og dens Forstæder ved Rengøringen af offentlige Gader og Pladser opfejdet Skarn, der bliver at bortkøre inden den Tid, der bestemmes af Politidirektøren efter Forhandling med Magistraten, samt af den paa de nævnte Steder sammenkastede Sne og Is.

De Vogne, der benyttes til Gaderenovationens Bortkørsel (med Undtagelse af dem, som benyttes til Bortkørsel af Is og Sne), skulle være forsynede med tydelige Nummere foran paa begge Sider samt være tætte og saaledes lukkede, at Intet spildes ved Paa-læsningen og under Kørselen.

§ 83. Ligeledes foranstalter og bekoster Kommunen Fejeskarn og andet saadant Affald fra Husene ved offentlige Gader og Pladse og fra de i Kanalerne liggende Skibe, Ballastlevninger dog undtagne, afhentet og bortkørt ved dertil bestemte Vogne, indrettede som i forrige Paragraf anført, der hver Søgnedag til de Tider, som fastsættes af Magistraten

efter Forhandling med Politidirektøren, skulle køre igennem alle bebyggede offentlige Gader og Pladse og ligesom hidtil tilkendegive deres Nærværelse ved Hjælp af en Skralde.

§ 84. Fejeskarnet skal af Beboerne udbæres i tætte Beholdere. Beholderne maa ikke hensættes og deres Indhold ikke henlægges paa Gade eller Plads. Kørekarlene skulle stedse selv udføre Paalæsningen og paase, at Intet spildes.

Til Affald fra Husene kan ogsaa henregnes Grus, Jord, Farvededlers Bundfald, Smedegrus og deslige, dog ikke over $\frac{1}{4}$ Tønde fra hver Ejendom.

§ 85. Politiet kan i Sygdomstilfælde meddele Tilladelse til midlertidig at belægge med Straa eller Garverbark en saa stor Strækning af offentlig Gade, Vej eller Plads, som efter Omstændighederne anses fornødent. Belægningen skal fornyes eller borttages, saasnart det af Politiet forlanges.

§ 87. Sne fra Tage og Tagrender, der nedkastes paa Gaden, bliver at bortføre ligesom den paa Gaden faldende Sne ved offentlig Foranstaltning.

§ 88. Ingen maa paa offentlig Gade, Vej eller Plads kaste Aadsler, Fejeskarn, Affald fra Huse eller anden Urenlighed, ej heller Glas eller Potteskaar, Stene, Søm eller Andet, der kan medføre Fare eller Ulemper for Færdselen. Deslige Ting maa heller ikke kastes i Havnen eller Kanalerne, Søerne omkring

Staden eller andre deslige Steder eller i Vaskerender, Rendestene eller andetsteds, hvorfra de kunne flyde ud i Gaderendestenen eller i andet offentligt Afløb.

§ 89. Sne og Is maa ikke fra Gaardsplads eller Have kastes ud paa offentlig Gade eller Plads eller i Havnen eller Kanalerne uden Politiets Tilladelse, men kan henføres til de af Kommunen dertil anviste Pladser.

§ 90. Vand maa ikke udledes og udskylles over offentlig Gade, Plads eller Vej, men kun igennem de dertil bestemte private og offentlige Afløb. Udpumpning af Kældersumpe maa i Tiden fra 1ste Maj til 30te September kun finde Sted mellem Kl. 11 Aften og Kl. 6 Formiddag, og i Tiden fra 1ste Oktober til 30te April kun fra Kl. 11 Aften til Kl. 8 Formiddag; dog skal det være Vandvæsenets Folk tilladt ogsaa til andre Tider at udpumpe Kældersumpe, naar dette er nødvendigt for at opdage Fejl paa Vandrenderne. Afskylning af Kældervinduer ud til offentligt Fortog er kun tilladt i den til Gadefejning bestemte Tid. Vinduer i højere Etager maa aldeles ikke afskylles eller afvaskes udover Fortog. Ved Afvaskning af Bygningsfaçader ud til Gader skulle de om Bygningsarbejder givne Forskrifter iagttages.

§ 91. Udførsel af Gødning, Natrenovation eller anden Urenlighed skal ske i tætte Vogne og paa saadan Maade, at Intet spildes. *Tønderne eller Beholderne, som benyttes til Ombytning med dem,*

som udføres, skulle være tilbørlig rensede. Saadan Udførsel saavel som de i Sundhedsvedtægten ommeldte ildelugtende Afløb til Gade eller Rendesten maa ikkun finde Sted til den i Sundhedsvedtægten i saa Henseende bestemte Tid, samt iøvrigt i Overensstemmelse med Sundhedsvedtægten og de andre derom gældende Bestemmelser. Forsaavidt en Udførsel som den ommeldte fordrer en Udbæring paa Gaden, skal den ske til samme Tid som Natrenovationen; dog at saadan Udbæring af Kogødning fra de den 27de April 1870 bestaaende Kostalde skal være Ejerne og Brugerne, forsaavidt disse ere de samme, som den Gang ejede eller brugte Staldene, tilladt om Sommeren til Kl. 8 og om Vinteren til Kl. 9 Formiddag.

Om Paatale, Straf og Erstatning m. v.

§ 92. Forseelser imod nærværende Vedtægt og de i Forbindelse dermed gældende særlige Reglementer forfølges som offentlige Politisager og straffes med Bøder indtil 100 Kr. — — —.

Henhører Forseelsen under den almindelige Straffelovs Bestemmelser, komme disse til Anvendelse.

Bøder efter denne Vedtægt tilfalde Kommunens Kasse.

§ 93. Grundejerne ere personlig ansvarlige for Opfyldelsen af alle dem som saadanne ifølge denne Vedtægt paahvilende Pligter og skulle ikke kunne undskylde sig med Forsømmelse fra deres Folks eller Lejeres Side.

Saafrømt imidlertid vedkommende Grundejer har beskikket og for Politiet opgivet en i vedkommende Ejendom eller dog i samme Politikreds, hvori den er beliggende, boende Mand, der i alle Ejendommen vedkommende, af denne Vedtægts Bestemmelser opstaaende Forhold kan træde i Ejerens Sted overfor Politiet og det Offentlige, og som dertil har erklæret sig villig, gaar Ansvar et over paa denne.

§ 95. Naar Nogen undlader, hvad der ifølge denne Vedtægt paahviler ham, kan Politiet foranstalte det udført eller træffe fornøden Foranstaltning til at forhindre, at Forsømmelsen afstedkommer Skade.

Omkostningerne hermed blive ligesom de Omkostninger, der foranlediges ved Foranstaltninger, som af Politiet træffes for at forhindre forestaaende eller standse endnu ikke fuldførte Handlinger, der ved Vedtægten ere forbudne, at udrede af den Skyldige.

Om Vedtægtens Omraade.

§ 96. Denne Vedtægt gælder, forsaavidt enkelte Bestemmelser ikke efter deres Indhold have et andet Omraade, for Staden København og dens Grund samt for de Københavns Politis Myndighed underlagte Dele af Københavns Amts Grund og af Københavns Fæstningsværker, men ikke for Nyholm.

§ 98. Ved offentlig Gade, Vej eller Plads forstaaes i denne Vedtægt saadanne, som fra tidligere Tid ere overtagne til Vedligeholdelse m. v. af Kom-

munen eller i Henhold til Loven af 14de December 1857 om Gader, Veje og Vandløb i København ere eller blive erklærede for offentlige. Dog skulle Vedtægtens Bestemmelser ogsaa komme til Anvendelse paa saadanne private Gader, Veje eller Pladser, som med Vedkommendes Minde ere aabnede til almindelig Færdsel, alene med Undtagelse af de Bestemmelser, som gaa ud paa at paalægge Kommunen eller de tilstødende Grundes Ejere Forpligtelse til at foranstalte Noget udført; jfr. dog §§ 77 og 79.

Iøvrigt betages ikke ved denne Vedtægt Ejeren eller Ejerne af saadanne private Gader, Veje eller Pladser den dem lovlige tilkommende Raadighed over den dertil udlagte Grund og de tilstødende Bygninger eller Grunde, naar Færdselen ikke derved udsættes for Fare. Politidirektøren kan ogsaa give Ejeren Paalæg om enten at iagttage de i denne Vedtægt givne Forskrifter i større eller mindre Omfang eller at aflukke deres Gader, Veje og Pladser for almindelig Færdsel.

Bekendtgørelse

fra

Københavns Magistrat af 27. Oktbr. 1884.

Det bekendtgøres herved, at i alle Byens Gader, til hvilke Dagrenovationsvogne for Kommunens Regning udsendes, vil fra 1. Novbr. 1884 Fejeskarn og Affald fra Husene blive bortført hver Søgnedags Formiddag Kl. 7—9; Beboerne kunne enten bringe saadant Fejeskarn og Affald i tætte Beholdere til vedkommende Ejendoms Gadedør eller Port eller anden Udkørsel til Gaden eller tømme det i noget større, let transportable Beholdere med Hanke, hensatte i Ejendommens Gaard eller i et fra Gaarden let tilgængeligt Rum, og Kørekarlene skulle her (d. e. ved Udgangen eller Udkørselen til Gaden eller fra Gaarden) hente Beholderne, tømme dem og bringe dem tømte tilbage.

De i Gaardene anbragte større Beholdere maa tomme ikke veje over 35 Pd. og ikke have et Rumfang af over 4 Kubikfod, helst være 25 Tommer høje, 16 Tommer for neden og 18 Tommer for oven i Firkant.

Forskrifter

til

Iagttagelse ved Anbringelse af Latriner i en Bygnings Etager.

I.

Etageklosetter, til Brug for en enkelt Husstand, kunne indrettes som Luftklosetter eller Vandklosetter paa følgende Vilkaar:

- a. Klosetrummet, der ikke maa have mindre end 10 Kvadratfods Gulvareal, skal have tilstrækkeligt Lys, som Regel direkte Lys fra Gade, Gaard eller Lysgaard af mindst 100 Kvadratfods Areal, gennem et Vindue af ikke under 2 Kvadratfods Størrelse i Lysningen, hvilket Vindue enten skal være indrettet til at aabnes eller forsynet med en Trækrude.

Undtagelsesvis vil indirekte Lys kunne tillades f. Eks. gennem et fast Vindue, af ikke under 2 Kvadratfods Størrelse i Lysningen, til en lys Trappegang, gennem Glasvæg til et lyst Badeværelse eller lignende, derimod ikke ved Vindue

til Køkken, Spisekammer eller Pigekammer, med hvilke Lokalteter Klosetrummet heller ikke ved Dør maa staa i direkte Forbindelse.

I Nybygninger kan indirekte Lys til Klosetrummet dog kun tillades, hvor særlige Foranstaltninger ere truffne til Sikring af Luftfornyelsen.

Klosetrummets Gulv skal for Luftklosetters Vedkommende, hvor det ikke er udført af et for Fugtighed uigennemtrængeligt Materiale, være belagt med en langs Kanten ombøjet Blyplade af mindst $\frac{1}{8}$ Tommes Tykkelse eller med et andet af Sundhedskommissionen godkendt Materiale. For Vandklosetters Vedkommende kan Trægulv tillades, naar det er forsvarligt tættest i Fugerne og derefter oliemalet, fernisseret, beklædt med Linoleum eller lignende.

Klosetrummets Vægge skulle være opførte af eller beklædte med et for Fugtighed uigennemtrængeligt Materiale, eller i ethvert Fald oliemalede eller fernisserede.

- b. For Luftklosetters Vedkommende maa Beholderne for de faste Ekskrementer ikke have over $\frac{3}{4}$ Kubikfods Rumfang. Selve Klosetkassen skal som Regel være let flyttelig.
- c. Vandklosetters Skyllецистерner, Kummer og Afløb saa vel som Afløb fra Luftklosetter, hvor Urinen fra disse direkte afledes til Gadens Kloak, skulle, efter forudgaaende Anmeldelse for Vej- og Kloakvæsenet, indrettes i Overensstemmelse med Magistratens Regulativ for Udførelse af

spildevandsledninger og for Vandtilledningens Vedkommende under Iagttagelse af de særlige Bestemmelser, der fastsættes af Magistraten.

- d. Ventilationen af Luftklosetter udføres i Overensstemmelse med Forskrifterne i Bygningslovens § 47.

For Vandklosetters Vedkommende tilvebringes Luftfornyelsen i Klosetrummet gennem en Aabning af ikke under 16 Kvadrattommers Størrelse til et op over Tagryggen ført Aftræksrør, der, naar det ligger ved Siden af et i det mindste til Tider opvarmet Skorstensrør, eller der træffes særlige Foranstaltninger til at sikre Luftfornyelsen (ved Anbringelse af elektriske Ventilatorer, Appelblus o. l.), kan være fælles for flere Etager, kun at Aftræksrørets Gennemsnit er mindst 16 Kvadrattommer for hvert tilsluttende Klosetrum.

Hvor der i Klosetrummet findes Vindue direkte til Gade eller Gaard, som under a) omhandlet, kan Sundhedskommissionen, naar særlige Omstændigheder tale derfor, fritage for Anbringelse af Aftræksrør fra Vandklosetrum.

Den særlige Ventilation af Vandklosetters Faldrør og Ledninger skal, efter forudgaaende Anmeldelse for Vej- og Kloakvæsenet, indrettes i Overensstemmelse med Magistratens Regulativ for Udførelse af Husspildevandsledninger.

- e. For hver 5 Luftklosetter eller derunder i Etagerne skal der paa et passende Sted i Ejendommens

Gaard anbringes en efter gældende Forskrifter indrettet Pottetønde.

II.

Gaardlatriner, til fælles Afbenyttelse for Personer, der ikke høre til samme Husstand, kunne indrettes i en Bygnings Stueetage, som Luftklosetter eller Gaardklosetter med Urinafløb til Kloaken, som Tørvesmuldsklosetter eller som Vandklosetter*) — disse sidste tillige i en Bygnings Kælderetage — paa følgende Vilkaar:

- a. Hele Latrinrummet skal ved Skillemur og Overhvælving af mindst 1 Stens Tykkelse i Cement være afsondret fra ethvert tilstødende Lokale. Hvor Omstændighederne tale derfor, kan Sundhedskommissionen tillade Anvendelse af Monierkonstruktion o. l. Latrinrummet maa kun have Adgang fra selve Gaardsrummet. Indrettes det ikke som Vandkloset, maa det højst have 2 Sæder.
- b. Hvert enkelt Latrinrum skal have tilstrækkeligt direkte Lys fra selve Gaardsrummet.
- c. Indrettes Gaardlatrinet som Luftkloset, Gaardkloset eller Tørvesmuldskloset, skal der under hvert Sæde anbringes en tæt Tønde af ikke over 2 Kubikfods Rumfang. Tøndestadet skal være

*) derimod ikke som almindelige Gaardlatriner med fælles Beholdere for faste og flydende Ekskrementer.

uigennemtrængeligt for Fugtighed, og have passende Fald til Afløb for Udskylning.

- d. Ventilationen af Gaardlatriner, der ere indlagte i en Bygnings Stue- eller Kælderetage, indrettes som under I. d foreskrevet eller paa anden af Sundhedskommissionen godkendt Maade.
- e. Indrettes Gaardlatriner i en Bygnings Stue- eller Kælderetage som Vandklosetter, blive Forskrifterne i Magistratens Regulativ for Udførelse af Husspildevandsledninger og Magistratens Bestemmelser om Vandtilledning og Udskylning nøje at iagttage ved Indretning af Klosetkummer, Udskylningsforanstaltninger og Afløb. Det samme gælder, hvis der fra andre i Stueetagen indlagte Gaardlatriner ønskes direkte Afløb for Urinen til Gadens Kloak.

III.

Til Indretning i en Bygning af Latriner, der ikke høre ind under nogen af de fornævnte Kategorier, ligesom ogsaa af større Latrinkomplekser i Skoler, Restauranter, Hoteller, Forsamlings- og Forretningsbygninger o. l., kræves i hvert enkelt Tilfælde Sundhedskommissionens Samtykke.

IV.

Dispensation fra disse Forskrifter kan indrømmes af Sundhedskommissionen, hvor særlige Forhold

tale derfor, navnlig ved Indretning af Vandklosetter i ældre Bygninger.

V.

Forskrifterne, i hvilke Sundhedskommissionen forbeholder sig at foretage Forandringer, træde straks i Kraft.

VI.

Da Gennemførelsen af nærværende Forskrifter, for saa vidt der ikke søges Dispensationer, vil blive paaset af Bygningsautoriteterne, bør ethvert til Nødtørftsbrug særlig bestemt Rum paa Tegninger, der indsendes til Bygningsvæsenet, udtrykkelig betegnes som saadant, da Undladelse heraf vil nødvendiggøre Indhentning af nærmere Oplysninger og dermed Forsinkelse af Sagens Ekspedition.

Sundhedskommissionen i København,
den 15. Juni 1898.

Instruks

for

Bygningsinspektørerne i København m. H. t. Indretning eller Omdannelse af Rum til Klosetter i en Bygnings Etager.

1. Naar der til en Bygningsinspektør indkommer Andragende om Indretning eller Omdannelse af Rum til Klosetter eller Latriner, der falde ind under Punkterne I eller II i Sundhedskommissionens Forskrifter af 15de Juni 1898, og de i Forskrifterne opstillede Fordringer med Hensyn til Rummets Størrelse, Udstyr, Belysning og Ventilation m. m. i enhver Henseende ere fyldestgjorte, meddeler Bygningsinspektøren for Bygningsvæsenets Vedkommende Tilladelse til Indretningen, og Sagen skal da ikke forelægges Sundhedskommissionen. For saavidt Indretningen betinger Afløb, gives Tilladelsen dog kun med udtrykkeligt Forbehold til nedenstaaende Punkt 4.

2. I Tilfælde, hvor der kan være Tvivl om, hvorvidt Klosetrummet fyldestgør de for-

KØBENHAVNS

KOMMUNEBIBLIOTEKER

nævnte Bestemmelser, bør Bygningsinspektøren for at undgaa uensartede Afgørelser i de forskellige Distrikter forelægge Sagen for Stadsbygmesteren.

3. Søges der Tilladelse til at indrette Etage-latriner, der falde ind under oftnævnte Forskrifters Punkt III eller IV, kræver Bygningsinspektøren, at der, forinden Bygningsvæsenets Tilladelse meddeles, skal produceres skriftligt Samtykke fra Sundhedskommissionen. .

4. Søges der Tilladelse til Indretning af Latriner som Vandklosetter eller med direkte Afløb for Urinen til Gadens Kloak, eller Bygningsforandringen overhovedet medfører Forandring af Afløbsforholdene, maa der i Bygningsinspektørens Tilladelse tages fornødent Forbehold om, at Tilladelse til Ordning af Afløbene maa erhverves fra Direktoratet for Vej- og Kloakanlæg. Det paahviler Bygningsinspektøren at paase, at endelig Attest fra Vej- og Kloakanlægene kommer til at foreligge, før Bygningsattest udstedes.

5. Dersom nogen Byggende skulde søge Sundhedskommissionens Godkendelse af Etagelatriner eller Vej- og Kloakdirektoratets Approbation for Latrin-afløbsplaner m. m., forinden Henvendelse sker til Bygningsmyndighederne, eller i ethvert Fald uden at det af de foreliggende Oplysninger fremgaar, at Sagen er indbragt for Bygningsvæsenet, bør der til en eventuel Tilladelse fra Sundhedsvæsenets, henholds-

vis Vej- og Kloakanlæggenes Side altid knyttes en udtrykkelig Bemærkning om, at Bygningsvæsenets Tilladelse maa foreligge, før Arbejdet kan paabegyndes, ligesom Bygningsvæsenet bør underrettes om Sagen.

6. Naar der i Bygninger indrettes Rum (»Skabe« o. desl.), der formodes at skulle anvendes som Nødtørftsrum, uden paa Tegningerne at være betegnede som saadanne, tilstiller Bygningsinspektøren Stadsbygmesteren Underretning derom, særlig hvis saadanne Rum ikke fyldestgøre Sundhedskommissionens oftere ommeldte Forskrifter.

Bekendtgørelse

om

Erhvervelse af Tilladelse til Indretning eller Omdannelse af Latriner i København.

Enhver, der ønsker at indrette eller omdanne Rum i en Bygnings Etager til Nødtørftsbrug (Etageklosetter) eller Gaardlatriner i Bygningens Stue- eller Kælderetage, eller som ønsker at indrette eller omdanne andre Latriner til Vandklosetter eller til Klosetter med direkte Afløb for Urinen, har derom at indgive Andragende med Tegninger med nøjagtige og fuldstændige Oplysninger af Forholdene til vedkom-

mende Bygningsinspektør, der efter Omstændighederne enten direkte vil behandle Sagen eller henvise Andrageren til først at erholde Sundhedskommissionens Tilladelse. I ethvert Tilfælde vil Bygningsinspektørens Tilladelse blive betinget af Tilladelse fra Direktoratet for Vej- og Kloakanlægning til Afløbets Ordning, der vil være at indhente, efter at Bygningsinspektørens Tilladelse foreligger.

Københavns Bygningskommission, den 28de Marts 1899.

Reglement

for

større Kludelagere i København

(en gros Handel eller Fabriksvirksomhed).

§ 1.

Lagerrummet, hvor de indkøbte Klude opbevares i Sække, skal være forsynet med Betongulv. Loft og Vægge skulle være pudsede og oljemalede og jævnlig vaskes. For Luftfornyelse skal være sørget ved aaben Adgang for frisk Luft.

§ 2.

Sorteringslokalerne skulle være ventilerede paa en Maade, som Sundhedskommissionen erklærer for fyldestgørende. Vægge og Loft skulle være oljemalede

paa Træ eller Puds, Gulvene ferniserede; Døre og anden Trækonstruktion, før saa vidt de ikke ere olje-malede, ligeledes overtrukne med en Lak eller Fernis, saa at de hyppig kunne afvaskes.

§ 3.

Hver Morgen, før Arbejdets Paabegyndelse, skal enhver af Sortererskerne foretage Afvaskning med en vaad Gulvklud af sin Plads, Krybben og den tilstødende Del af Væggen.

En fuldstændig Rensning af Sorteringslokalerne skal finde Sted mindst 1 Gang ugentlig.

§ 4.

Hver Gang Kludene udhældes i Krybberne, skulle de før Sorteringen overstænkes med 5 pCt. Karbolvand.

§ 5.

Oplagsrummene for Ben skulle være forsynede med Betongulv og Apparater til Udskylning med Afløb til Kloak.

§ 6.

Et trykt Eksempplar af disse Bestemmelser skal findes opslaaet i hvert Arbejdslokale.

Sundhedskommissionen for København,
den 15. Januar 1889.

Reglement

for

mindre Kludeforretninger i København,
(saadanne der drives i Butik og i Henhold til Bevil-
ling efter Næringslovens § 51).

§ 1.

Kludelageret skal være et fra Butik og Beboelse særskilt Rum, i hvilket der er sørget for Luftfornyelse ved direkte Adgang til fri Luft. Gulvet skal være uigennemtrængeligt for Fugtighed (Betongulv, ferniseret, tætsluttende Bræddegulv, Murstensgulv). Væggene og Lofterne maa kun, hvor Oplaget findes i Skur, dannes af raa Brædder; i alle andre Tilfælde skulle de være saaledes udstyrede, at de tillade hyppig Rensning (Oljemaling, Fernis eller Lak paa Træ eller Puds).

§ 2.

Butikens Vægge og Loft skulle være pudsede samt oljemalede eller hvidtede. I sidste Tilfælde skal ny Hvidtning foretages mindst 1 Gang aarlig.

§ 3.

Sortering maa ikke foregaa i Beboelsesrum. I Butik eller Lagerrum tillades den kun, hvor den hidtil har fundet Sted.

Hvor der findes et fra Butik, Beboelse og Lager- rum særskilt Lokale til Sortering, skal dette være ventileret. Vægge og Loft skulle være oljemalede paa Træ eller Puds, Gulvene ferniserede, Døre og anden Trækonstruktion, for saa vidt de ikke ere oljemalede, ligeledes overtrukne med Lak eller Fernis, saa at de hyppig kunne afvaskes.

§ 4.

Familiens Soverum maa ikke ved Dør eller Lem staa i Forbindelse med Kludelageret eller Sorteringslokalet. Det samme gælder om Køkkenet.

§ 5.

En fuldstændig Rensning af Butik, Lagerrum og Sorteringslokale skal finde Sted mindst én Gang maanedlig.

§ 6.

Kludene maa ikke henligge i Bunker paa Gulvet. Straks efter Indkøbet stoppes de i dertil bestemte hele Sække, som i Forvejen ere dyppede i en 5 pCt. Karbolsyreopløsning. I dette Øjemed bør en Beholder med denne desinficerende Opløsning altid findes i Lokalet.

§ 7.

Før Sorteringen stænkes Kludene, efter at være udtagne af Sækkene, med den nævnte Opløsning; efter endt Sortering fyldes de atter i Sække, som ere desinficerede i Opløsningen.

§ 8.

Klude fra Lossepladser og Skarnkasser (vaade Klude) maa ikke modtages uden Sundhedskommissionens forud indhentede Tilladelse.

§ 9.

Opkøbere af Klude, der ikke have Oplagsrum af en passende Beskaffenhed, skulle hyppig aflevere de af dem opkøbte Klude til Oplagene, mindst 2 Gange ugentlig, og da Onsdag og Lørdag. Det er dem forbudt at opbevare Kludene i deres Beboelseslejligheder.

§ 10.

Ben maa ikke opbevares i Butiken eller Lejligheden, men skulle hensættes i en indvendig tjæret Tønde med Laag paa et dertil bestemt Sted i Gaarden. Ben maa kun modtages tilkøbs i tør og kogt Tilstand.

§ 11.

Gammelt Brød skal opbevares i Blik- eller Zinkkasser med Laag.

§ 12.

Fødemidler for Mennesker maa ikke i nogen Form forhandles eller opbevares i Butiken.

§ 13.

Et trykt Eksempel af disse Bestemmelser skal findes opslaaet i Butiken.

Sundhedskommissionen for København,
den 15. Januar 1889.

Cirkulære

fra Sundhedskommissionen af 6. Febr. 1892.

Da Sundhedskommissionen maa anse det for uheldigt i sanitær Henseende, at der fra de Lokaler, hvor der indkøbes og sorteres Klude, forhandles brugte Klædningsstykker, brugte Sengklæder o. lign., vil der for Fremtiden med Hensyn til alle Forretninger, der drives i Henhold til Næringslovens § 51, blive gaaet frem efter følgende Regler:

De Næringsdrivende, der foruden Handel med Klude, Ben o. s. v. tillige drive Marskandiser- eller Detailhandel efter dertil erhvervet Borgerskab, tillades det indtil videre i deres nuværende Lokaler at fortsætte deres Forretning i samme Omfang som nu, med mindre det skønnes, at Forretningen drives paa en Maade, som kan medføre Fare for andres Sundhed, navnlig ogsaa med Hensyn til Udbredelsen af Smitte.

Flyttes Forretningen til en anden Lejlighed, maa der, selv om der i den tidligere har været drevet Handel med Klude og Ben m. v. i Forening med

Marskandiser- eller Detailhandel, ikke drives Handel med Klude og Ben m. v. sammen med Marskandiser- eller Detailhandel i denne Lejlighed, med mindre den sidstnævnte Art af Handel kan foregaa fra et særligt Lokale, hvilket Lokale aldrig maa benyttes til Sortering, Opbevaring eller Forhandling af Klude m. m.

Nye Forretninger af denne Art vil det ikke blive tilladt at etablere i andre Lejligheder end saadanne, hvor Handelen med brugte Klædningsstykker, Sengklæder og lignende kan foregaa fra et særligt Lokale, hvilket Lokale aldrig maa benyttes til Sortering, Opbevaring eller Forhandling af Klude.

Raadstue-Plakat af 12. Marts 1896.

I Henhold til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 22de Februar 1896 om, at Dowson Gasværker og lignende Anlæg med Hensyn til deres Drift og de Anlæg af nævnte Art, som herefter anlægges, tillige med Hensyn til deres Indretning skulle være underkastede de Forskrifter, som Københavns Magistrat maatte finde det nødvendigt at fastsætte for at forebygge Fare for Eksplosion og Ildløs, fastsættes herved følgende:

§ 1.

Forinden Indretning af et Dowson Gasværk eller et Anlæg af lignende Art paabegyndes, skal der til Magistraten fremsendes Tegning og Beskrivelse af Anlægget i to Eksemplarer, og Magistratens Erklæring om, at der intet er til Hinder for Anlægget enten som vist paa Planerne eller med de af Magistraten eventuelt forlangte Forandringer, være erhvervet.

Ved Approbationen paa Anlægget vil der blive taget Hensyn til, hvad de Bygninger, i hvilke Anlægget agtes indrettet, iøvrigt ere bestemte til, navnlig til, om Bygningerne uden at kunne kaldes Beboelsesbygninger ere bestemte til Ophold for et større eller mindre Antal Mennesker eller staa i umiddelbar Forbindelse med saadanne Bygninger.

Ved Indretning og Drift af Dowson Gasværker og lignende Anlæg i Beboelsesbygninger o: Byg-

ninger, der tjene til Natophold for Mennesker, dog Natarbejde og Natvagt undtagne, blive tillige de af Sundhedskommissionen foreskrevne Betingelser nøje at følge.

§ 2.

Naar Anlægget efter erhvervet Approbation skal paabegyndes, underrettes Direktøren for Belysningsvæsenet forinden Paabegyndelsen derom. Ved hans Foranstaltning foretages Eftersyn og Prøve af Værkets forskellige Dele og af de anvendte Materialier samt Trykprøve, naar hele Værket er opstillet. De Materialier, som han ikke maatte anse for tilstrækkelig gode, blive at erstatte med brugbare Materialier. Der anbringes de fornødne Blindflanger og foretages Anboring til Pumperne og Trykmaalerne. Blindflanger og Anboringer lades uforandrede, saa at de kunne benyttes ved senere Prøver.

§ 3.

Der maa ikke foretages Forandringer ved de opstillede Apparater eller anlægges nye Ledninger, forinden Direktøren for Belysningsvæsenet derom er underrettet, for at de fornødne Prøver kunne blive foretagne. Ved Udvidelse af Værket bliver Magistratens Approbation at indhente som ved et nyt Anlæg.

§ 4.

Rummene, hvori Dowson Gassen tilvirkes, opbevares eller anvendes, maa ikke staa i umiddelbar Forbindelse med Beboelsesrum.

Over Generatoren anbringes en Skærm, der staar i Forbindelse med en godt sugende Skorsten.

Hovedledningsrørene for Dowson Gassen maa saavidt muligt ikke anbringes nedenunder, indenfor eller nærved Rum, som tjene til Ophold for Mennesker.

Gasbeholderne skulle saavidt muligt anbringes i fri Luft eller i særlig dertil indrettede Bygninger, som ere forsynede med Ventilationsindretninger, der kunne reguleres udefra.

Alle Lokaler, hvori Apparaterne ere anbragte, skulle være godt ventilerede.

§ 5.

Direktøren for Belysningsvæsenet og hans Tilsynshavende har til enhver Tid Adgang til Værket for at forvisse sig om, at Alt er i Orden. Forefundne Mangler skulle straks afhjælpes. En Gang om Aaret eller oftere, hvis det maatte anses nødvendigt, underkastes Værket en Trykprøve.

§ 6.

Da Dowson Gas er meget giftig og, indaandet i større Mængder, hurtig dræbende, samt blandet med Luft kan frembringe Eksplosion, skal der, hvis det straks eller senere under Driften af Belysningsdirektøren maatte anses nødvendigt, ved passende Tilsætning gives Gassen en saa intensiv og gennemtrængende Lugt, at smaa Utætheder, hvorved selv ubetydelige Mængder Gas trænge uforbrændte ud i Lokalet, straks give sig tilkende ved Lugten. Der skal iagttages størst mulig Forsigtighed ved Gassens Behandling.

Til Fremstilling og Anvendelse af den maa kun anvendes Folk, der er fuldkommen kendte med samme; Børn og Personer under 18 Aar maa ikke anvendes hertil.

§ 7.

Alle Apparater, Rørledninger m. m. maa daglig renses udvendig for Støv. Haner og Skydere paa Ledningerne, Dækslerne paa Generatorerne og alle Pakninger skulle holdes renlige og tætte og, naar der maatte vise sig Mangler ved dem, uopholdelig paany sættes i god Stand. Ventilerne skulle daglig prøves, saa at man er sikker paa, at de ikke sætte sig fast.

Saa ofte Lejlighed gives, bør de adskilles, renses og indsmøres med Talg og Grafit.

§ 8.

Vandet i Vandlaasene maa til enhver Tid holdes i den rette Højde. Det maa om Vinteren paases, at Vandet i Vandledninger og Vandlaase ikke er frosset om Morgenen, naar Driften begynder.

§ 9.

Den selvvirkende Afspærringsindretning mellem Beholder og Dampventilen skal daglig efterses to Gange.

§ 10.

Alle Rensningsarbejder maa kun udføres om Dagen, og det maa nøje paases, at der, medens disse finde Sted, ikke findes Ild eller Lys i Lokalet.

Af Hensyn til mulig forekommende Forgiftningstilfælde skulle mindst to Mand være til Stede under Rensningsarbejderne.

§ 11.

I Tilfælde af, at der finder Gasudstrømning Sted i Lokalet, maa man kun nærme sig forsynet med Respirationsapparat; Ild og Lys maa holdes borte, og der maa kun benyttes Sikkerhedslampe.

Tobaksrygning maa ikke finde Sted i Lokalet.

§ 12.

Ved Igangsætning blæses Damp og Luft gennem Generatoren for aaben Skorstenshane, indtil Gassen efter at være antændt brænder af Generatorens Prøvehuller med en kraftig Flamme; først da maa Gassen ledes til Apparaterne.

Hvis Apparaterne have henstaaet ubenyttede i mere end 24 Timer, maa al Gas udblæses af Beholderen, og frisk Gas maa i mindst 10 Minuter gaa igennem hele Ledningen og ud i fri Luft, forinden Gassen benyttes. Det samme gælder om Igangsætning efter Rensning eller efter Opsætning af nye Apparater. Antændelsen af Gassen ved Hanen paa Gasbeholderen eller ved Prøvehanerne maa efter længere Stilstand først finde Sted, naar alle Apparater paa den anførte Maade ere fyldte med frisk Gas.

§ 13.

Naar der standses med Gasudviklingen, maa Skyderne efter Generator og Beholder lukkes.

Forinden Arbejdsstedet efter endt Arbejde forlades, skal den Mand, hvem Pasningen af Anlægget er overdraget, nøjagtig undersøge, om alle Haner og Skydere ere rigtig lukkede.

§ 14.

Der skal drages Omsorg for, at generende Støj ved falske Eksplosioner eller ved smaa Eksplosioner, fremkaldte ved Gassens Udblæsning, undgaas.

§ 15.

Saafernt de i Henhold til Ovenstaaende givne Paalæg ikke efterkommes, vil Driften af Anlægget blive standset, og den Paagældende vil blive tiltalt for Retten i Henhold til § 40 i Lov af 15de Maj 1868 om Brandvæsenet i København.

§ 16.

De Udgifter, som maatte foranlediges ved Prøverne af Anlægget og Tilsynet med samme m. m., betales af vedkommende Ejer af Anlægget efter Regning, der godkendes af Magistraten.

§ 17.

Et Eksemplar af nærværende Bestemmelser skal være opslaaet i Lokalet.

§ 18.

Magistraten forbeholder sig at foretage Ændringer i og Tilføjelser til disse Bestemmelser, naar den maatte finde saadanne fornødne.

Raadstue-Plakat af 24. Juni 1897.

I Henhold til Justitsministeriets Bekendtgørelse af 28de Maj 1897 om, at Acetylen-Gasværker og lignende Anlæg i København skulle med Hensyn til deres Drift og de Anlæg af nævnte Art, som herefter indrettes, tillige med Hensyn til deres Indretning være underkastede de Forskrifter, som Københavns Magistrat maatte finde det nødvendigt at fastsætte for at forebygge Fare for Eksplosion og Ildløs, fastsættes herved følgende:

§ 1.

Forinden Indretning af et Acetylen-Gasværk eller et Anlæg af lignende Art paabegyndes, skal der til Magistraten fremsendes Tegning og Beskrivelse af Anlægget i to Eksemplarer, og Magistratens Erklæring om, at der intet er til Hinder for Anlægget enten som vist paa Planerne eller med de af Magistraten eventuelt forlangte Forandringer, være erhvervet.

Ved Approbationen paa Anlægget vil der blive taget Hensyn til, hvad de Bygninger, i hvilke Anlægget agtes indrettet, iøvrigt ere bestemte til, navnlig til, om Bygningerne uden at kunne kaldes Beboelsesbygninger ere bestemte til Ophold for et større eller mindre Antal Mennesker, eller staa i umiddelbar Forbindelse med saadanne Bygninger.

Anlæg af Acetylen-Gasværker i Beboelsesbygninger vil ikke blive tilladt. De Lokaler, i hvilke

Gassen tilvirkes, og denne eller Kalciumkulfstoffet opbevares, skulle være lyse, vel ventilerede og maa ikke staa i direkte Forbindelse med Beboelsesrum
 3: Rum, der tjene til Natophold for Mennesker, dog Natvagt og Natarbejdere undtagne.

Anvendes Acetylgas i Beboelsesrum, blive de af Sundhedskommissionen foreskrevne Betingelser nøje at følge.

§ 2.

Naar Anlægget efter erhvervet Approbation skal paabegyndes, underrettes Direktøren for Belysningsvæsenet forinden Paabegyndelsen skriftlig derom.

Ved hans Foranstaltning foretages Eftersyn og Prøve af Værkets forskellige Dele, og af de anvendte Materialier samt Trykprøve, naar hele Værket er opstillet. De Materialier, som han ikke maatte anse for tilstrækkelig gode, blive at erstatte med brugbare Materialier. Der anbringes de fornødne Blindflanger og foretages Anboring til Pumperne og Trykmaalerne, saaledes at Værket til enhver Tid med kort Varsel kan underkastes Prøve.

§ 3.

Der maa ikke foretages Forandringer ved de opstillede Apparater eller anlægges nye Ledninger, forinden Direktøren for Belysningsvæsenet derom er underrettet, for at de fornødne Prøver kunne blive foretagne. Ved Udvidelse af Værket bliver Magistratens Approbation at indhente som ved et nyt Anlæg.

§ 4.

Direktøren for Belysningsvæsenet og hans Tilsynshavende har til enhver Tid Adgang til Værket for at forvisse sig om, at Alt er i Orden. Forefundne Mangler skulle straks afhjælpes. En Gang om Aaret eller oftere, hvis det maatte anses nødvendigt, underkastes Værket en Trykprøve.

§ 5.

Da Blandinger af Luft og Acetylen ere meget eksplosive, maa der iagttages størst mulig Forsigtighed ved Gassens Behandling. Til Fremstilling og Anvendelse af den maa kun anvendes Folk, der ere fuldkommen kendte med samme; Børn og Personer under 18 Aar maa ikke anvendes hertil.

§ 6.

Alle Rensningsarbejder maa kun udføres om Dagen, og det maa nøje paases, at der, medens disse finde Sted, ikke findes Ild eller Lys i Lokalet. Af Hensyn til mulig forekommende Forgiftningstilfælde skulle mindst to Mænd være til Stede under Rensningsarbejderne. Naar Generatoren renses, skal det tiloversblevne Stof kommes i en særlig Beholder og fortyndes med mindst 10 Gange saa meget Vand, forinden det bortkastes eller ledes til Kloaken.

§ 7.

Alle Apparater, Rørledninger m. m. skulle holdes i proper Stand, Haner og Skydere paa Ledningerne og alle Pakninger skulle holdes tætte og, naar der

maatte vise sig Mangler ved dem, uopholdelig paany sættes i god Stand. Ventilernes skulle daglig prøves, saa at man er sikker paa, at de ikke sætte sig fast.

Saa ofte Lejlighed gives, bør de adskilles, renses og indsmøres med Talg og Grafit.

§ 8.

I Tilfælde af, at der finder Gasudstrømning Sted i Lokalet, maa man kun nærme sig forsynet med Respirationsapparat; Ild og Lys maa holdes borte, og der maa kun benyttes Sikkerhedslampe. Saavel Respirationsapparat som Sikkerhedslampe af godkendt Konstruktion skulle forefindes umiddelbart ved Acetylen-Gasværket i et Rum, hvor Acetylen-Gas ikke benyttes.

§ 9.

Hvis Apparaterne have henstaaet ubenyttede i mere end 48 Timer, maa al Gas udblæses af Beholderen ud i fri Luft, og Acetylenen først benyttes, naar Beholderen igen er fyldt. Det samme gælder om Igangsætning efter Rensning, Paafyldning af Kalciumkulfstof eller efter Opsætning af nye Apparater. Antændelse af Gassen maa efter længere Stilstand først finde Sted, naar alle Apparater paa den anførte Maade ere fyldte med frisk Gas. Forinden Arbejdsstedet efter endt Arbejde forlades, skal den Mand, hvem Pasningen af Anlægget er overdraget, nøjagtig undersøge, om alle Haner og Skydere er rigtig stillede.

Tobaksrygning maa ikke finde Sted i det Lokale, hvor Acetylen-Gassen fremstilles.

§ 10.

Anvendes Acetylenen under Tryk større end 12" Vandtryk, maa de Beholdere, i hvilke den opbevares, være prøvede med et Tryk mindst 5 Gange saa stort som det, Acetylenen bliver underkastet. Mellem Acetylenbeholderen og Ledningsnettet skal indskydes Reduktionsventil, og Ledningsnettet, der skal være tæt ved 5 Fods Vandtryk, maa være forsynet med en Sikkerhedsventil, indrettet til at blæse ved højst 12" Vandtryk. Fra Sikkerhedsventilen skal et særligt Udblæsningsrør føres i fri Luft paa et saadant Sted, at Eksplosionsfare ikke kan opstaa, selv om der undslipper noget Acetylen.

§ 11.

Der maa ikke anvendes Kobber til noget Apparat, der bliver paavirket af Acetylen. Forbindelse mellem Ledninger og Lamper maa ikke ske ved Hjælp af Gummislanger eller lignende.

§ 12.

Kalciumkulstof maa kun lagres i Beholdere, der skulle holdes vandtæt lukkede og opbevares i Rum, hvor Vand ikke kan trænge ind.

§ 13.

Flydende Acetylen og transportable Acetylen-Gasværker, herunder Lamper, hvor Acetylenen udvikles i Lampens Fod, vil som Regel kun blive tilladt anvendt i fri Luft, og Paafyldning af Kalciumkulstof og Rensning skal ligeledes ske i fri Luft,

og iøvrigt maa der iagttages samme Sikkerhedsforanstaltninger, som ved faste Acetylen-Gasværker.

Undtagelse fra denne Bestemmelse vil kun finde Sted, naar Acetylenen skal benyttes i videnskabeligt Øjemed af Personer, der skønnes at have tilstrækkelig Indsigt til at bedømme Farerne ved saadanne Apparater.

§ 14.

Saafremt de i Henhold til Ovenstaaende givne Paalæg ikke efterkommes, har Belysningsdirektøren Ret til at standse Driften af Anlægget, og den Paa-gældende vil blive tiltalt for Retten i Henhold til § 40 i Lov af 15de Maj 1868 om Brandvæsenet i København.

§ 15.

De Udgifter, som maatte foranlediges ved Prøverne af Anlægget og Tilsynet med samme m. m., betales af vedkommende Ejer af Anlægget efter Regning, der godkendes af Magistraten.

§ 16.

Et Eksemplar af nærværende Bestemmelser skal være opslaaet i Lokalet.

§ 17.

Statens Laboratorier og øvrige videnskabelige Anstalter ere undtagne fra de i denne Bekendtgørelse fastsatte Bestemmelser.

§ 18.

Magistraten forbeholder sig at foretage Ændringer i og Tilføjelser til disse Bestemmelser, naar den maatte finde saadanne fornødne.

Forskrifter for Køholderi i København.

§ 1.

Staldens Vægge og Loft skulle holdes fri for Smuds og Spindelvæv, samt hvert Foraar og Efteraar kalkes.

§ 2.

Umiddelbart forud for hver Malkning skal Stalden renses og udluftes samt Gødningsgangen udskylles. Der lægges tør og tilstrækkelig, ren Strøelse under Kreaturerne mindst 1 Gang daglig.

§ 3.

Før Malkningen begynder skal Koens Yver, Patter og nærmest omgivende Legemsdele, saasom Mellemkød, Laar og Skanke afgnides godt.

Foretages Afvaskning, skal denne ske saa betids, at Hud- og Haarbeklædning er bleven tør, og skal den nævnte Afgnidning derefter alligevel foretages før Malkningen.

§ 4.

Under Malkningen, der skal udføres med rentvaskede Hænder, maa Kreaturets Hale — forsaavidt Haarene ikke holdes tæt afklippede paa den nederste Del, og en omhyggelig Rensning tillige foretages — være bunden op eller til Siden, saa at der ikke kan piskes Smuds ned i Malkespenden.

§ 5.

Spande, Beholdere og andre Redskaber, der komme i Berøring med Mælken, skulle altid holdes omhyggelig rene, og Mælken skal, naar den fra Spanden hældes over i Beholderen, slaas gennem en passende tæt Sigte. Beholderen, hvori Mælken samles, skal under Malkningen anbringes udenfor Stalden.

§ 6.

Kreaturer, som paa Yver eller Patter lide af Udslet, Betændelse, Tuberkelhævelse, Forboldning eller anden Sygdom sammesteds, eller paa nævnte Steder behandles med Medikamenter af lugtende eller giftig Beskaffenhed, skulle malkes for sig og, forsaavidt Sygdommen er tuberkuløs, holdes afsondrede fra den øvrige Besætning. Deres Mælk maa ikke sælges hverken ublandet eller i blandet Tilstand, eller anvendes til Føde for Mennesker, maa ikke »malkes paa Gulvet«, og maa først efter at være kogt bruges til Fodring af andre Dyr.

§ 7.

Kreaturer med Udflod og Afsondringer af ilde-lugtende sygelig Beskaffenhed (Raad i Børen, Efter-

byrdens Tilbageholdelse) eller med Lungesyge (Lungetæring) skulle saavidt mulig afsøndres fra den øvrige Besætning, og Pladsen, hvorpaa de staa, skal grundig renses og desinficeres (ved Anvendelse af kogende Vand og Karbolvand af 5 pCt. Styrke).

Deres Mælk maa kun anvendes som i § 6 angivet.

§ 8.

Personer, paa hvis Hænder findes Udslæt eller vædskende Saar, maa ikke benyttes til Malkning. Det samme gælder om Personer, der kort forinden have været i Berøring med Mennesker, der ere angrebne af Blodgang, Tyfus, Rosen, Difteritis, Skarlagensfeber eller andre smitsomme Sygdomme, eller med Dyr, der lide af ondartet smitsomme Sygdomme, indtil behørig Desinfektion har fundet Sted.

Personer, der selv lide af en af de nævnte Sygdomme samt af Tuberkulose (Lungetæring), maa hverken anvendes til Malkning af Køerne eller til disses Røgt.

§ 9.

Et Eksemplar af nærværende Forskrifter skal være ophængt paa et iøjnefaldende Sted i enhver Kostald i København.

Sundhedskommissionen for København,
den 8de Februar 1890.

Reglement

for

Benyttelsen af Københavns offentlige Slagtehus.

§ 1.

Slagtehusene ere aabne, Skoldehuset kan afbenyttes og den veterinære Kontrol foregaar til de Tider, som af Administrationen fastsættes, og som bekendtgøres ved Opslag. Afvigelser herfra kunne kun indrømmes med Inspektørens Tilladelse.

§ 2.

De, som ville benytte de offentlige Slagtehus, have en Gang for alle derom at gøre skriftlig Anmeldelse for Administrationen, mindst 3 Dage før den første Slagtning foretages. Naar Anmeldelsen er sket, giver Administrationen snarest mulig Vedkommende Meddelelse om, hvorvidt Slagtning kan paa-begyndes. Hvis den, som har gjort en slig Anmeldelse, ikke til Stadighed benytter de offentlige Slagtehus, vil det, naar der i 14 Dage ikke for hans Regning er foretaget nogen Slagtning, blive be-

tragtet, som om Anmeldelsen ikke havde fundet Sted. Slagtere, som ere bosiddende i andre Kommuner, kunne gives Adgang, saafremt Pladsen og øvrige Forhold maatte tillade det.

Slagtere og Lejere af Lokalteter, henhørende til de offentlige Slagtehuse, have at afgive til Administrationen en med deres Underskrift forsynet Fortegnelse over de Personer, som de agte at beskæftige dersteds. Personer, som ikke paa denne Maade ere anmeldte, kan der af Funktionærerne forbydes Adgang til Slagtehusene.

§ 3.

Adgang til de offentlige Slagtehuse have iøvrigt kun saadanne Personer, som der have Forretninger. Andre kunne kun med Administrationens Tilladelse erholde Adgang. Børn under 14 Aar indlades under ingen Omstændigheder. Hunde maa ikke medtages. Kørsel paa Slagtehusenes Terræn maa ikke foregaa i anden Gangart end Skridt. Tobaksrygning er forbudt i Slagtehallen og Celler samt i Skoldehuset. Berusede Personer kunne straks bortvises. Larmen og Støjen er forbudt.

Enhver, der benytter de offentlige Slagtehuse, er forpligtet til at efterkomme de reglementariske Bestemmelser, uvægerlig at adlyde de Anordninger, som Administrationspersonalet maatte træffe til Overholdelse af god Orden, og til med Omhu at omgaa Bygninger og Inventar. Den, der overtræder disse Bestemmelser, kan der af Inspektøren paalægges en Mulkt af fra 1—50 Kroner, som for tjenende Per-

soners Vedkommende bliver at udrede af Husbonden, efter at denne, straks naar Mulkten er dikteret, har faaet tilstillet Meddelelse derom fra Administrationen ved Brev. Erlægges Mulkten ikke inden den fastsatte Frist, kan den, der har begaaet Forseelsen, nægtes Adgang til Slagtehusene, indtil Betaling har fundet Sted. Paagældende kan ogsaa, hvis det maatte anses fornødent, bortvises fra Slagtehusenes Terræn, ligesom Inspektøren kan forbyde ham Adgang til de offentlige Slagtehusene for et bestemt Tidsrum.

§ 4.

Det kan af Administrationen forlanges, at der med ethvert Dyr eller Samling af Dyr ved Indførelsen i Slagtehusene medfølger en efter en bestemt Formular udfærdiget Følgeseddel med Angivelse af Dyrenes Art, Antal og Mærke samt Ejerens eller Slagterens fulde Navn og Adresse. Denne Følgeseddel afgives til Betjenten i den Stald eller Fold, hvortil Dyrene føres. Som Regel skal ethvert Dyr, der indføres i Slagtehusene, slagtes der. Skulde Administrationen finde, at der er særlig Grund til, at det bliver udført levende, skal Slagteafgiften dog altid betales.

§ 5.

Ethvert Dyr, der indføres i Slagtehusene, er, saavel i levende Live som efter Slagtningen, underkastet veterinært Eftersyn, som foregaar efter nærmere fastsatte Regler. Dyr, som henvises til Sanitets-slagtehuset, maa kun slagtes af den der ansatte

Slagter. De i § 8 nævnte Afgifter betales paa Administrationskontoret.

§ 6.

Dyrene skulle dræbes paa den Maade, som her paa Stedet almindelig bruges. Tyre skulle, inden de løses i Stalden, paalægges Slagtemaske og dræbes under Anvendelse af denne. Svin skulle, før de dræbes, bedøves ved et Slag paa Panden. Til at dræbe Øksne maa kun kraftige og øvede Folk anvendes. Slagningen af Dyrene skal foretages umiddelbart efter, at de ere dræbte, og tilendebringes uden Ophold og saa hurtig som muligt. Den skal paabegyndes saa tidlig, at den kan være tilendebragt inden Lukningstid, som tilkendegives ved Klokke-ringning. Efter dette Tidspunkt maa uden særlig Tilladelse fra Administrationen intet Arbejde udføres i Slagtehusenes Bygninger.

§ 7.

Ved Slagningen maa den størst mulige Rønlighed iagttages. Affald af enhver Art skal saa hurtigt som muligt fjærnes, og navnlig maa det under ingen Omstændigheder forblive Natten over i nogen af Bygningerne. De forskellige Inventariedele og Redskaber skulle efter Afbenyttelsen bringes paa deres Plads, efter at være omhyggeligt rensede.

Slagtehusenes Personale har til enhver Tid uhindret Adgang til alle Slagtehusets Lokaliteter.

§ 8.

Afgifterne for Benyttelsen af de offentlige Slagte-
huse ere:

for 1 Okse	2 Kr.	»	Ø.
— 1 Hest	1	—	50 -
— 1 Svin	»	—	50 -
— 1 Kalv (vog under 300 Pd.)	»	—	50 -
— 1 Faar eller Lam	»	—	15 -

Heri er indbefattet Betaling for Benyttelsen af
Skoldehuset.

Fornævnte Afgifter, samt hvad Paagældende for-
øvrigt maatte skyldes til Slagtehusene, derunder ogsaa
Mulkter efter § 3, erlægges paa Administrationskon-
toret hver Mandag eller senest Torsdag efter Op-
gørelse for den forløbne Uge. Skulde Meningsforskel
opstaa angaaende Opgørelsen, da ville Regningerne
være at indbetale med det paalydende Beløb, medens
Paagældendes Protest, om forlanges, vil blive gjort
til Genstand for nærmere Undersøgelse. Betalings-
maaden efter ugentlig Opgørelse bortfalder for En-
hver, som ikke prompte hver Mandag eller senest
Torsdag indbetaler det for den forløbne Uge skyldige
Beløb, og Betalingen vil i saa Fald være at erlægge
forud, før Dyrene udføres af Slagtehusene. Det frem-
hæves særlig, at de skyldige Beløb skulle indbetales
paa Administrationskontoret og ikke kunne forlanges
opkrævede paa Vedkommendes Bopæl. Erlægges Be-
talingen ikke i rette Tid, er Administrationen be-
rettiget til at nægte Udleveringen af de den Paa-
gældende tilhørende slagtede Dyr, som i Øjeblikket

maatte forefindes i Slagtehusene, samt til efter 24 Timers Forløb at lade Dyrene bortsælge underhaanden til Dækning af Slagtehusenes Tilgodehavende, ligesom Paagældende i Søgsmålstilfælde er pligtig til uden Hensyn til eget Værnething at møde i Forligskommissionen og for Hof- og Stadsretten i København med Varsel som til indenbyes Mand forkyndt paa de offentlige Slagtehuse samt undergiven den hurtige Retsforfølgning efter Frdn. af 25de Januar 1828.

§ 9.

Saaframt Ejeren af mælkegivende Køer ikke har ladet disse malke til den af Administrationen nærmere bestemte Tid, sker Malkningen ved Slagtehusenes Personale, og har Ejeren i saa Fald ingen Ret til Mælken. Den paa Slagtehusenes Terræn faldende Gødning forbliver Slagtehusenes Ejendom.

§ 10.

Slagtepladserne og Staldpladserne anvises af Administrationen. Slagtede Dyr eller Dele af disse maa ikke forblive længere i Lokalerne eller Skoldehuset end til den følgende Dag Kl. 12 Middag. Ved Afhentning af slagtede Dyr maa ikke efterlades Hoveder eller andre Dele af Dyrene. Hvad der maatte blive efterladt, vil blive fjærnet, uden at der i den Anledning kan gøres Erstatningskrav gældende.

§ 11.

Renholdelsen af Slagtehaller, Celler, Skoldehus og øvrige Lokalteter lader Administrationen udføre.

§ 12.

Administrationen overtager ingensomhelst Garanti med Hensyn til de i de offentlige Slagtehusse beroende levende eller døde Dyr eller Dele af disse, ej heller med Hensyn til de Genstande, som tilhøre de Slagtende, dog sørger den for Opsyn Dag og Nat.

§ 13.

Det er forbudt at give Slagtehusenes Personale Drikkepenge.

Københavns Magistrat, i September 1887.

Reglement

for

Kødundersøgelse ved Københavns offentlige Slagtehuse.

§ 1.

Ethvert Dyr, som indføres til Slagtning i Stadens offentlige Slagtehuse, skal underkastes Undersøgelse af de ved Etablissementet ansatte Veterinærer, før Slagtningen foretages.

§ 2.

Denne Undersøgelse foretages paa de Tider, som af Administrationen fastsættes og bekendtgøres ved Opslag.

§ 3.

I saadanne Tilfælde, hvor et Dyr lider af en forbigaaende sygelig Tilstand, kan der forlanges en passende Observationstid.

§ 4.

Ethvert Dyr, der paa Grund af Sygdom, betydelig Afmagring eller udvendig Beskadigelse nægtes Slagt-

ning i de offentlige Slagtehusene, henvises til Sanitets-
slagtehuset, hvorfra Kødets, hvis det er tjenligt til
Føde for Mennesker, udleveres til Ejeren; i modsat
Fald kasseres og tilintetgøres det.

§ 5.

Intet slagtet Dyr eller Dele af samme maa bort-
føres fra Slagtehusene, før Kødets er synet og stemplet
med Slagtehusenes Stempel. Det er Ejerens Sag,
forinden Kødets bortføres fra Slagtehusene, at forvisse
sig om, at det er forsynet med behørigt Stempel.
Viser det sig ved Undersøgelsen, at Kødets ikke er
tjenligt til Føde for Mennesker, bliver der at for-
holde overensstemmende med Slutningen af § 4.

§ 6.

Stemplingen af Kødets foretages hver Dag, efter
at Slagtningen i sin Helhed er endt. Dog kan Ad-
ministrationen i Undtagelsestilfælde afvige fra denne
Regel, naar særlige Omstændigheder tale derfor.

I saadanne Tilfælde, hvor det er nødvendigt for
Bedømmelsen, er man berettiget til at udsætte Stemp-
lingen, indtil Kødets er afkølet og stivnet.

§ 7.

Intet indvendigt Organ, saasom: Lungerne, Hjertet,
Leveren, Milten og Nyrerne m. m. maa fjernes eller
sammenblandes, før Undersøgelsen heraf har fundet
Sted, og Slagterne eller deres Folk ere forpligtede til
at lægge disse Dele saaledes til Rette, at de tilstede
en let Besigtigelse.

§ 8.

Efter at den ved de offentlige Slagtehuse ansatte overordnede Veterinær i ethvert Tvivlstilfælde har afgivet sit Skøn, er enhver Kødejer berettiget til at appellere dennes Dom til Stadens Sundhedskommission; dog skal denne Appel foretages inden Forløbet af 24 Timer, efter hvilken Tid Kødet fjernes fra Slagtehuset og behandles efter de i § 4 givne Forskrifter.

Gaar Sundhedskommissionens Dom Kødejeren imod, betaler han de med dette Overskøn forbundne Udgifter.

Man forbeholder sig at kunne til enhver Tid foretage Forandringer i og Tilføjelser til dette Reglement, som træder i Kraft den 1. Oktober d. A.

Københavns Magistrat, i September 1887.

Betingelser

for

**Indførsel af mindre Dele af Svin end halve Kroppe
til København fra udenbyes Svineslagterier.**

Det af Justitsministeriet under 12. Marts 1896 approberede Tillæg til Sundhedsvedtægt for København stiller følgende Betingelser, for at Kød af Svin kan indføres i mindre Dele end en halv Krop:

I.

at Svinene ere slagtede i Slagterier, der af Sundhedskommissionen erkendes at være vel indrettede og drevne, samt

II.

at det paa en af Københavns Sundhedskommission foreskreven Maade godtgøres for Københavns Kød-kontrol, at Kødet ved Dyrenes Slagtning er befundet tjenligt til Menneskeføde.

Til Fyldestgørelse af disse 2 Betingelser vil der være at iagttage:

- ad I. a. Til Københavns Sundhedskommission indsendes Planer af Slagteriets Bygninger samt Beskrivelse af Driften, navnlig Indvoldenes og Affaldets Behandling.
- b. Forinden Tilladelsen gives, besigtiges Slagteriet af en eller flere Udsendinge fra Københavns Sundhedskommission.
- c. Eftersyn af Slagteriet gentages, saa ofte Københavns Sundhedskommission dertil finder Anledning.
- d. Slagteriet afholder samtlige Udgifter ved disse Eftersyn, saasom Befordringsudgifter, Udgifter paa Hoteller og deslige Steder osv. samt Honorar 10 Kroner daglig til den Dyrlæge, der udsendes af Sundhedskommissionen til at foretage Eftersyn.
- e. Til Udredelse af disse Udgifter indbetaler Slagteriet til Sundhedskommissionens Sekretær — 3dje Politiinspektør — et Beløb af Kroner. I Løbet af hvert Aars Januar Maaned aflægges til Slagteriet Regnskab over, hvad der i det foregaaende Aar er forbrugt af Beløbet, og inden 14 Dage efter Modtagelsen af dette Regnskab skal Slagteriet til 3dje Politiinspektør indsende en saadan Sum, at Depositumet atter er bragt op til Kroner.
- ad II. a. Til Slagteriet skal være knyttet en af dette lønnet Dyrlæge, der skal syne alle de til Slagtning bestemte Dyr saavel i levende Live som efter Slagtningen, samt føre Tilsyn med alle sanitære Forhold paa Slagteriet. Valget

af Dyr lægen skal godkendes af Sundhedskommissionen, og han kan ikke afskediges af Slagteriet uden Sundhedskommissionens Samtykke. Hans Afgørelser om Kødets Beskaffenhed ere inappellable.

- b. Dyr lægen skal føre en paa Slagteriets Bekostning anskaffet, af Sundhedskommissionen autoriseret Protokol over Antallet af Slagtedyr, kasserede Dyr og kasserede Dele af Dyr, med Angivelse af Kassationsgrunden. Af Protokollen tilstilles der en Gang aarlig Københavns Sundhedskommission en Afskrift.
- c. Trykte Eksemplarer af de Betingelser, hvorunder Tilladelse til Indførsel er meddelt, skulle opslaas i Slagteriets Lokaler paa de af Sundhedskommissionen bestemte Steder.
- d. De Affalds- og Indmadsdele, der skulle passere den herværende Kødkontrol, skulle pakkes i Kasser, der plomberes (Mærket i Plomben bestemmes af Københavns Sundhedskommission) samt være ledsagede af en af Dyr lægen udstedt Erklæring om, at han har synet de Dyr, hvorfra de i Kassen indeholdte Varer stamme, saavel i levende Live som efter Slagtningen, og befundet Varerne tjenlige til Menneskeføde.

Med Hensyn til de enkelte Affalds- og Indmadsdele bemærkes:

1.

Ferske Skinker, Bove, Hoveder, Tunger, Lunger, Levere, Hjerter, Nyrer samt Filet eller Karbonade-

stykker kunne, naar Københavns Magistrat tillader det, indføres, idet dog hvert enkelt Stykke af disse Dele skal passere den herværende Kødkontrol, og af denne forsynes med et indbrændt Stempelmærke.

2.

Mørbrad og Tæer kunne indføres uden at passere den herværende Kødkontrol og uden særligt Mærke.

3.

Indførsel af Rygben, Hals- og Skinkeben samt Flomme er ikke tilladt.

4.

Blod kan indføres paa Vilkaar, at der med hver Sending, der skal foregaa i tætte, tillukkede, plomberede Beholdere, følger Attest fra Dyrlægen om, at Blodet udelukkende stammer fra sunde Dyr, og at Dyrlægen personlig har overværet Blodudtømmelsen.

5.

Pølser kunne indføres paa Vilkaar, at enhver Pølse forsynes med Plombe, og at Dyrlægen er ansvarlig for, at der ikke til Pølser er anvendt andre Bestanddele end saadanne, der forud af ham have været synede og ere befundne tjenlige til Menneskeføde.

Tilladelsen til her i Staden at indføre de ovenfor nævnte Dele af Svin samt Blod og Pølser kan til enhver Tid inddrages, og dette vil ubetinget ske, naar Københavns Sundhedskommission ikke finder

at Slagteriet vedblivende er vel indrettet og veldrevet, hvortil ogsaa vil blive henregnet, at Slagteriet ikke efterkommer de Paalæg, der maatte blive givne af Sundhedskommissionen, naar den ved Slagteriet ansatte Dyrlægens Virksomhed maatte give Sundhedskommissionen Anledning til Klage og naar det i det foregaaende nævnte Depositum ikke behørig berigtiges.

Sundhedskommissionen for København,
den 19. Marts 1897.

Bekendtgørelse

fra

Københavns Magistrat af 14. December 1887.

Efter Sundhedsvedtægten for Staden København maa fra 1ste Januar 1888 at regne Kød af stort Hornkvæg, Heste, Kalve, Faar, Lam og Svin, som indføres her til Staden i fersk Tilstand, ikke forhandles, før det er blevet besigtiget og fundet tjenligt til Menneskeføde. Med Hensyn hertil fastsættes følgende Bestemmelser:

1.

Undersøgelsen af Kødet vil blive foretaget dels ved Hovedstationen paa de offentlige Slagtehus, særlig

beregnet for Kød, som indkommer pr. Jernbane og Vest fra pr. Vogn, dels ved følgende Bistationer:

Fælledvej Nr. 18, særlig beregnet paa det Kød, der indkommer Nord fra pr. Vogn.

Havnegade Nr. 13, særlig beregnet paa det Kød, der indkommer med Skib eller fra Amager.

I Ejendommen Lille Istedgade Nr. 7, vil der derhos blive indrettet et Hjælpekale, til hvilket Undersøgelsen delvis vil blive henvist paa Tider, da Indførselen af Kød til Hovedstationen er meget stor.

2.

Stationerne ville regelmæssig være aabne til følgende Tider:

- a) Hovedstationen hver Dag i Sommerhalvaaret fra 1ste April til 1ste Oktober fra Kl. 5, i Vinterhalvaaret fra Kl. 6 om Morgenen til Kl. 12 Middag og fra 2—9 om Efterm.
- b) Bistationen paa Fælledvejen hver Søndag i Sommerhalvaaret fra Kl. 5, og i Vinterhalvaaret fra Kl. 6 om Morgenen til Kl. 10 om Formiddagen samt Mandag og Torsdag om Eftermiddagen fra Kl. 6—9.
- c) Bistationen i Havnegade hver Søndag i Sommerhalvaaret fra Kl. 5 om Morgenen til Kl. 12 Middag og fra Kl. 2 til 6 om Eftermiddagen, i Vinterhalvaaret fra Kl. 6 om Morgenen til Kl. 12 Middag og fra Kl. 2 til 4 om Eftermiddagen.

3.

For Kødundersøgelsen erlægges følgende Betaling:

for en Okse	2 Kr. » Ø.
— en Hest	1 — 60 -
— et Svin	» — 50 -
— en Kalv (maa ikke veje over 160 Pd.) » —	50 -
— et Faar eller Lam	» — 15 -

For Faar og Lam bliver den ommeldte Betaling fuldt at erlægge for hvert Stykke af et saadant Dyr, der fordres undersøgt. For de øvrige Dyrs Vedkommende erlægges derimod den fulde Betaling kun, naar de indføres i hele Kroppe, medens der for mindre Dele betales forholdsvis. Det bemærkes, at efter Sundhedsvedtægtens § 32 maa Kød til Forhandling ikke indføres i mindre Stykker end Fjerdedele af en Dyrekrop for stort Kvægs eller Hestes Vedkommende, og Kalve, Faar, Lam og Svin maa kun deles i to Halvdele.

Indvendige Dele af et Dyr kunne medfølge dette enten vedhængende i deres naturlige Forbindelse eller vedlagte, og der bliver da ikke at betale særlig for deres Undersøgelse. Derimod kunne saadanne Dele ellers ikke indføres til Forhandling uden Sundhedskommissionens Samtykke, og de kunne derfor ikke fordres stemplede, uden at et saadant foreligger.

Det forbeholdes senere at bestemme, hvilken Betaling der i saa Fald vil være at erlægge.

4.

Betalingen for Undersøgelsen maa erlægges forud og kan ikke forlanges tilbage, naar Stemplingen nægtes.

Betalingen sker paa følgende Maade:

Der vil blive indført Billetter af forskellig Størrelse og Farve for de enkelte Dyrearter, lydende paa den Minimumsbetaling, om hvilken der for hver af disse kan blive Spørgsmaal, altsaa for Okser paa 50 Øre, for Heste paa 40 Øre, for Svin paa 25 Øre, for Kalve paa 25 Øre og for Faar og Lam paa 15 Øre.

Billetterne kunne erholdes paa hver af Kontrolstationerne i den Tid disse ere aabne, og de ere kun gyldige paa den Station og for den Dag, paa hvilken de ere løste. Penge kunne ikke fordres byttede paa Stationerne.

Forinden Kødet kan undersøges, maa den, der indfører det, have kjøbt det nødvendige Antal Billetter, der derefter afleveres til vedkommende Dyr læge. Ved Modtagelsen har Dyr lægen at klippe Billetterne, der derved annulleres.

5.

Med Hensyn til Undersøgelsen og Stemplingen fastsættes følgende Regler:

Undersøgelsen foretages altid af en Dyr læge. Befindes det ved denne, at Kødet er ubetinget tjenligt til Menneskeføde, bliver det at forsyne med et Farvestempel af følgende Form:



Stemplet, der gives en blaa Farve, vil blive anbragt paa forskellige Steder. For stort Kvægs Vedkommende ville Tunge, Lunge, Lever og Hjerte, der medfølge vedhængende eller vedlagte, jfr. ovenfor under 3, altid blive særlig stemplede.

Nærer Dyr lægen Tvivl om, hvorvidt Kødet kan siges ubetinget at være tjenligt til Menneskeføde, men han dog skønner, at det kan nydes uden Fare for Sundheden, naar det gennemkoges eller gennemsteges tilstrækkeligt, forsyner han Kødet med ovennævnte Stempel i sort Farve, med mindre den, der har indført det, forlanger Spørgsmaalet afgjort ved Overdyrlægens Skøn. I saa Fald, samt naar Dyr lægen finder det tvivlsomt, om Kødet overhovedet bør stemples, maa Undersøgelsen ikke tilendebringes paa Bistationerne, men Kødet bliver ved Foranstaltning af den, der har indført det, at henbringe til Hovedstationen, hvor den endelige Undersøgelse finder Sted. — I saa Fald bliver Kødet at forsyne med en Blyplombe, hvorefter det udleveres til den, der har indført det, tilligemed en af Dyr lægen udfyldt Henvisningsblanket. For den endelige Undersøgelse paa Hovedstationen betales intet Gebyr.

Fører den endelige Undersøgelse til det Resultat, at Kødet er utjenligt til Menneskeføde, bliver det at tilbageholde og ved Kontrollens Foranstaltning at gøre ubrugeligt til Føde for Mennesker.

Er den, der har indført Kødet, forbleven tilstede paa Stationen for at afvente Undersøgelens Udfald, bliver der, hvis han forlanger det, at meddele ham en af Overdyrlægen eller hans Stedfor-

træder underskreven Attest om, at Stemplingen er nægtet med Angivelse af Grunden hertil.

Den stedfundne Afgørelse kan da indankes for Stadens Sundhedskommission, dog maa en i 3dje Politiinspektorat attesteret Meddelelse, om at dette er sket, indgives paa Kvægtorvets og Slagtehusenes Hovedkontor inden næste Dag Kl. 1 Eftermiddag, da Kassationen af Kødet ellers vil finde Sted uanset den stedfundne Appel, der da betragtes som bortfalden. Gaar Sundhedskommissionens Kendelse Klageren imod, maa han betale de ved Overskønnet forbundne Udgifter.

Undersøgelsen omfatter for Svins Vedkommende ikke, om Kødet er trikinfrit. Det vil senere blive bestemt om og i bekræftende Fald paa hvilke Betingelser en Trikinundersøgelse kan forlanges foretaget.

6.

Administrationen overtager intetsomhelst Ansvar for det paa Stationerne indførte Kød. Over det Kød, der kasseres, er Administrationen berettiget til at disponere, uden at der herfor kan fordres nogen Erstatning.

Befindes det ved Undersøgelsen, at et Dyr har været angrebet af en smitsom Sygdom, er Kødet Ejer, hvis det i denne Anledning bliver nødvendigt at træffe særlige Foranstaltninger for at hindre Smittens Overførelse, pligtig at refundere de dermed forbundne Omkostninger.

7.

Denne Bekendtgørelse skal altid være opslaaet paa de forskellige Kontrolstationer paa et for Publikum let tilgængeligt Sted.

Betingelser

paa hvilke

Tilladelse kan forventes meddelt Pøsefabrikanter i Københavns Amts nordre, søndre og Amager Birker til at indføre Pølser til Forhandling her i Staden.

I Betragtning af, at Sundhedsvedtægten for København af 15. Juni f. A. § 34 forbyder til Forhandling her i Staden at indføre saadanne Pølser og andre Levnedsmidler, der ere tilberedte af stærkt sønderdelt Kød, Blod eller Indmad af stort Kvæg, Heste, Kalve, Faar, Lam og Svin — Kødekstrakt fra regnet, men derhos tilsteder Sundhedskommissionen at indrømme Undtagelser fra bemeldte Forbud, naar de ovennævnte Genstande indføres fra Steder, hvor behørig Kontrol med Slagtning og med Tilberedning af Pølser og lignende Levnedsmidler er indført, samt i Betragtning af, at ingen saadan Kontrol er indført i de trende

København nærmest omgivende Jurisdiktioner, Københavns Amts nordre og søndre Birker samt Amager Birk, hvorfra hidtil den største Indførsel hertil af saadanne Pølser har fundet Sted, — har Sundhedskommissionen vedtaget kun at give Tilladelse til Indførsel af Pølser her til Staden fra de nævnte og andre nærliggende Steder paa Betingelse af:

1. at vedkommende Fabrikant erklærer sig villig til at underkaste sin Tilberedning af Pølser Københavns Sundhedspolities stadige Tilsyn ved jævnlige Eftersyn til ubestemte Tider, foretaget af dertil af Sundhedskommissionen antagne Dyrslæger;
2. at han betaler de derved foranledigede Omkostninger — Honorar til Dyrslægen m. m. og Rejseomkostninger — efter en af Sundhedskommissionens Sekretær, 3dje Politinspektør, attesteret Regning;
3. at han til Sikkerhed for bemeldte Omkostninger hos Sundhedskommissionens Sekretær deponerer 200 Kr., hvoraf Regningens Beløb udredes, hvis det ikke inden den 10de Dag efter Udløbet af den Maaned, paa hvilken Regningen lyder, er indbetalt til Sundhedskommissionens Sekretær i hans Forretningslokale paa Politikammeret;
4. at han forsyner enhver Pølse, der fra hans Fabrik indføres her til Staden, med et af ham for Sundhedskommissionen opgivet og af samme bifaldet Mærke, der anbringes paa et eller flere Steder paa Pølsen efter dens Længde;

5. at Tilladelsen inddrages, naar der paa Tilvirkningsstedet enten ved Materialet og dets Behandling eller i anden Maade forefindes sundhedsstridige Forhold af nogen Betydning eller saadanne af ringere Betydning, som Fabrikanten ikke straks efter Dyrlægens Paalæg retter.

Om saadan Inddragelse af Tilladelsen vil offentlig Bekendtgørelse finde Sted;

6. Den stillede Sikkerhed skal i ethvert Tilfælde, hvor nogen Del af den maa benyttes til Dækning af paaløbende Omkostninger (§ 3) inden 1 Uge suppleres til dens fulde Beløb.

Sker dette ikke, kan Tilladelsen straks inddrages;

7. Naar Tilladelsen af nogen af de anførte Grunde er inddraget, standses det Udsalg af Pølser, som Vedkommende maatte have her i Staden, ligesom ogsaa enhver Indførsel af Pølser til Forhandling her i Staden, hvori han maatte antræffes, anholdes og paatales ved Retten.

Københavns Sundhedskommission,

den 4de Januar 1887.

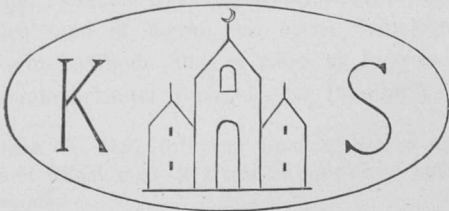
Bekendtgørelse

fra

Københavns Magistrat af 14. December 1887.

Efter Sundhedsvedtægten for Staden København maa fra 1. Januar 1888 at regne, uden for de i Vedfægtens § 35, 1 og 2 ommeldte Tilfælde, ingen Slagting af stort Kvæg, Heste, Kalve, Faar, Lam og Svin foregaa her i Staden paa andre Steder end i de offentlige Slagtehuse. Fra nævnte Tidspunkt vil der blive iagttaget følgende Regler med Hensyn til Stempelingen af det Kød, der fra de offentlige Slagtehuse udgaar til Forhandling:

1. Alt Kød, der udgaar til Forhandling fra de offentlige Slagtehuse, bliver at forsyne med et Farvestempel af følgende Form:



Stemplet vil blive anbragt paa forskellige Steder. For stort Kvægs Vedkommende ville Tunge, Lunge, Hjerte og Lever altid blive forsynede dermed.


2. Stemplet vil blive givet en blaa Farve, naar Kødet er befundet ubetinget tjenligt til Menneskeføde. Er der Tvivl i saa Henseende, men det dog er givet, at Kødet kan nydes uden Fare, naar det gennemkoges eller gennemsteges tilstrækkeligt, vil Stemplet blive givet en sort Farve.
3. For Svins Vedkommende omfatter Undersøgelsen ikke, om Kødet er trikinfrit. Det vil senere blive bestemt om, og i bekræftende Fald paa hvilke Betingelser, en Trikinundersøgelse kan forlanges foretagen.

Iøvrigt har det sit Forblivende ved de i Reglementet for Kødundersøgelse ved de offentlige Slagtehusse givne Bestemmelser.

Regler

for

Dyrlægekontrollen med indenbyes Svineslagterier.

Ved Fabriken ansættes af Sundhedskommissionen en Dyrlæge, der maa have Bolig i nogenlunde Nærhed af Fabriken. Dyrlægen er forpligtet til med mindst 4 Timers Varsel at give Møde ved Fabriken. De levende Dyr, der ere bestemte til Slagning, skulle undersøges af Dyrlægen forinden Slagningen, og umiddelbart efter at denne er foretaget. Naar det slagtede Dyr har vist sig ubetinget skikket til Mennekeføde, anbringes paa Dyrets Hoved et Stempel af hosstaaende Udseende i blaa Farve. For-
saavidt Sundhedskommissionen skulde be-
stemme, at Levere af hertil indførte Dyr  eller her i Staden paa Slagtehuset slagtede Dyr skulle forsynes med et Mærke, vil ogsaa Svineleverne fra det heromhandlede Slagteri være at forsyne med et tilsvarende firkantet Stempel eller Plombe*).

*) Siden $19/3$ 1897 forsynes Lunger, Hjerter og Levere samt Affald med et Brændemærke af samme Udseende.

De slagtede Svin, som indbringes i Fabriken, efter at have været underkastede Eftersyn paa de herværende Kontrolstationer, synes ikke af Dyr lægen. — De Svin, som i slagtet Tilstand pr. Skib eller Jærnbane direkte tilføres Fabriken, undersøges af Dyr lægen og forsynes efter endt Undersøgelse med det omhandlede Stempel paa Hovedet.

Paa Fabriken indrettes et Skab paa Fabrikens Bekostning, men efter Sundhedskommissionens Bestemmelse, til Opbevaring af Stempler og Stempelfarve. Nøglen til dette Skab maa alene være i Dyr lægens Værge.

Sundhedskommissionens Medlemmer og dennes Sekretær skulde i Arbejdstiden have uhindret Adgang til Fabriken.

Dyr lægen skal daglig indføre Antallet af undersøgte Svin i en Protokol, der er forsynet med Anmærkningsrubrik. — I Protokollen skal indføres, hvormange af disse der efter Slagtingen ere forsynede med Stempel. Der skal indføres, hvormange i slagtet Tilstand til Fabriken indbragte Svin han har undersøgt, samt hvormange slagtede Svin, forsynede med Kødkontrollens Stempel, Fabriken har opgivet ham at have modtaget siden hans sidste Besøg.

I Anmærkningsrubriken anføres, om noget slagtet Dyr er kasseret som aldeles utjenligt til Menneskeføde.

Den heromhandlede Protokol anskaffes af Sundhedskommissionen og autoriseres af dennes Formand, men betales af Fabriken.

Tilintetgørelse af kasserede, slagtede Dyr sker efter Dyr lægens Anvisning.

KØBENHAVNS

• **KOMMUNEBIBLIOTEKER**

For det heromhandlede Arbejde modtager Dyr-lægen af Fabriken en Betaling af 5 Øre pr. hvert undersøgt Svin, dog ikke under 5 Kr. for et Besøg.

Dyrlægen indgiver hver Torsdag Formiddag sin Regning over det ham tilkommende Beløb for den forløbne Uge, Onsdag medregnet, og Fabriken indbetaler hver Mandag Regningens Beløb i 3dje Politi-inspektorat.

For Regnskabsføringen erlægger Fabriken et aarligt Honorar af 40 Kr., der erlægges hver 1ste Januar.

Bestemmelser

givne af Sundhedskommissionen om de Fordringer, som for Fremtiden ville blive stillede med Hensyn til Indretningen af Kødudsalg m. m. her i Staden.

Ved Københavns Sundhedsvedtægt af 15de Juni 1886 § 37 er det bestemt, at for at der kan forventes Tilladelse til i private Huse at indrette Udsalg af fersk Kød, maa disse mindst fyldestgøre følgende Fordringer, nemlig at de have 4 Alens Højde fra Gulv til Loft, at de ere forsynede med et for Fugtighed uigennemtrængeligt Gulv med behørigt Vandafløb, at Loftet er gibset og Væggene beklædte med glacerede

Fliser eller pudsede med Cement, samt at Lokalet er godt ventileret og forsynet med Vand til Udskylning og ved faste Skillerum uden Døre, Vinduer eller anden Aabning adskilte fra ethvert andet Lokale, der benyttes til Udsalg af andre Genstande.

Sundhedskommissionen har givet følgende nærmere Forskrifter:

1. Ejeren af den Ejendom, hvori Kødudsalget agtes indrettet, skal til Sundhedskommissionen indgive et skriftligt Andragende, indeholdende alle nødvendige Oplysninger, navnlig ogsaa om hvorledes Ventilationen agtes indrettet. Med Andragendet skal følge en Plan- og en Tversnittegning i 2 Eksemplarer.
2. Gulvet anses ikke for uigennemtrængeligt for Fugtighed, medmindre det lægges paa aldeles fast Underlag (enten fast Grund eller Hvælvinger), og skal lægges enten af Cement eller Fliser i Cement eller indrettes paa anden af Sundhedskommissionen godkendt Maade. Det skal have Fald imod Nedløbsristen. I Gulvet maa ikke findes Lemme til underliggende Rum.

Afløbet skal ordnes til Gadens Kloak efter Københavns Magistrats nærmere Bestemmelse og under sammes Tilsyn, overensstemmende med en af samme forud godkendt Plan, hvorom Attest maa fremskaffes og tilstilles Sundhedskommissionen.

I Gader, hvor ingen Kloak findes, saavel som i Lokaler, hvis Gulv ligger under Fortovslinien,

- vil som Regel ikke blive tilladt Indretningen af Kødudsalg.
3. Væggene skulle i deres hele Højde være pudsede i Cement eller beklædte med glacerede Fliser satte i Cement. I Kødudsalget maa ikke findes Fod- eller Vinduespaneler af Træ eller Væg-
lister af dette Materiale.
 4. Paa det gibsede Loft tillades det ikke at anbringe Glasplader, naar der derved frembringes det ringeste Mellemrum mellem Glaspladerne og Loftet. Derimod anbefales det, at det gibsede Loft, naar det er behørigt udtørret, spartles, oljemaales og derefter stryges med Emaljefarve.
 5. Vandhane skal anbringes over Nedløbsristen.
 6. Lokaler, som benyttes i Forbindelse med Kødudsalget til Varernes Tilberedning eller Opbevaring (Hakkerum o. l.) skulle med Hensyn til Afløb, Gulv, Vægge og Loft indrettes efter de samme Bestemmelser, som gælde for selve Kødudsalget.
 7. Kødudsalget skal ved faste murede Skillerum uden Døre, Vinduer eller anden Aabning være adskilt ikke alene fra ethvert Rum, der benyttes til Udsalg af andre Genstande, men ogsaa fra ethvert Rum, der benyttes til Beboelse eller Sovested.
 8. Naar et Kødudsalg er færdigt til at tages i Brug, skal Ejeren til Sundhedskommissionen gøre Anmeldelse derom, ledsaget af Magistratens fornævnte Attest for, at Vand afløbet til Kloaken er ordnet paa behørig Maade, og Sundheds-

kommissionen vil derefter lade Lokalerne besigtige. Naar disse da findes i fuldstændig betryggende Stand i Overensstemmelse med de i hvert enkelt Tilfælde givne Forskrifter, vil skriftlig Tilladelse blive meddelt, men forinden denne Tilladelse foreligger, maa Lokalet ikke tages i Brug.

Anvendes et til Kødudsalg tilladt Lokale til andet Brug, kan det ikke genoptages som Kødudsalg, uden at ny Tilladelse fra Sundhedskommissionen erhverves.

Ifølge fornævnte Paragraf i Sundhedsvedtægten maa der paa Udsalgssteder for fersk Kød ikke finde Udsalg Sted af andre Varer end dette og de deraf tilberedte Levnedsmidler.

Lokaler, hvori Kødpølser og lignende Næringsmidler tilvirkes, opbevares eller forhandles, maa kun indrettes med Sundhedskommissionens Tilladelse og efter de Forskrifter, denne finder det nødvendigt derom at give.

Sundhedskommissionen for København,
den 24de Februar 1892.

Forskrifter

til Iagttagelse ved Indretningen af Lokaler, hvor
Kødpølser og lignende Næringsmidler tilvirkes,
opbevares og forhandles.

1.

Enhver, der fra 1. Septbr. 1891 agter at indrette nye Lokaler til Tilvirkning, Opbevaring og Forhandling af Kødpølser og lignende Næringsmidler, skal derom indsende Andragende til Københavns Sundhedskommission, ledsaget af Tegninger in duplo.

2.

Alle til Forretningen hørende Lokaler skulle efter Sundhedskommissionens Skøn have tilstrækkeligt Lys.

3.

Gulvene bør være af et for Fugtighed uigennemtrængeligt Materiale. I mindre Forretninger, hvor der ikke er Brug for Afløb, kan et tæt og forsvarligt ferniseret Bræddegulv dog tillades.

4.

Loft og Vægge maa ikke paneles eller gives nogen Beklædning, som frembringer hule Rum.

5.

Væggene skulle bestaa af Murværk. Til Maling af Loft og Vægge maa ikke benyttes Limfarve.

6.

Ethvert Lokale maa ventileres paa passende Maade, i hvilken Henseende Andragendet maa indeholde fornødent Forslag.

7.

Lokalerne skulle, forsaavidt de ere kalkede, kalkes mindst 1 Gang aarlig og, forsaavidt de ere oljemalede eller lignende, holdes ordentlig vedlige og renvaskes en eller to Gange aarlig.

Iøvrigt forbeholder Sundhedskommissionen sig i ethvert enkelt Tilfælde at træffe Bestemmelse om:

- a) i hvilke Lokaler der skal indlægges Vand og ordnes Afløb,
- b) hvorvidt og i hvilken Udstrækning Kommunikation med Beboelsesrum og andre Lokaler kan tilstedes og
- c) om Lokalernes Gulv maa lægges over eller sænkes under Terrænet.

27de Juli 1891.

Uddrag

af

Bygningslov for København af 12. April 1889.

§ 1. Denne Lov gælder for Københavns Kommunes Grund med Undtagelse af Citadellet Frederikshavn og Orlogsværftet, hvortil Loven kan udvides ved kongelig Anordning.

§ 2. De i nærværende Lov indeholdte Forskrifter om Indretningen af Bygninger eller sammes enkelte Dele eller Tilbehør skulle, hvor Loven ikke udtrykkelig befaler, at de skulle anvendes paa ældre Bygninger eller sammes forskellige Dele eller Tilbehør, ikkun bringes i Anvendelse ved nye Bygningers Opførelse samt ved Ombygning af eller Tilbygning til ældre Bygninger, for saa vidt de derpaa ere anvendelige. Alle derom opstaaende Spørgsmaal afgøres af Stadsbygmesteren; derimod have Domstolene at afgøre, hvor vidt nogen af denne Lovs Forskrifter kommer til Anvendelse paa ældre Bygninger eller Bygningsdele udenfor Tilfælde af Om-, Til- og Nybygninger. Udstykning af Ejendomme, hvorved der vilde

fremkomme Forhold, der ere i Strid med denne Lov, maa ikke finde Sted.

§ 4. Ved ældre Bygninger kan der i en Mur eller et Tag, der vender mod en Naboejendom og ikke er i en Afstand af 2 Alen fra samme, ikke uden Naboens Samtykke eller anden særlig Adkomst anbringes andre Lys- eller Luftaabninger end saadanne, som ikke ere over 9 Tommer i Firkant og ere anbragte med mindst 3 Alens Mellemlum, og som ikke maa være til at aabne eller tilstede Udsigt til Naboens Ejendom. De skulle derfor være dækkede enten med fast indsat, tykt, mat Glas eller med et Jerngitter, hvis Aabninger maa holde højst 1 Tomme, og som skal være stillet saaledes, at der ikke kan ses igennem det ind til Naboen, eller være indrettet paa anden for Naboen ligesaa betryggende Maade, og blive alle herom opstaaende Spørgsmaal at afgøre af Stadsbygmesteren. Til Anbringelse ogsaa af denne Art Aabninger i slige Mure udkræves dog Bygningskommissionens Tilladelse. Det er en Selvfølge, at Naboen ikke ved dem berøves Ret til at bygge umiddelbart paa Grænsen af sin Ejendom.

§ 6. Ingen Bygning maa paabegyndes, forinden Magistraten har meddelt Bestemmelse om, i hvilken Højde den skal lægges, og har godkendt den Maade, paa hvilken Vandafløbet fra Ejendommen er ordnet, som tilfredsstillende saavel for den paagældende Ejendom som i Forhold til de omliggende Arealer.

§ 9. Karnapper, udbuede Vinduer eller lignende Dele af Bygninger kunne, hvor kunstneriske Hensyn tale derfor, med Bygningskommissionens Tilladelse anbringes udenfor Gadelinien ud over Fortoget, naar de ere over $4\frac{1}{2}$ Alen over Gadehøjden og mindst 3 Alen fra Naboens Grund. Fremspring som Gesimser, Baand og Lignende samt aabne Altaner tillades, naar de ere anbragte i en Højde af mindst $3\frac{3}{4}$ Alen fra Gaden. — — —

§ 10. Ingen ny Gade maa have mindre Brede end 30 Alen; dog kan Magistraten undtagelsesvis, hvor Omstændighederne tale derfor, nedsætte den til 25 Alen, naar Gaden ligger udenfor den indre Linie af de nuværende eller tidligere Volde, og til 20 Alen, naar den ligger indenfor samme. — — —

§ 11. Naar Bygninger agtes opførte ved en ikke eller kun tildels bebygget Vej eller Gade, kan Magistraten forlange, at de skulle holdes i indtil 15 Alens Afstand fra Vejens Midtlinie. Fordres Saadant, er den Byggende beføjet til at bygge til den Højde, hvortil den forlangte Gadebrede efter § 15 vilde berettigge ham. Benyttes denne Ret, kan det Areal, som ligger imellem den ældre Vejlinie og den nye Byggenlinie, til enhver Tid fordres udlagt til Vejens Udvildelse uden Erstatning.

§ 13. Om der i Gader under 15 Alens Brede i Stedet for afbrændte eller nedbrudte Bygninger maa opføres nye Bygninger, og om der i bekræftende

Fald skal paalægges den Byggende nogen særlig Forpligtelse i Henseende til Bygningsmaade, afgøres af Kommunalbestyrelsen efter Bygningskommissionens Indstilling. — — —

§ 15. Ingen Bygnings Højde maa være større end $\frac{5}{4}$ af Bredden af den Gade, hvortil Bygningens Forhus vender ud; hertil maa mod Gaden føjes indtil 1 Alen over Tagbjælkens Overside til Anbringelse af Gesims, hvilket Tillæg med Bygningskommissionens Tilladelse kan forøges indtil 2 Alen, naar Bygningens Ydre og de stedlige Forhold tale derfor. Dog tør ingen Bygningshøjde overskride 27 Alen, heri medregnet det nævnte Tillæg til Gesims, men ikke Tillægget efter § 20, ligesom ingen Bygning maa opføres med mere end 6 Beboelses-Etager, Kælderen medregnet. I Gader paa ikke under 30 Alens Brede kan dog Bygningskommissionen tillade, at det anførte Maksimum forøges med indtil 2 Alen for Bygninger, som ikke have Beboelse i Loftsrummet, hvis Kælderens Loft ligger i det højeste 1 Alen over Fortoget, og som kun foruden Kælderen have indtil 5 Etager, naar det indrømmede Tillæg alene anvendes til en Forøgelse af Beboelsesetagerens indre Højde.

§ 19. Intet Tag eller nogen Del af samme maa danne en større Vinkel med Horizontalplanet end 45 Grader. Andre Tagformer ere dog tilladte, naar man ved deres Anvendelse holder sig indenfor det Bygningsprofil, der er givet ved §§ 15—20. Rygningen af Halvtage maa i intet Tilfælde ligge

mere end 8 Alen over Tagbjælkens Overkant, og Højden af andre Tage maa ikke overstige Bygningens halve Dybde.

§ 20. Naar der gives et Tag en mindre Højde, end det ifølge § 19 maa have, kunne de i § 15 fastsatte Bygningshøjder forøges med Halvdelen af den Størrelse, som Tagrygningen derved kommer til at ligge lavere.

§ 22. a. Ved enhver Ejendom indenfor den indre Linie af de nuværende eller tidligere Volde skal mindst $\frac{1}{4}$ af hele Grundens Areal være ubebygget, hvilket ogsaa skal gælde for Hjørnebygninger udenfor denne Linie, medens ved andre Ejendomme udenfor bemeldte Linie $\frac{1}{3}$ af hele Grundens Areal skal være ubebygget. Justitsministeren kan paa Bygningskommissionens Indstilling udvide de for Byen udenfor Voldlinien gældende Bestemmelser til saadanne Arealer i den indre By, som af det Offenlige udlægges til Bebyggelse.

b. Bygningskommissionen skal ved Opførelse af Bygninger i Stedet for afbrændte eller nedrevne kunne tilstede, at der, naar derved sundere og bedre Bebyggelsesforhold opnaas, bygges paa det samme Areal som det, de tidligere Bygninger indtog, og med Højde, som ifølge nærværende Lov tillades i Gader af Brede som den, hvori Bygningen ligger, — dog ikke højere end de tidligere Bygninger.

c. Ingen Del af det i a. foreskrevne Minimum af ubebygget Areal maa i nogen Retning have min-

dre Tværmaal end 4 Alen, hvorhos ingen Del af samme, der ved Bygninger er adskilt fra den øvrige Del, maa være mindre end 25 □ Alen.

Fra disse Regler undtages dog de Dele af det ubebyggede Areal, der maatte ligge imellem Forbygningen og Gadelinien. En mindre Brede end 4 Alen kan af Bygningskommissionen tillades imellem Latri-ner og andre Bygninger, selv om der i disse er an-bragt Vinduer.

d. Hvor Vinduer fra Værelse, Værksted eller Køkken vende ud imod ubebygget Areal, skal dette i det mindste have følgende Tværmaal:

1. imellem saadanne Vinduer og Nabogrunde: 3 Alen med Tillæg af $\frac{1}{4}$ af Bygningens Højde;
2. imellem tvende til samme Ejendom hørende modstaaende Bygninger, der begge have saa-danne Vinduer imod Arealet: 3 Alen med Til-læg af $\frac{1}{4}$ af de tvende Bygningers samlede Højde;
3. imellem tvende til samme Ejendom hørende Bygninger, af hvilke kun den ene har saadanne Vinduer imod Arealet: 3 Alen med Tillæg af $\frac{1}{8}$ af de tvende Bygningers samlede Højde, dog ikke under det Tværmaal, som Anvendelsen af Nr. 1 alene angiver.

e. Hvor de ovenstaaende Bestemmelser om det ubebyggede Areals mindste Tværmaal ikke uden at gribe særdeles forstyrrende ind i Ejendommens Be-nyttelse kunne bringes til Anvendelse paa Grunde, som forud for denne Lovs Træden i Kraft have været bebyggede, men hvor Bygningerne ere ødelagte

af Ildebrand eller ønskes nedrevne til Ombygning, kan Bygningskommissionen tilstede saadanne Afvigelser fra samme, som den skønner at være tilstedelige under fornødent Hensyn til, at Beboelseslejlighederne erholde tilstrækkeligt Lys.

f. Bygningskommissionen kan, hvor Forholdene tale derfor, f. Eks. i Endegavle og i indadgaaende Hjørner paa Bygninger, tillade, at der anbringes Vinduer fra Værelse, Køkken eller Værksted imod et ubebygget Areal af mindre Tværmaal end fastsat i Litr. c samt i d Nr. 1—3, naar dette Areal udgør en Del af et større, til Ejendommen hørende ubebygget Areal eller staar i Forbindelse med Gaden.

Ligeledes kan Bygningskommissionen tillade, at der ud til Lysningsgaarde, der ikke staa i nogen umiddelbar Forbindelse med andet til Ejendommen ubebygget Areal, anbringes Vinduer, væsentligt bestemte til at skaffe Lys og Luft til Trappe, Korridor eller Køkken, naar de ere mindst 25 □ Alen store, og deres Areal ikke er indbefattet i det ved Litr. a foreskrevne Minimum af ubebygget Areal.

Fremdeles kan Bygningskommissionen, naar to eller flere Nabogrunde bebygges efter en fælles Plan, tilstede, at dette sker efter Reglerne i Litr. d Nr. 2 til 3 for en enkelt Ejendom, for saa vidt der ved thinglæste Deklarationer overfor det Offentlige tilvebringes Sikkerhed for, at enhver Ejer af nogen af de paagældende Ejendomme er forpligtet til ikke at foretage saadanne Ændringer i Bygningernes Beliggenhed, Benyttelse, Højde eller deslige, som maatte komme i Strid med den oprindelige Plan for den fælles Bebyggelse.

g. Forhøjelse af en til en Ejendom hørende Bygning kan kun finde Sted, for saa vidt den paa-gældende Bygning i den Skikkelse, den vil faa ved Forhøjelsen, efter ovenstaaende Regler vilde have kunnet opføres som Nybygning, og, hvor det ubebyggede Areal allerede er mindre end det efter Litr. a tilstedelige, maa aldeles ingen Forhøjelse af nogen til Ejendommen hørende Bygning finde Sted.

§ 23. Det Areal, som efter § 22 skal være ubebygget Gaardsplads til en Ejendom, kan dog af Bygningskommissionen tillades anvendt til Kælderrum paa de af Kommissionen nærmere fastsatte Betingelser, hvorved i alt Fald bliver at iagttage:

1. Rummet overdækkes paa en Maade, der med Hensyn til Styrke, Brandsikkerhed, Betryggelse for den daglige Færdsel og Vandtæthed anses for fyldestgørende af Stadsbygmesteren. Overfladen af denne Overdækning maa ikke komme højere end Gaardens Overflade, og der skal være tilfredsstillende Afløb fra den til Gadens Vand afløb.
2. De indvundne Rum maa ikke benyttes til Opbevaring af Genstande, der udvikle ilde Lugt eller Luftarter, der ere skadelige for Sundheden.

§ 25. Naar Beskaffenheden af den Grund, hvorpaa et Hus, indrettet til Beboelse, skal opføres, giver Bygningsinspektøren Anledning dertil, skal han indhente Stadslægens Erklæring om den og i Henhold

til denne Erklæring stille sine Fordringer med Hensyn til Grundens Forbedring.

§ 26. Enhver ny Bygning skal opføres paa et Fundament, som af Bygningsinspektøren erkendes for forsvarligt for denne Bygning.

I enhver ny Bygnings Fundamentmure skal der paa det Sted, hvor disse træde frit frem over Jorden, anbringes et Lag af Asfalt, Skifer i Cement eller andet for Fugtighed uigennemtrængeligt Materiale. Hvor der er Kælder, bliver det nævnte Lag at anbringe i alle Mure i en Afstand af 2 til 4 Tommer over Kældergulvet, og for Ydermurenes Vedkommende tillige i en Afstand af 2 til 4 Tommer over det Jordsmon, der omgiver Bygningen. Murværket imellem de to isolerende Lag i Ydermurene skal beskyttes mod Fugtighedens Indtrængen fra Siden paa den Maade, som Bygningskommissionen maatte foreskrive. Ved Opførelsen af en Bygning, der indrettes til Beboelse, skal det nederste Gulv gøres uigennemtrængeligt for Uddunstninger, og saa vidt muligt ogsaa for Fugtighed, ved Beton, Asfalt eller paa anden af Stadsbygmesteren godkendt Maade. Dette kan dog bortfalde for Kælderrum, der ikke indrettes til Beboelse, naar de overhvælves paa en af Bygningskommissionen som forsvarlig anerkendt Maade, som kan hindre Opstigning i Bygningerne af Uddunstninger fra Grunden, og saaledes, at der ikke findes nogen direkte Forbindelse mellem Kælderen og nogen af de ovenfor liggende Etager.

§ 40. Ved Anvendelsen af denne Lov behandles som Beboelsesrum ethvert Rum, der er forsynet med Ildsted eller indrettet til at opvarmes.

Ethvert Rum, der indrettes til Beboelse, skal have mindst 4 Alens Højde, denne regnet fra Gulv til Loft, og være forsynet med Vinduer, indrettede til at aabne ud til det Fri.

Gulvfladen i et saadant Rum skal være mindst 15 Kvadratalen.

Der skal ved Sundhedsvedtægt gives de fornødne Bestemmelser om Forbud imod og Straf for at benytte til stadigt Natteophold for Mennesker Rum, der ikke lovligt ere indrettede som Beboelsesrum.

§ 41. Beboelsesrum i Kældere maa for Fremtiden kun indrettes enten i Forhuse alene eller i Forhuse og tilstødende Sidehuse, for saa vidt de i disse benyttede Rum danne een Lejlighed med Kælderværelserne i Forhuset. Til Indrettelse af saadanne Kældere udkræves dog, at Gaden er mindst 20 Alen bred, at Gaardsrummet opfylder de i § 22 givne Bestemmelser, og at der er drænet under deres Gulv med Afløb til Kloaken i Gaden paa en af Brolægningensinspektøren som fyldestgørende anerkendt Maade, hvorhos Kælderne skulle have mindst $2\frac{1}{2}$ Alen af deres Højde over Fortoget og være forsynede paa forsvarlig Maade med Vinduer og Bræddegulv med det i § 26 nævnte Lag mod Uddunstninger og Fugtighed, der skal ligge mindst 2 Alen over dagligt Vande. Dræningen til Gadens Kloak kan bortfalde, naar den omhandlede Kælders Gulv har den til en

saadan Dræning fornødne Beliggenhed, og der under dette er tilvejetragt en anden Kælder, der efter Stadsbygmesterens Skøn ikke vil samle Vand. Hvor Stadsbygmesteren maatte anse det nyttigt til Fjernelse af Fugtighed, at der mod Gaden i en Afstand af 12—15 Tommer fra Bygningen og i en Dybde af 6 Tommer under Kældergulvet føres en anden Mur, skal han kunne tillade dette, naar en tilsvarende Mur saa vidt muligt føres om Bygningens andre Sider, og naar Udførelsen sker paa en Maade, som Stadsbygmesteren finder hensigtsmæssig. Fordringen om tilstrækkeligt Lys og et Bræddegulv gælder ogsaa for de nuværende Beboelseskældere.

Bygningskommissionen skal dog kunne tillade, at Indretninger til Opvarmning og Kogning anbringes foruden i Vaskekældere ogsaa i andre Kældere, nemlig naar de:

1. have mindst 4 Alens indre Højde, hvoraf mindst $1\frac{1}{2}$ Alen over Jorden;
2. ere forsynede paa forsvarlig Maade med Vinduer og Bræddegulv med det i § 26 nævnte Lag mod Uddunstninger og Fugtighed;
3. med Hensyn til Væggenes Indretning fyldestgøre de ovenfor givne Forskrifter, samt paa Vilkaar
4. at der, naar Bygningskommissionen ikke frafalder Fordringen herom, udstedes og behørig thinglæses en Deklaration om, at Rummet ikke benyttes enten som Beværtningslokale eller til Natteophold for Mennesker, og at Tilladelsen i Overtrædelsestilfælde skal være forbrudt.

§ 42. Beboelsesrum maa ikke indrettes paa Loftet i Bygninger med over 25 Alens Bygningshøjde og ved mindre Bygningshøjde kun, for saa vidt Tag-skraaningen er forsynet med pløjet Indskud mellem Spærene, og indenfor disse med Forskalning og Pudsning eller Paneling, og der er sørget paa for-svarlig Maade for at tilvejebringe fornødent Lys og Luft.

§ 47. Til et Rør, hvis Gennemsnit er 9 Tommer i Kvadrat, maa der ikke anbringes mere end to Ildsteder i hver Etage og aldrig mere end 12 i det hele. De herved fastsatte Forhold mellem Rørenes Lysning og Ildstedernes Antal bevares ogsaa ved Anvendelsen af Rør med en Lysning større end 9 Tommer. Til i en Etage ved et 9 Tommers Rør at anbringe to Komfurer behøves Stadsbygmesterens Til-ladelse. Kælder og Loftsrum anses i foranførte Hen-seende som Etager.

Naar Forholdet imellem Rørenes Lysning og Ildstedernes Antal ikke er mindst $1\frac{1}{2}$ Gang saa stort, som ovenfor fastsat, skal der tilvejebringes særlige Ventilationsindretninger i saadant Omfang, som Stads-bygmesteren anser for tilstrækkeligt, dog at vedkom-mende Bygherre kan vælge, hvilken Art af Ventila-tionsindretninger han vil benytte.

For Ventilationskanaler gælde Bestemmelserne om Skorstensrørs Opførelse.

Naar man ved en Bygnings Opførelse eller Om-bygning indretter Luftklosetter, skulle enhver af disses Beholdere sættes i Forbindelse med en særskilt Kanal

af brandfrit Materiale, der, saa vidt muligt, lægges jævnsides et Skorstensrør.

§ 48. Enhver Skorsten, der er bestemt til at bortføre en saa stor Røgmasse, at den efter Bygningskommissionens Skøn antages at ville blive til Besvær for de Omboende, saafremt den ikke gøres tilstrækkelig høj, skal opføres til mindst 35 og efter Bygningskommissionens Bestemmelse indtil 50 Alen over Jordoverfladen.

Det overlades til Bygningskommissionen at bestemme, hvor vidt de i §§ 45—46 omhandlede Rør maa anvendes til Røgafledning for større Ildsteder, eller om dertil skal anvendes Rør af en stærkere Konstruktion.

§ 53. Enhver saavel ny som ældre Bygning skal baade til Gade og Gaardsplads være forsynet med Tagrende med Rør førende til Terrænets Vandafløb.

§ 54. Ny Køkkenvaske og Køkkenrender skulle være af Sten eller Metal og maa i ny Bygninger ikke ligge paa aaben Gang. Køkkenrenden skal foroven være aaben og udmunde i det fri, og der skal ved Renden eller Vasken træffes saadanne Foranstaltninger, som efter Stadsbygmesterens Formening paa en betryggende Maade kunne hindre Luftens Tilbagegang*).

*) Lov 30. Marts 95. Bilag S. 83.

§ 55. Enhver Ejendom, ogsaa de nuværende, skal være forsynet med Brolægning, Asfalt eller lignende i en Brede af mindst $1\frac{1}{2}$ Alen omkring de til Ejendommen hørende Bygninger, hvis Spildevand saavel som Regnvandet skal gives tilstrækkeligt Afløb. Hvor Bygningerne ligge ved Have, kan Fordringen om Brolægningen bortfalde, naar Vandet ledes bort gennem underjordiske Afløb paa en Maade, der godkendes af Stadsbygmesteren. Kloakbrønde skulle ligge udenfor Bygningen, være fuldstændig vandtætte, enten af Murværk i Cement, af Jern eller brændt Ler, være forsynede med Rist og Vandlaas, der lukke med mindst $2\frac{1}{2}$ Tomme, samt staa paa en fast Bund.

§ 56. Hvor Rendestenen ledes igennem selve Huset, skal Ledningen være et Rør af Metal eller glaseret Ler. Dette finder dog ikke Anvendelse paa Ledninger igennem aabne Porte.

§ 57. Udgravninger i Gaardsrummet som Gange eller lignende, der ikke overdækkes paa den i § 23 nævnte Maade, skulle enten være aabne og da omgives med betryggende Rækværk eller være dækkede paa forsvarlig Maade med Jernriste, hvorhos Bunden i saadanne Udgravninger skal belægges med et vandtæt Materiale og holdes tør ved Dræning eller paa anden Maade.

§ 58. Latriner maa kun anbringes i en Bygnings Etager under Iagttagelse af de Forskrifter, som Sundhedskommissionen finder det nødvendigt at give.

§ 59. Enhver ny Latrinbygning skal være fjernet mindst 3 Alen fra den nærmeste Brønd og skal indeholde mindst et Sæde for hver 5 Familieejligheder og i alt Fald et for hver 20 Beboere*). Sædernes Antal kan dog med Stadsbygmesterens Tilladelse indskrænkes, naar der findes Klosetter i Eta-gerne; men for hver 5 saadanne Klosetter skal der foruden de under Sæde anbragte Tønder i Latrinhuset findes en Tønde, hvori deres Indhold kan ud-tømmes. Under hvert Sæde skal der hensættes en Tønde, og enhver Tønde skal anbringes paa et Underlag, der skal være gjort uigennemtrængeligt for Fug-tighed; det maa ikke ligge under Jordens Overflade og skal have passende Fald til Afløb for Udskylning. I Taget til Latrinhuset skal der anbringes et Rør til Afledning af Uddunstningerne, og dette Rør kan for-dres forlænget over de Vinduer, der maatte findes oven over Latrinhuset.

§ 60. Indenfor den indre Linie af de tidligere Volde maa ingen ny Kostald anlægges.

Alle Kostalde, ogsaa de allerede nu indrettede, skulle med Hensyn til deres Indretning være de For-skrifter undergivne, som Sundhedskommissionen finder det nødvendigt at give. Til Indretning af Stald i en Ejendom udkræves, at der foruden det i § 22 fast-satte Areal endvidere for hver Ko, hvortil Staldrum indrettes, lades ubebygget et Areal af 20 Kv.-Alen

*) Ved Skoler, Fabriker o. lign. forlanger Sundheds-kommissionen kun det halve Antal Sæder.

og for hver Hest 10 Kv.-Alen. De nævnte Stalde maa ikke anbringes i Rum, hvis Gulv ligger under Gaardens eller Gadens Overflade, og der maa være sørget for en fuldstændig Afledning saavel af Urinen som af den daarlige Luft, saaledes at de ikke blive til Besvær for de Omboende.

§ 61. Gruber til Optagelse af Heste- og Kreaturgødning, som i Fremtiden indrettes, skulle være fjernede 3 Alen fra den nærmeste Brønd, maa ikke benyttes til Latringruber, skulle mures i og indvendig dækkes med Cement eller behandles paa lignende Maade og forsynes med en tætsluttende Lem.

§ 64. Bagerier, Bryggerier, Brænderier, Maltkøller, Tørrestuer til Næringsbrug, Pakhuse og Laboratorier, alle større Fabrik- og Værkstedbygninger samt Lokaler, hvis Højde er over $6\frac{1}{2}$ Alen, skulle, foruden at være de i øvrigt i denne Lov fastsatte almindelige Regler underkastede, opføres efter saadanne særlige Bestemmelser, som Stadsbygmesteren i hvert enkelt Tilfælde anser fornødne.

Dampkedler af en saadan Størrelse og Beskaffenhed, at de ifølge Lovgivningen ere offentligt Tilsyn underkastede, maa ikke anbringes i Vaaningshuse.

§ 65. Kirker, Teatre, Udstillings- og Forlystelseslokaler og i det hele Bygninger, der ere beregnede paa i større Rum at samle mange Mennesker, skulle opføres efter Bygningskommissionens Bestemmelser. Det samme gælder større Hoteller, Kaserner, Fængsler og Hospitaler.

§ 73. — — Forinden det udførte Bygningsarbejde tages i Brug, skal den Byggende erhverve Bygningsinspektørens Attest om, at det er udført i Overensstemmelse med Bygningsloven, og hvad Beboelseslejligheder angaar, at de ere saaledes udtørrede, at de uden Skade for Sundheden kunne tages i Brug; denne Attest maa ikke begrundes alene paa Beboelseslejlighedens Udseende til den paagældende Tid, men der bør tillige tages Hensyn til den Arbejdsmaade, der er fulgt, og den Aarstid, der er benyttet til Arbejdets Udførelse. — — Forinden en saadan Attest kan erholdes for hele Byggearbejdets Vedkommende, kan Bygningsinspektøren, naar han har forsikret sig om, at en særskilt Del af dette er udført efter den approberede Plan, at ingen af denne Lovs Bestemmelser derved ere tilsidesatte, og at Beboelseslejlighederne i denne Del af Bygningen ere tilstrækkeligt udtørrede, meddele en foreløbig Tilladelse til at tage en saadan Del af det udførte i Brug. — — —

Uddrag

af

Lov om Foranstaltninger imod Udbredelse af smittefyldte Sygdomme af 30. Marts 1892.

I. § 1. Ledelsen af Foranstaltninger mod Udbredelse af smittefyldte Sygdomme, der ere Genstand for offentlig Behandling efter nærværende Lov, paahviler de ifølge de til enhver Tid gældende, af Justitsministeriet stadfæstede, Sundhedsvedtægter bestaaende Sundhedskommissioner. — — — Sundhedskommissionerne kunne vedtage, at visse Foranstaltninger under nærmere vedtagne Betingelser kunne sættes i Værk af Kommissionens enkelte Medlemmer. Sundhedskommissionerne have at føre Protokol over deres Forhandlinger. De til Protokoller, Skrivematerialer og Porto medgaaende Udgifter afholdes af det offentlige. Hvor Omstændighederne ikke tilstede, at Sundhedskommissionen sammenkaldes til at tage Beslutning, kan fornøden Foranstaltning træffes af Politimesteren, for saa vidt Stadslægen med ham anser den for nødvendig. — — — Fysikus skal, naar Tilfælde have vist sig af de i § 2, 1. Stykke,

Oversigt

over de Bestemmelser i Loven af 31. Marts 1900, der indeholde væsentligere Forandringer i Forhold til den hidtil gældende Lov af 30. Marts 1892 angaaende Foranstaltninger imod Udbredelse af smitsomme Sygdomme.

1) Lov 1892 § 2, 2det Stykke, sidste Led, er udgaaet.

2) Reglen i § 2, 6te Stykke, er gjort anvendelig paa Strubehoste (Krup) og smitsom Hjerne-Rygmarvsbetændelse, hvilke Sygdomme ikke vare nævnte i den tilsvarende Bestemmelse i Lov 1892.

3) Til nysnævnte Stykke er føjet en Bestemmelse om, at den vederlagsfri Behandling omfatter ogsaa den Tid, i hvilken den paagældende behandles i Sygehuset under fejlagtig Forudsætning om at lide af en af de i samme Stykke nævnte Sygdomme.

4) I samme Paragrafs Slutning er tilføjet en Bestemmelse om Adgang for vedkommende Fysikus og Epidemilæge til de paagældende Sygehuse.

5) I § 4 er optaget en noget ændret Bestemmelse om Adgangen til at benytte offentlige Bygninger, derunder særlig Skolebygninger, til Behandling af de Sygdomme, der i Henhold til § 2, 1ste Stykke, altid ere Genstand for offentlig Behandling.

6) Reglen i § 5 er udoøver de i Lov 1892 § 5 nævnte Sygdomme gjort anvendelig paa tyfoid og gastrisk Feber samt paa smitsom Hjærne-Rygmarvsbetændelse.

7) I § 8 er givet en ændret Bestemmelse om Adgangen til Anbringelse af Paaskriften »Smitsom Sygdom«.

8) Ved § 9 ere de hidtidige Regler om Transporten af de syge yderligere gjorte anvendelige med Hensyn til Patienter, der lide af Strubehoste (Krup), gastrisk Feber eller smitsom Hjærne-Rygmarvsbetændelse.

9) I § 15, 2det Stykke, er givet en noget ændret Regel med Hensyn til de der ommeldte Attesters Udfærdigelse, saaledes at det alene paalægges Epidemilægen, hvis Bistand i saa Henseende kan kræves, at meddele dem uden Betaling.

10) I Slutningen af § 19 er tilføjet et nyt Stykke, der hjemler Sundhedskommissionen og Epidemikommissionen Adgang til at forbyde Tilførsel af Mælk fra en uden for dens Virksomhedsomraade liggende Ejendom, naar der haves grundet Mistanke om, at forekommende Tilfælde af Sygdomme, der

ere Genstand for offentlig Behandling, skyldes Smitte ved Mælk, tilført fra den paagældende Ejendom.

11) I § 19 er Reglen om Lægeattests Udfærdigelse bragt i Overensstemmelse med den i § 15, 2det Stykke, foretagne Ændring.

12) I § 20 er indføjet en udtrykkelig Bestemmelse om, at til Desinfektionsomkostninger blive ogsaa at henregne Udgifterne til Transport af Desinfektionsgenstandene til og fra Desinfektionsstedet.

13) I § 23 er inføjet et nyt Stykke 2, indeholdende Regler svarende til § 1, 1ste Punktum og § 2 i den i øvrigt bortfaldne Lov af 11. Maj 1897, dog med den tydeliggørende Tilføjelse, at den ved hin Lovs § 2 hjemlede Anmeldelsespligt skal paa hvile den Læge, der paa Dødsfaldets Tid havde paagældende under Behandling, ligesom der, hvis den paagældende ikke har været under Lægebehandling og Liget synes af Ligsynsmænd, ogsaa er paalagt disse Anmeldelsespligt.

14) I samme Paragrafs 3dje Stykke (svarende til Lov 1892 § 23. 1ste Stykke, 2det Punktum) er indskudsvis foretaget en Begrænsning af Sundhedskommissionernes Adgang til at bemyndige Epidemilægen eller andre Læger til at paabyde og foranstalte iværksat de i Paragrafen ommeldte Paabud og Foranstaltninger.

15) I Paragrafens 4de Stykke, Linie 2—3, er til de i den tilsvarende Bestemmelse i Lov 1892

nævnte Sygdomme tilføjet tyfoid og gastrisk Feber samt smitsom Hjerne-Rygmarvsbetændelse.

16) I § 24 er der i Forhold til den tilsvarende Paragraf i Lov 1892 foretaget en Ændring i Paragrafens 1ste Stykke, tilføjet et nyt 5te Stykke samt foretaget en Ændring i 7de Stykke (svarende til det hidtidige 6te Stykke), hvorved der er gennemført den Forandring, at medens Lov 1892 ikkun hjemlede Epidemilægen Vederlag under den offentlige Behandling, er saadant nu ogsaa tillagt ham for den Virksomhed, der paalægges ham ved §§ 15, 19 og 23.

17) Ved § 26, 2det Stykke, er der med Hensyn til Refusion fra Statskassen fastsat en for hele Landet fælles Beregning af Udgiften pr. Sygedag, saaledes at denne overalt sættes til 2 Kr. 50 Øre, medens der ifølge Lov 1892 var Forskel i saa Henseende paa Kjøbenhavn og det øvrige Land.

omhandlede Sygdomme, og kan, naar ellers smitsomme Sygdomme optræde, ved personlig Undersøgelse i det Omfang, som han finder fornødent, paa det af Sygdommen hjemsøgte Omraade overbevise sig om, at Foranstaltninger imod Sygdommen træffes i fornødent Omfang. De af Amts- og Byraad til Medlemmer af de overordentlige og Oversundhedskommissionerne valgte Mænd ere forpligtede til at modtage de paa dem faldne Valg, medmindre de have fyldt det 60. Aar eller ere forhindrede ved lovligt af henholdsvis Amts- eller Byraadet for gyldigt anset Forfald. Samtlige Sundhedskommissioner ere pligtige, saa ofte det af Overtilsynet forlanges, at indgive Beretning om Sundhedstilstanden i deres Virksomhedsomraade og de af dem trufne Foranstaltninger. — — —

§ 2. Følgende Sygdomme skulle altid være Genstand for offentlig Behandling: asiatisk Kolera, gul Feber, Dysenteri, eksantematisk Tyfus, Børnekopper og Pest samt Sygdomme, med Hensyn til hvilke Bestemmelserne om det i Lov om Foranstaltninger imod smitsomme Sygdommes Indførelse i Riget af 2. Juli 1880, 2. Afsnit, omhandlede almindelige Eftersyn ere satte i Kraft ved kongelig Anordning i Henhold til den nævnte Lovs § 13, 2. Stykke. Andre smitsomme Sygdomme, med Undtagelse af veneriske Sygdomme, for hvis offentlige Behandling de nuværende Regler forblive gældende, og kroniske smitsomme Hudsygdomme, kunne, naar de optræde paa en ondartet Maade eller med en større Udbredelse eller i øvrigt

under Forhold, der kunne give særlig Anledning dertil, erklæres for at være Genstand for offentlig Behandling, naar Beslutning herom tages af — — — Kommunalbestyrelsen — — —; dog kan — — — Overpræsidenten i København — — —, for saa vidt han dertil finder Anledning, sætte den tagne Beslutning ud af Kraft, indtil Sagen har været forelagt Justitsministeriet til Afgørelse. I ethvert Tilfælde, hvor en ondartet smitsom Sygdom maatte optræde under Forhold, der gøre øjeblikkelige Foranstaltninger fornødne til Forhindring af Smittens Udbredelse i videre Kredse, skal Sundhedskommissionen, indtil Sagen kan forelægges fornævnte Myndighed til Beslutning, hvilket hurtigst muligt bør ske, være berettiget til foreløbig at sætte de for den offentlige Behandling gældende Isolations- og Desinfektionsforskrifter i Kraft. Saa snart offentlig Behandling af de i denne Paragrafs 1. Stykke omhandlede Sygdomme indtræder, skal — — — Sundhedskommissionen derom udstede offentlig Bekendtgørelse, der paa hensigtsmæssig Maade bringes til almindelig Kundskab paa det paagældende Omraade. Dog kan Bekendtgørelse undlades, saalænge den offentlige Behandling kun omfatter Personer, der ere tagne under Behandling i de i Lov om Foranstaltninger imod smitsomme Sygdommes Indførelse i Riget af 2. Juli 1880 § 9 omhandlede Lokaler, saavel som naar den offentlige Behandling kun omfatter tvivlsomme Tilfælde af de i denne Paragrafs 1. Stykke nævnte Sygdomme, der tages under Observation, indtil Sygdommens Beskaffenhed med Sikkerhed kan erkendes. Naar den offentlige Behandling i Medfør af — — —

Sundhedskommissionens Beslutning ophører, udstedes derom ligeledes offentlig Bekendtgørelse. Patienter, der lide af Difteritis, Skarlagensfeber, Tyfus eller gastrisk Feber, kunne, naar saadant sker straks ved Sygdommens Udbrud, eventuelt saa snart Sygdommens Tilstedeværelse erkendes, efter en Læges Begæring indlægges til vederlagsfri Behandling paa de til Modtagelse af saadanne Patienter bestemte kommunale Syge- og Epidemihuse — — —, og blive Udgifterne ved saadanne syges Behandling, indtil offentlig Behandling af Sygdommen maatte blive paabudt, at udrede paa den i § 26, sidste Stykke, angivne Maade. Naar de kommunale Bestyrelser anse det for ønskeligt, at Patienter, der lide af andre smitsomme Sygdomme end de ovenfor nævnte, skulle indlægges til vederlagsfri Behandling paa de kommunale Epidemihuse, kan der med Justitsministeriets Samtykke udfærdiges Regulatorer desangaaende, og blive i dette Tilfælde Udgifterne ved de syges Behandling at fordele paa den i § 26, sidste Stykke, angivne Maade.

§ 3. — — — Sundhedskommissionen, med Justitsministeriets Billigelse, har, saa snart en af de i § 2, 1. Stykke, ommeldte Sygdomme viser sig noget Sted inden for Kommissionens Virksomhedsomraade eller saa nær derved, at Fare for dens Udbredelse til samme efter Kommissionens Skøn er til Stede, samt naar en anden smitsom Sygdom sættes under offentlig Behandling paa de anførte Steder, at drage Omsorg for, at der, for saa vidt — — — det til Bekæmpelse af Sygdommen eller til Formindskelse af Udgiften der-

ved findes hensigtsmæssigt, antages det fornødne Antal Læger til under Embedslægens Overtilsyn, der dog ikke omfatter Sygebehandlingen, at overtage den offentlige Behandling paa det af Sundhedskommissionen nærmere fastsatte Omraade, hvorom Bekendtgørelse udfærdiges og paa hensigtsmæssigste Maade bringes til almindelig Kundskab. Enhver Læge, hvem den offentlige Behandling paahviler, skal saa vidt muligt behandle ethvert Tilfælde af den paagældende Sygdom, i hvilket hans Hjælp begæres, og derhos i de Tilfælde, hvor Behandlingen sker af en anden Læge, føre Tilsyn med, at de af denne foreskrevne Foranstaltninger til Tilfældenes Isolation og den behørlige Desinfektion ere fyldestgørende og udføres tilstrækkeligt, samt i fornødent Fald foranledige det nødvendige iværksat. — — —

§ 4. I de i § 2, 1. Stykke, nævnte Tilfælde skal Sundhedskommissionen derhos, om fornødent, tilvejebringe et eller efter Omstændighederne flere passende isolerede Lokaler, der forsynes med behørigt Udstyr. Kan Lokalet ikke tilvejebringes ved Benyttelse af offentlige Bygninger eller ved Opførelse af Barakker eller lignende, kan Sundhedskommissionen kræve private Lokaler stillede til Raadighed imod Erstatning til alle vedkommende og under størst mulig Hensyntagen til, at Beboerne saa lidt som muligt forstyrres i deres Erhverv. Sundhedskommissionen har derhos at drage Omsorg for, at den til de syges Behandling fornødne Betjening af Sygeplejere og de udelukkende til syges Transport be-

stemte Befordringsmidler haves til Raadighed i tilstrækkeligt Antal, samt at der — — — tilvejebringes de til Hensættelse af Lig fornødne isoleret beliggende Lokaler. I de i § 2, 2. Stykke, nævnte Tilfælde kan under særegne Forhold, navnlig naar de under offentlig Behandling tagne Sygdomme optræde paa en særdeles ondartet Maade og true med at udbrede sig over et større Omraade — — —, Justitsministeriet — — — efter Sundhedskommissionens Indstilling anordne, at Sundhedskommissionen skal træffe de i denne Paragrafs 1. Stykke omhandlede Foranstaltninger. Dog er Kommissionen i dette Tilfælde ikke bemyndiget til mod vedkommende Ejers eller Brugers Vilje at kræve private Lokaler stillede til Raadighed.

§ 5. Naar et Dødsfald gør det antageligt, at der foreligger et af de i § 2, Stykke 1, omhandlede Sygdomstilfælde, kan Sundhedskommissionen, saafremt det anses fornødent til Afgørelse af Spørgsmaalet om, hvor vidt offentlig Behandling skal indtræde, paabyde, at Undersøgelse af enkelte Dele af Liget, eventuelt Obduktion af samme, skal finde Sted.

§ 6. Sundhedskommissionerne kunne til Dækning af Udgifterne til de af dem i Medfør af denne Lov truffne Foranstaltninger forlange Forskud af den kommunale Kasse, der efter § 26 forskudsvis har at afholde Udgifterne, mod senere at aflægge behørigt Regnskab.

§ 7. — — —

§ 8. Enhver Læge skal, naar han kaldes til eller faar en syg under Behandling, som lider af nogen af de Sygdomme, der ifølge § 2, 1. Stykke, altid ere Genstand for offentlig Behandling, straks anmelde det til Epidemilægen, selv om Tilfældet har en mild eller ikke fuldt udpræget (abortiv) Form. Anmeldelsen, der skal indeholde nøjagtig Benævnelse af Sygdommen samt Meddelelse om Patientens Navn, Alder, Stilling, Bopæl og øvrige Forhold, der kunne være af Betydning, skal gentages for hvert nyt forekommende Tilfælde. Enhver Læge skal dernæst ugentlig til — — — Stadslægen indsende en Beretning om de i hans Praksis forekomne Tilfælde af smitsomme Sygdomme. Beretningen affattes paa dertil af det kgl. Sundhedskollegium godkendte Skemaer, der ved Justitsministeriets Foranstaltning blive at udlevere uden Betaling til Lægerne. Naar det af vedkommende Epidemilæge forlanges, er endelig enhver Læge forpligtet til at indgive lignende Anmeldelser om andre smitsomme Sygdomme end de i denne Paragrafs 1. Stykke omhandlede, saavel af det første som af ethvert efterfølgende Tilfælde — ——. Det paahviler enhver Læge, som kaldes til eller faar under Behandling et Tilfælde af de Sygdomme, der efter § 2 ere eller kunne blive Genstand for offentlig Behandling, at give den syges Omgivelser Anvisning paa de Foranstaltninger, som det vil være hensigtsmæssigt at træffe til Forhindring af Smittes Udbredelse. — — —

§ 9. Det er forbudt til Befordring af Patienter, som lide af Sygdomme, der altid blive Genstand for offentlig Behandling, eller af Difteritis, Skarlagensfeber eller tyfoid Feber, at benytte Jærnbaner, Passagerskibe, Sporvogne, Omnibusser, Diligencer og lignende Befordringsmidler, medmindre de for saadan Benyttelse af vedkommende foreskrevne Regler iagttages. Ej heller maa der udenfor Nødstilfælde til saadan Befordring anvendes andre til offentlig Personbefordring bestemte Befordringsmidler, og for saa vidt saadan Anvendelse har fundet Sted, skal det af den, som har foranlediget Transporten, straks anmeldes til Politiet.

§ 10. Justitsministeriet kan ved Regulativ give Regler om Maaden, hvorpaa Desinfektion skal foretages, samt om Behandlingen, Ligsynet og Jordfæstelsen af Lig af Personer, der ere døde af smitsom Sygdom.

II. § 11. Paa de Sygdomme, der i Medfør af Reglerne i § 2 blive Genstand for offentlig Behandling, komme for øvrigt de i dette Afsnit indeholdte Bestemmelser til Anvendelse.

§ 12. Enhver, der véd eller har Anledning til at formode, at et i hans Husstand forekommende Sygdomstilfælde hører til de i § 2, 1. Stykke, nævnte Sygdomme eller en Sygdom, der i Henhold til udstedt Bekendtgørelse ifølge § 2, 2. Stykke, er Genstand for offentlig Behandling, skal uopholdelig an-

melde det til Politiet, der, for saa vidt en Læge ikke er tilkaldt, sørger for en saadans Tilstedekomst. Til Husstanden henregnes ogsaa tilrejsende, logerende og Pensionærer. For saadanne Personers Vedkommende, hvem der er anvist tvungent Ophold noget Sted, og ved Sygdomstilfælde, som opstaa i Sygehuse, offentlige Stiftelser og lignende Anstalter, paahviler Anmeldelsespligten Bestyreren af den paagældende Anstalt eller den, der nærmest fører Befalingen i samme. Enhver, der véd, at et bestemt Tilfælde af Sygdommen ikke er anmeldt, paahviler det uopholdelig at gøre Anmeldelse derom til Politiet. Politiet har straks efter at have modtaget den ovenmeldte Anmeldelse derom at underrette Sundhedskommissionen — — — for at fornødne Foranstaltninger mod Smittens Udbredelse kunne blive truffet.

§ 13. Sundhedskommissionen kan paabyde, at enhver, som lider af en af de paagældende Sygdomme, og som ikke kan isoleres saaledes i sin Bolig, at Smitte kan forebygges, skal indlægges i et af de til Raadighed for Sygdomsomraadet i saadanne Tilfælde stillede Sygehuse eller i et af de i § 4 omhandlede Lokaler, hvor der ydes ham behørigt Læge-tilsyn og Forplejning, og hvor han er pligtig til at forblive, indtil han uden Fare for Smittens Udbredelse kan flyttes. Saadant Paabud kan ogsaa gives til Iagttagelse af tvivlsomme Tilfælde. Ved Flytning bør det paases, at denne sker paa den for Patienten omhyggeligste Maade, som er forenelig med Hensynet til at forebygge Smitte.

§ 14. Dersom Flytning af Patienten ikke kan ske eller ikke sker, fordi han kan isoleres fuldstændig i sin Bolig, paahviler det Sundhedskommissionen at paase, at det fornødne i Henseende til Patientens Isolation og Forebyggelse af Smittens Udbredelse iagttages, og til den Hensigt kan det af Sundhedskommissionen paabydes, at Indgangen til den paagældende Beboelseslejlighed eller det paagældende Hus forsynes med Paaskrift »Smitsom Sygdom«, eller at Adgangen til samme forhenes enhver, i fornødent Fald ved Afspærring. Sundhedskommissionen kan, hvor den finder Anledning dertil, selv overtage Gennemførelsen af de fornødne Foranstaltninger. Saavel Patienten som alle vedkommende ere pligtige at efterkomme de Paabud, der i saa Henseende gives af den behandlende Læge eller af Sundhedskommissionen. Patienten maa i saa Fald ikke uden skriftligt Samtykke fra Epidemilægen flyttes fra den Bolig, hvor han er tagen under Behandling.

§ 15. Det paahviler saavel den, der er eller antages at være angreben af den paagældende Sygdom, som enhver, der er kommen i saadan Berøring med Sygdommen, at han befrygtes at være smitteførende, og hvem det derfor af den behandlende Læge eller af Sundhedskommissionen paabydes at underkaste sig Rensnings- eller Desinfektionsforanstaltninger for Person eller Genstande, nøje at efterkomme de saaledes givne Paabud. Personer, hvis Gerning medfører Fare for Smittes Udbredelse, kan det, naar Sygdommen optræder i deres Husstand, af

Sundhedskommissionen paalægges ikke at fortsætte deres Gerning, før de have Attest fra den Læge, der har behandlet den syge, eller fra Epidemilægen for, at de ikke kunne antages at udbrede Smitte. Attesten udfærdiges uden Betaling. Sidstnævnte Paabud kan, naar Sygdommen hører til de i § 2, 1. Stykke, omhandlede, udstrækkes til andre Personer, der have været i saadan Berøring med den syge, at de kunne befrygtes at være smitteførende, og det kan, naar behørig Isolation ikke kan tilvejebringes i Hjemmet, paalægges vedkommende at tage Ophold i et af de til Raadighed staaende Sygehuse eller i et af de i § 4 nævnte Lokaler. Den, hvem Paabud gives i Medfør af dette Stykke, er berettiget til Erstatning for det derved foranledigede Tab.

§ 16. Sundhedskommissionen kan paabyde Desinfektion af Lokaler samt paalægge Beboerne af Beboelseslejligheder eller Huse, i hvilke Sygdommen er optraadt, at udflytte, ligesom den derefter kan kræve de fraflyttede Lejligheder og Huse rensede og lade dem desinficere samt paabyde, at de skulle staa ledige, indtil de atter kunne benyttes uden Fare for Beboerne, alt imod Erstatning til vedkommende. Uformuende Forældres Børn skulle saa vidt muligt, hvis Forældrene ønske det, saa længe Sygdommen varer i deres Hjembolig, anbringes i god Pleje andet Steds paa offentlig Bekostning, uden at de dermed forbundne Omkostninger betragtes som Fattighjælp. Hvor Desinfektion af rørlige Genstande skønnes at være forbunden med uforholdsmæssige Ulemper

kunne disse af Sundhedskommissionen foranstaltes opbrændte eller paa anden Maade tilintetgjorte, mod at der ydes Ejerne Erstatning.

§ 17. Lokaler, i hvilke Personer, som lide af Sygdommen, have haft Ophold, samt Befordringsmidler, hvori saadanne Personer ere blevne transporterede, maa ikke benyttes for Personer, der ikke ere angrebne af Sygdommen, forinden de ere tilstrækkeligt rensede og desinficerede. For den Tid, i hvilken Befordringsmidler som Følge heraf unddrages Personbefordring, der drives som Næring, ydes der Erstatning. Linned, Gangklæder og Sengklæder, Møbler og andre Effekter, der have været benyttede af Personer, som lide af Sygdommen, maa ikke sendes til Vadskeri eller Reparation, sælges, bortgives eller udlaanes uden i Forvejen at være behørigt desinficerede.

§ 18. Opstaar der i en Ejendom, hvori der er indrettet et Fælles- eller Andelsmejeri, eller i et Mejeri, hvorfra der sælges Mælk, eller i en Mælkehandel nogen Sygdom, der er Genstand for offentlig Behandling, kan Sundhedskommissionen paabyde, at der, indtil Fare for Smittes Udbredelse ved de efter Sundhedskommissionens Forskrift truffne Foranstaltninger er fjernet, ikke maa udleveres Mælk, Valle eller andre Mejeriprodukter fra Mejeriet eller Mælkehandelen, eller at Udleveringen kun maa ske under Iagttagelse af de Forskrifter, som Sundhedskommissionen anser det fornødent at foreskrive. Finder

Sundhedskommissionen det rigtigt, kan den forbyde al Levering af Mælk til Mejeriet eller Mælkehandelen fra andre Ejendomme. For det Tab, som ved de i Medfør af denne Paragrafs 1. Stykke givne Paabud paaføres Ejeren eller Ejerne af et Mejeri eller en Mælkehandel samt de Personer, der levere Mælk til Mejeriet eller Mælkehandelen, ydes der Erstatning til vedkommende. Ligeledes kan det forbydes at bortføre Mælk fra Huse, hvori den paagældende Sygdom er udbrudt, indtil fornødne Foranstaltninger ere truffene til Fjernelse af Faren for Smittes Udbredelse. For saa vidt Forbudet maatte paaføre vedkommende økonomisk Tab, ydes der Erstatning¹⁾.

§ 19. Naar Sygdommen har vist sig i en Husstand, maa de til samme hørende skolesøgende Børn ikke benytte Skolen, før de medbringe Attest fra den Læge, der har behandlet den syge, eller fra Epidemilægen for, at de ikke kunne antages at udbrede Smitte. Attesten udfærdiges uden Betaling.

§ 20. Alle Desinfektioner, som ske i Medfør af denne Lov eller af Paabud, der gives i Henhold til samme, skulle foretages i Overensstemmelse med det af Justitsministeriet udfærdigede Regulativ af der-

¹⁾ Ved disse almindelige Regler ophæves enhver Bestemmelse i tidligere stadfæstede Sundhedsvedtægter om Forbud mod Ind- og Udlevering af Mælk til eller fra Mejerier i Tilfælde af Epidemii paa vedkommende Sted. Just. Min. Skr. 27. Marts 1894 og 7. Okt. 1899.

til af Sundhedskommissionen antagne Personer. Omkostningerne betales af det offentlige.

§ 21. I de Kommuner, i hvilke Sygdommen optræder, samt i Nabokommunerne kan Sundhedskommissionen paabyde, at offentlige og private Skoler skulle lukkes, og forbyde Afholdelsen i vedkommende Kommuner af offentlige Forlystelser, ved hvilke mange Personer samles i samme Rum. Ligeledes kunne Ligfølger forbydes. — — —

§ 22. — — —

III. § 23. Den Beføjelse, som det foregaaende Afsnit II. tillægger Sundhedskommissionen til at paabyde og foranstalte Desinfektion, samt til at give de i § 18 indeholdte Paabud, tilkommer ogsaa Sundhedskommissionen over for smitsomme Sygdomstilfælde, der optræde enkeltvis og ikke tages under offentlig Behandling. Sundhedskommissionerne kunne bemyndige saavel Epidemilægen som andre Læger til paa Kommissionens Vegne at paabyde og foranstalte iværksat de formeldte Paabud og Foranstaltninger mod straks derom at gøre Indberetning til Kommissionen. Forskriften i § 19 finder ogsaa Anvendelse uden for offentlig Behandling paa Børn, der høre til en Husstand, i hvilken der har vist sig Difteritis, Krup eller Skarlagensfeber; i København blive med Hensyn til Attesters Udstedelse Kommunelægerne at betragte som Epidemilæger, og for saa vidt enten i eller uden for København Sygdommens Udbredelse

eller andre Forhold maatte gøre det nødvendigt, komme Forskrifterne i § 3, 1. Stykke, til Anvendelse. Forekommer en af de nævnte Sygdomme i en Lærers Husstand, vil han have at afholde sig fra Skoleundervisningen, indtil han erholder Lægeattest for, at han ikke kan antages at medbringe Smitte. — — —

§ 24. — — —

IV. § 25. Det offentlige afholder, foruden de i § 1, Stykke 3, nævnte Udgifter og de i § 24 omhandlede Vederlag, alle de Udgifter, som flyde af Foranstaltninger, der iværksættes af Sundhedskommissionerne i Medfør af denne Lov eller af de Paabud, som gives i Henhold til denne Lovs Bestemmelser og det af Justitsministeriet i Medfør af § 10 udfærdigede Regulativ samt, uden at dette i noget Tilfælde betragtes som Fattighiælp, de Udgifter, som flyde af den Lægebehandling ved Epidemilægen og Sygepleje samt Forsyning med Medicin, der ydes ved offentlig Behandling af en Sygdom, undtagen for saa vidt dette ydes i Hjemmet til Personer, der efter Kommunalbestyrelsens Skøn ikke kunne anses for uformuende, i hvilket Fald Udgiften skal refunderes og i Mangel af Betaling inddrives ved Udpantning. Om Størrelsen af den Erstatning, der tilkommer nogen i Medfør af denne Lovs §§ 4, 15, 16, 17, 18 og 23, har vedkommende Sundhedskommission efter Forhandling med den skadelidte at gøre Indstilling til Magistraten, — — — der derpaa resolverer i Sagen. Intet Spørgsmaal vedrørende Krav paa saadan Erstatning kan indbringes

for Domstolene. Dog kan den, der er misfornøjet med en ham tillagt Erstatning, forlange dens Størrelse fastsat ved Taksation af 2 uvillige, af Retten udmeldte Mænd. Udgifterne ved Taksationsforretningen bæres af det offentlige. Saavel det offentlige som de private kunne forlange Overtaksation, der foretages af 4 af Retten udnævnte Mænd. Udgifterne ved Overtaksationen bæres af de private, naar de have forlangt Overtaksation og ved denne Forretning ikke have erholdt større Erstatning end ved den første Forretning, i modsat Fald af det offentlige.

§ 26. De i § 25 omhandlede Udgifter udredes forskudsvis af Stadens Kasse. — — — Af Udgifterne, med Fradrag af, hvad der i Medfør af § 25, 1. Stykke i Slutningen, refunderes af private, afholdes Halvdelen af Statskassen og Halvdelen af Stadens Kasse. — — — Dog blive de Udgifter, der flyde af den Sygehusbehandling, der ydes Personer, som ere tagne under Behandling i de i Lov om Foranstaltninger imod smitsomme Sygdommes Indførelse i Riget af 2. Juli 1880 § 9 omhandlede Lokaler, fremdeles helt at afholde af Statskassen. Af de i § 2, sidste Stykke, omhandlede Udgifter, beregnede for hver Sygedag — — — til 2 Kr. 50 Øre, foruden hvad der tilkommer Lægen for Udførelsen af en Operation, godtgør Statskassen vedkommende kommunale Kasse de tre Fjerdedele.

§ 27. Overtrædelse af denne Lov eller af de i Medfør af samme givne almindelige eller særlige

Paabud straffes, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt efter den almindelige Lovgivning, med Fængsel eller Bøder. Sagerne behandles som offentlige Politisager.

§ 28. Forordning 17. April 1782, Plakat 27. Maj 1808 § 5, Forordning 8. August 1832 og Lov 20. April 1888 ophæves.

§ 29. Denne Lov finder ikke Anvendelse i militære Etablissementer, paa Flaadens Skibe samt paa Steder, hvor der midlertidig er udelukkende militær Belægning, saasom Troppesamlinger. De militære Læger ere pligtige til at afgive de i Lovens § 8 ommeldte Indberetninger til vedkommende civile Embedslæge. Loven bortfalder den 1. April 1900, medmindre en Fristforlængelse forinden gives.

Tuberkulose-Lov

af 11. Maj 1897.

§ 1. De i Loven af 30. Marts 1892 § 1 nævnte Sundhedskommissioner skulle være beføjede til, naar Personer ere døde af Lungesvindstot (Lungetuberkulose), at paabyde og foranstalte Desinfektion af Lo-

kaler, der af saadanne Personer ere benyttede til varigt Opholdssted, saavel som af de af dem benyttede Gangklæder og Sengklæder. Disse Ting maa ikke før Desinfektionen sendes til Vaskeri eller Reparation, sælges, bortgives eller udlaanes til andre. Udgifterne ved Desinfektionen afholdes i Overensstemmelse med Reglerne i førnævnte Lov.

§ 2. Naar en Person dør af Lungesvindsot, skal den Læge, der har havt vedkommende under Behandling, eller, hvis paagældende ikke har været under Lægebehandling, den Læge, som foretager Ligsynet, snarest muligt anmelde Dødsfaldet for den paagældende Sundhedskommission, jfr. § 1.

§ 3. Enhver Læge skal efter derom af det kgl. Sundhedskollegium fastsatte Regler til vedkommende Stads- eller Distriktslæge indgive Beretning om de Tilfælde af Lungetuberkulose, han ved denne Lovs Ikrafttræden har under Behandling, samt om ethvert nyt Tilfælde af Lungetuberkulose, han faar under Behandling. Beretningen affattes paa dertil af Sundhedskollegiet godkendte Skemaer, der ved Justitsministerets Foranstaltning blive at udlevere uden Betaling til Lægerne.

§ 4. Straffe- og Paatalebestemmelserne i § 27 i Loven af 30. Marts 1892 finde ogsaa Anvendelse paa Overtrædelsen af denne Lov.

Bekendtgørelse

fra

Københavns Magistrat af 5. Marts 1890.

Under 23. Januar d. A. har Justitsministeriet stadfæstet følgende af Kommunalbestyrelsen vedtagne Regulativ, hvorefter Personer, der angribes af visse smitsomme Sygdomme, kunne indlægges til fri Behandling paa Stadens Hospitaler.

§ 1.

Enhver Læge kan indlægge Personer i København, der angribes af Skarlagensfeber, Difteritis, Meningitis cerebro-spinalis eller tyfoid Feber, til vederlagsfri Behandling paa de af Stadens Hospitaler, som ere bestemte for saadanne Patienter, for saa vidt Plads haves.

Den vederlagsfri Behandling er betinget af, at Indlæggelsen begæres straks ved Sygdommens Udbrud, hvorfor Bemærkning herom maa anføres i den af Lægen udfærdigede, daterede Sygeseddel om Patientens Indlæggelse paa Hospitalet.

§ 2.

Sygesedlen med Begæring om Patientens Modtagelse paa vedkommende Hospital tilstilles dette direkte. Er Indlæggelsen saa paatrængende, at den uopholdelig bør iværksættes, vil Hospitalets Sygevogn kunne rekvireres pr. Telefon fra Politistationen, men i saa Fald maa Sygesedlen forblive paa Patientens Bopæl for at kunne følge med til Hospitalet ved Patientens Afhentning.

Om enhver Indlæggelse efter nærværende Regulativ skal den paagældende Læge snarest mulig underrette Sundhedskommissionen ved at udfylde og indsende en dertil af Kommissionen udfærdiget Blanket, der faas udleveret paa Politistationen.

§ 3.

Den vederlagsfri Behandling, der ikkun vedvarer, saa længe Patienten behandles for en af de i foranstaaende § 1 nævnte Sygdomme, og for saa vidt den paagældende Sygdom ikke er tagen under offentlig Behandling, omfatter fuldstændig Kur og Pleje paa Hospitalet, derunder hvad der af dettes Læge specielt ordineres for vedkommende Patient, saasom Vagthold, Ekstraforplejning o. lign., saavel som Desinfektion af Patientens Tøj.

§ 4.

For hver Patient, der i Henhold til foranstaaende Bestemmelser behandles vederlagsfrit, erlægges der til det paagældende Hospitals Kasse et Beløb af 2 Kr. 50 Øre daglig, der udredes forskudsvis af det til Udgifter ved Stadens Sundhedsvæsen bevilgede Beløb

imod senere Refusion af Statskassen af de tre Fjerdedele i Henhold til Loven af 20. April 1888 § 2 sidste Stykke.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab med Tilføjende, at Regulativet træder i Kraft fra den 15. Marts at regne og indtil videre. Med Hensyn til Skarlagenseber og Difteritis bemærkes dog, at Pladsforholdene paa Blegdamshospitalet ikke tillade, at Patienter indlægges til Observation for disse Sygdomme.

Cirkulære

fra

Sundhedskommissionen af 14. Jan. 1891.

Med Hensyn til Ordningen af Stadens Desinfektionsvæsen er der truffet følgende Bestemmelser, som træde i Kraft den 16. Januar 1891:

Al Desinfektion af Personer, Effekter og Værelser — derunder indbefattet saavel betalt Desinfektion som gratis Desinfektion for ubemidlede og Desinfektion for offentlig Regning i Henhold til Lov af 20. April 1888 om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme — besørages fremtidig ved Sundhedskommissionens Foranstaltning, naar skriftlig

Begæring derom indleveres i 3dje Politiinspektorat, Kattesundet 12₂, i Tiden mellem Kl. 9 Fm. og Kl. 8 Em. hver Søgnedag — for betalt Desinfektion dog kun i Tiden fra Kl. 9 Fm. til Kl. 4 Em. Begæringer om Desinfektion, der indleveres i 3. Politiinspektorat inden Kl. 12, kunne som oftest ventes effektuerede samme Eftermiddag; Effekter, der afhentes til Desinfektion, kunne som Regel ventes tilbageleverede samme Dag, de afkentes.

Begæring om Desinfektion kan alene udfærdiges paa dertil indrettede trykte Blanketter, der erholdes udleverede paa samtlige Politistationer og Politivagte saavel som i 3. Politiinspektorat, og af hvilke der findes 3 forskellige:

Blanket A — til Begæring om Desinfektion i
Henhold til Epidemiloven,

Blanket B — til Begæring om gratis Desinfektion
for ubemidlede, og

Blanket C — til Begæring om betalt Desinfektion
for privat Regning.

Blanketten maa indeholde nøjagtig Oplysning om den paagældendes Navn og Bopæl saavel som om, efter hvilken Sygdom Desinfektionen ønskes udført, og specificeret Opgivelse af, hvilke Effekter der ønskes desinficerede, og den maa være undertegnet af en Læge (hvis Skøn i hvert enkelt Tilfælde maa vejlede Sundhedskommissionen, ikke alene med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt, men ogsaa med Hensyn til Spørgsmaalet om, i hvilket Omfang Desinfektion bør finde Sted).

Er Blanketten ikke behørig udfyldt, kan Begæringen ikke ventes effektueret.

Sundhedskommissionens Bekendtgørelse af 14. Juli 1897.

Fra den 31. dennes, da Lov af 11. Maj 1897 om Tillæg til Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme af 30. Marts 1892 træder i Kraft, vil Desinfektion efter Dødsfald af Lungetuberkulose paa vedkommende Læges Begæring blive foranstaltet gennem Sundhedskommissionens Desinfektionsstation. Begæringen udfærdiges paa den sædvanlige Blanket A, der erholdes paa Politistationerne og i udfyldt Stand indleveres paa 3. Politinspektors Kontor i Kattesundet Nr. 12, 2. Sal. Al anden Desinfektion efter Tuberkulose finder Sted efter samme Regler som hidtil.

Instruks

for

Desinfektionspersonalet af 10. Jan. 1897.

Desinfektionsmandskabets umiddelbare Foresatte er 3. Politinspektør; dog føres Tilsynet med Desinfektionsstationen med det til samme knyttede Ma-

teriel og med Desinfektionsmandskabets Arbejde i Byen med Kredslægerens Bistand af Stadslægen, der i disse Forhold er Mandskabets Foresatte.

3. Politiinspektør besørger Desinfektionsstationens Regnskabsførelse og Regnskabsaflæggelse.

Formanden leder det daglige Arbejde, fastsætter i hvilken Orden Desinfektionerne skulle foretages, bestemmer til hvilke Tider Vogne og Mandskab skulle give Møde, fører Bog over de foretagne Desinfektioner og opgør Beregning over de med Desinfektionen i hvert enkelt Tilfælde forbundne Udgifter, samt afgiver daglig til vedkommende Vognmand en Meddelelse om det Timeantal, Vognene have været benyttede, og den Betaling, der kontraktmæssigt skal erlægges derfor; han inspicerer Mandskabet under dets Virksomhed i Byen, drager Omsorg for Overholdelse af Orden paa Desinfektionsstationen, fører Tilsyn med at Mandskabet overholder de det paalagte Pligter og den foreskrevne Fremgangsmaade ved Desinfektionen og fører Tilsyn med, at Materiellet ikke misbruges eller ødelægges; han drager Omsorg for at de til Desinfektionen nødvendige Væsker, Presenninger, Sække o. s. v. altid ere til Stede.

Han gør straks Indberetning — efter Omstændighederne til 3. Politiinspektør eller til Stadslægen — om Forseelser fra Mandskabets Side, om Mangler ved Materiellet m. m.

Desinfektionsstationens Funktionærer have nøje at rette sig efter den dem givne Instruks med Hensyn til Desinfektionens Udførelse og Fremgangsmaaden ved deres Arbejde; de skulle uvægerlig efterkomme

de dem af Formanden givne Ordre i Henseende til Udførelsen af det daglige Arbejde. De skulle vise Høflighed og Besindighed over for det Publikum, som de komme i Berøring med; de maa ikke modtage Drikkepenge for Udførelsen af deres Arbejde og ikke Ducører uden deres Foresattes Tilladelse; de skulle vise Forsigtighed og Omhu ved Behandlingen af Desinfektionsstationens Materiel og de Genstande, der ere betroede dem til Desinfektion. De skulle vise behørig Omtanke og Forsigtighed for ikke selv at give Anledning til Udbredelse af Smitte, og skulle derfor, saavidt muligt, undgaa Samkvem og Berøring med andre Mennesker, medens de ere i Funktion; det er dem forbudt uden tvingende Nødvendighed at holde stille paa Vejen fra den Bolig, hvor smittebærende Effekter ere afhentede til Desinfektionsanstalten, ligesom de under intet Paaskud paa Vejen maa betræde noget Hus eller Bolig i andet Øjemed end for at afhente Tøj til Desinfektion; det er dem ligeledes forbudt under Tjenesten at søge Beværtninger eller lignende Steder.

For Overtrædelse af Instruksens Bestemmelser kan Desinfektionsstationens Mandskab straffes med Advarsel, Bøder eller Afskedigelse i Forhold til Forseelsens Beskaffenhed.

Den Skade, som nogen af Desinfektionsmandskabet ved Skødesløshed eller Mangel paa tilstrækkelig Omhu tilføjer Materiellet eller de Genstande, der ere overgivne det til Desinfektion, er han pligtig at erstatte.

Desinfektionsstationens Funktionærer, som daglig

maa afhente Tøj, der har været i umiddelbar Berøring med Syge, som lide af smitsomme Sygdomme, eller desinficere Værelser, i hvilke saadanne Syge have opholdt sig, komme under denne Virksomhed stadig i Berøring med Smitstoffer. For at undgaa at paadrage sig selv Sygdomme eller overføre saadanne til Familier eller andre, maa de være særdeles omhyggelige og renlige med Hensyn til deres Person og Klædedragt, og særlig maa de erindre at rense deres Hænder ved en stærk Børstning med Vand, Sæbe og Neglebørste og tilsidst med den stærke Desinfektionsvædske (5 0/0 Karbolsyreopløsning) før de forlade det Sted, hvor de have afhentet smittebærende Effekter eller have foretaget Desinfektion af Værelse og Genstande.

Til Brug under deres Virksomhed udleveres der dem en fuldstændig Tjenestedragt, som altid skal benyttes, saa længe Personalet er i tjenstligt Arbejde. Det er Funktionærerne forbudt at udføre nogen som helst Del af deres Arbejde i deres Hjemmedragt; denne skal opbevares paa Desinfektionsstationen i et særligt Rum, hvor de om Morgen hente Tjenestedragten og iføre sig den, medens de om Aftenen efter endt Arbejde og efter at have taget et Bad (Brusebad) atter tage deres Hjemmedragt paa, umiddelbart før de forlade Stationen.

Trænger Tjenestedragten til Reparation skal den undergaa Ovndesinfektion, før den afsendes fra Anstalten.

Til Tjenestedragten hører 2 Sæt af Overtræksdragter.

- 1) En lang Kittel, der trækkes over Tjeneste-

KØBENHAVNS

KOMMUNEBIBLIOTEKER

dragten, naar Personalet afhenter Tøj og Effekter fra smittebærende Rum.

2) Overtræksdragt, bestaaende af Frakke, Benklæder og Hue, der tages paa i Stedet for Tjenestdragten, naar Desinfektion af Værelse eller Effekter i Hjemmet skal foretages. Overtræksdragterne medbringes sammenlagte i en Pose og tages paa naar Personalet betræder smittebærende Rum; naar Arbejdet i disse er endt, lægges Overtræksdragten atter sammen og gemmes i sin Pose; foretages flere Afhentninger eller Desinfektioner samme Dag, kan samme Overtræksdragt benyttes i Løbet af Dagen, men efter hver Dags Arbejde skal Posen med Overtræksdragten undergaa Ovndesinfektion, før næste Anvendelse.

Desinfektionspersonalet skal hver Aften efter endt Arbejde tage et Helbad (Brusebad) og være særlig omhyggelig med at rense Haar og Skæg, som kun maa bæres kortklippet.

I smittebærende Rum maa Desinfektionsmandskabet ikke opholde sig længere end i den til Desinfektionsarbejdet nødvendige Tid og aldrig nyde Spise eller Drikke. Maaltiderne indtages i et dertil indrettet Rum paa Desinfektionsstationen; før hvert Maaltid skulle Hænder og Ansigt renses grundigt med Vand og Sæbe, Hænder og Negle børstes med Sæbe og Neglebørste.

Med den afhentende Vogn følger en Kittel til hver Mand. Føreren af Vognen drager Omsorg for at Overtræksdragten anlægges hvert Sted og holdes tilknapet under Arbejdet.

De Effekter, som hentes fra smittede Boliger, maa ikke udbringes fra disse uden at være indpakke-ede i Overtræk, der ere stærkt fugtede med 2 0/0 Karbolvand. Indpakningen skal foregaa saaledes at man saavidt muligt undgaar at lægge Tøjet i Folder. Tæpper, Gardiner og lignende foldes ikke, men rulles sammen og indpakkes derefter i Overtræk. Smud-sigt Linned og andre særligt besudlede Genstande pakkes altid for sig og maa ikke pakkes sammen med andre Effekter. Overklædningsstykker, som Damekjoler, Frakker og lignende, pakkes hver for sig i et Overtræk. I det hele maa Personalet anvende megen Omhu paa at pakke Sagerne paa en saadan Maade, at de kunne transporteres og desinficeres i Ovn, uden at tage nogen Skade.

Efter endt Afhentning bør Desinfektionspersonalet vaske Ansigt og Hænder omhyggeligt og overhælde Hænderne med den stærke Desinfektionsvædske, før de forlade Afhentningsstedet. Overtræksdragten rulles sammen og gemmes i sit Overtræk, indtil den atter tages paa ved næste Afhentning af smittebærende Effekter. Alle de indpakkede Effekter nedbæres var-ligt til Vognen; denne lukkes omhyggeligt med Nøgle.

Naar Afhentning skal ske fra flere smittede Hjem, bør denne saavidt muligt ordnes saaledes, at Vognen først afhenter Effekter fra Hjem, i hvilke der har været en og samme Sygdom og dernæst i næste Omgang afhenter Effekter, der ere Bærere for andre Smitte-Kim; i Undtagelsestilfælde kan Fra-vigelse af denne Regel tilstedes. Medens Personalet vel kan benytte samme Kittel ved Afhentning af

Effekter med samme Smitte, bør de have en ny desinficeret Kittel til Anvendelse ved Afhentning af Genstande fra Hjem, hvor anden Smittesygdom har været tilstede, da enhver Fare eller Sandsynlighed for Smitteoverførelse ved Desinfektionspersonalet af yderste Evne bør forebygges.

Til Desinfektion i Ovn kan modtages alle Arter af Seng- og Gangklæder, med Undtagelse af saadanne, som helt eller delvis ere forarbejdede af Læder, derunder Edderdunstæpper, Pelsværk, Saffian, Voksdug, ligesom Træmøbler ikke taale denne Behandling, ligesaa lidt som Støvler, Handsker og Filt-hatte; derimod egne Gardiner, polstrede Jernmøbler, Tæpper (dog ikke Linoleums eller Voksdugstæpper) sig vel hertil.

Fjedermadratter have et Skelet af Træ og ere derfor ikke ret egnede til Behandling i Ovn, da Limningen let løsner sig og Madratten derved beskadiges; saadanne Madratter bør derfor kun medtages til Ovn-desinfektion, naar de bære Spor af direkte Berøring med Smitstoffer, f. Eks. Besudling med Opspyt, Aabning eller lignende, eller naar Ejeren efter at være gjort opmærksom paa den mulige Værdiforringelse ved Desinfektionen alligevel forlanger denne udført; det samme gælder om polstrede Træmøbler.

Desinfektionspersonalet er altsaa ansvarlig for at kun saadanne Effekter, der kunne taale Ovn-desinfektion, bringes til Desinfektionsanstalten. Ved Ankomsten til Desinfektionsanstalten (Indleveringsafdelingen) anlægges Kitlen atter straks og aflægges ikke før Vognen atter forlader Anstalten.

Udbringelse af desinficerede Effekter foregaar med en særlig Vogn, ligesom det Mandskab, der anvendes hertil, ikke samme Dag maa være beskæftiget med Afhentning af smittebærende Sager eller Desinfektion af smittede Værelser. Mandskabet medbringer en Liste over de desinficerede Effekter og skal forlange denne kvitteret af Modtageren, som straks ved Modtagelsen af sine Ejendele anmodes om at efterse disse og straks fremføre mulige Indsigelser.

Naar Beboelsesrum skulle desinficeres, medføre de 2 Desinfektører, som have faaet dette Hverv, de nødvendige Rekvisitter, saasom Sprøjteapparat, Klude, Børster, Karbolsyre til Opløsning etc. i en Haandvogn.

Forefindes et Lig i Stuen, maa dette indhylls i Lagen, der fugtes stærkt med den stærke Desinfektionsvæske (5% Karbolsyreopløsning) og bortbringes før Desinfektionen af Værelset begynder.

Personalet begynder nu med at tilvejebringe en tilstrækkelig Mængde kogt Vand til at tilberede Desinfektionsvæske i fornøden Mængde. Dernæst samles og bortbringes alle de i Stuen værende Effekter, der kunne taale Ovndesinfektion (dette udføres paa tidligere beskrevet Maade af de 2 Mand, der besørge Afhentningen af smittebærende Effekter).

Derefter rykkes alle Genstande, der ikke egne sig til Ovndesinfektion, saasom Træmøbler, Spejle, Skilderier, Genstande, der helt eller delvis ere forarbejdede af Skind, Læder, Pelsværk, Saffian, Voksdug, Handsker, Filthatte o. s. v., sammen i Midten

af Rummet, eller, hvis Pladsen ikke tillader dette, ved en Side.

Ogsaa Fjedermadratter behandles i Almindelighed i Hjemmet; Undtagelse herfra sker som før anført, naar stærkere Besudling har fundet Sted eller naar Ejeren særlig ønsker Ovndesinfektion efter at være gjort bekendt med de deraf flydende Ulemper. Gulvet stænkes rigeligt med 2⁰/₀ Karbolsyreopløsning og alt i Rummet værende værdiløst Affald, Straa, Klude, Støv, Papir samles og opbrændes i Værelsets Ovn. Nu behandles de i Hjemmet værende Effekter, idet polerede og lakerede Træmøbler, Spejle, Skilderier, Nipsgenstande, Voksdug, Lædergenstande og lignende afgnides omhyggeligt med en i 2⁰/₀ Karbolsyreopløsning afvreden Klud og dernæst tørres omhyggeligt med en tør Klud.

Pelsværk, Hatte, Handsker oversprøjtes med 5⁰/₀ Karbolsyreopløsning, og den samme Behandling foretages med den med Tøj beklædte Side af Fjedermadratten; Betrækket paa polstrede Møbler afbørstes med den stærke Karbolopløsning ligesom Træunderlaget. (Fjedermadrattens Indre og Fjederne underkastes ikke nogen særlig Behandling). Ikke polstrede Trægenstande afvaskes grundigt med den stærke Karbolsyreopløsning (5⁰/₀); ere de meget smudsige, renses de først ved at skrubbes med Børste og stærkt varmt Sæbevand.

Værelsets Gulv, Panel, Vægge, for saa vidt disse ere oliemalede eller paa anden Maade behandlede saaledes, at de kunne taale Vask, afgnides grundigt med den stærke Desinfektionsvæske; alle Fuger og

Sammenføjninger skrubbes ved Hjælp af en Børste; der anvendes saa meget af Desinfektionsvæsken, at den kan trænge ned i alle Sammenføjninger, og særlig rigelig Mængde ved Afvaskningen af Gulvet, saa at dette bliver stærkt vaadt.

Findes Tapeter i Stuen, bliver disse, hvis de direkte ere tilsmudsede af den Syges Udtømmelser (Opspyt ved Difteri, Tuberkulose — Tarmudtømmelser ved Kolera, Dysenteri, tyfoid Feber), gennemfugtede med den stærke Karbolsyreopløsning og dernæst forsigtigt afskrabede og opbrændte.

Dersom Tapeterne ikke bære synlige Spor af Tilsmudsning med smittebærende Opspyt, Tarmindhold o. l., anvendes Sprøjteapparatet med den stærke Karbolsyreopløsning til at desinficere dem med, lige saa vel som Loftet, idet Oversprøjtningen fortsættes saa længe, til hele Overfladen er dækket af Draaber eller nedflydende Væske. Naar Værelset er over 5 Alen højt, kan Behandlingen af Loftet undlades.

Forefindes i Værelset Kar eller Beholdere, i hvilke den Syges Udtømmelser ere opsamlede, hældes i disse saa meget af den stærke Karbolsyreopløsning, at Mængden af Desinfektionsvæsken er lige saa stor som Udtømmelserne. Blandingen røres rundt med en Pind, der bliver i Karret, og tømmes saa i Latrinet.

Metalgenstande som Dørgreb etc. afgnides med Klud og 2⁰/₀ Karbolsyreopløsning og tørres derefter stærkt. Porcellænskakkelovne behandles paa samme Maade, Jernkakkelovne kun, hvis de ikke opvarmes stærkt ved Fyring.

For saa vidt der bliver Tale om Desinfektion af Latriner, Klosetter, Natstole o. l., skures disses Trædele først med Børste og stærkt varmt Sæbevand, og dernæst med 5⁰/₀ Karbolsyreopløsning.

Efter endt Desinfektion skulle Vinduerne staa aabne mindst i 12 men helst i 24 Timer, og Desinfektørerne bør tilholde Beboerne at foretage en grundig Afvaskning af Gulv og Træværk i Stuen efter denne Tids Forløb, og før Rummet atter tages i Brug til Beboelse.

Regler for Desinfektion af Skibe.

Kahytter og andre til Beboelse bestemte Rum ligesom de i saadanne værende Effekter behandles efter Reglerne for Desinfektion af smittebærende Værelser og Effekter.

Store simple indrettede Rum (f. Eks. i Udvandrer-skibe) kunne, naar Desinfektionen haster meget, overstryges med Kalkmælk (1 Del Ætskalk — 4 Dele Vand). Kalklaget fjernes efter 24 Timers Forløb ved Afvaskning med rent varmt Vand (ikke ved Afbørstning).

Naar Lastevandet skal desinficeres, anvendes hertil en meget rigelig Mængde Kalkvand 3: 1⁰/₀ Kalkopløsning.

1) I Træskibe, i hvilke Lastevandet bestaar af Spildevand fra Skibet tilligemed indtrængende Havvand, bør der saa vidt muligt sørges for, at Udpumpningen finder Sted før Ankomsten til Havnen. Lasterummet skal derefter straks desinficeres ved Ankomsten til Havnen.

2) I Jernskibe skal i det mindste Maskinlasterummet og dets Indhold desinficeres ved Skibets Ankomst; hvis de øvrige Dele af Lasterummet ere isolerede og ikke let tilgængelige (f. Eks. fordi Skibets Ladning forhindrer i at komme til dem) og de ikke indeholde saa meget Vand, at man kan naa dette med Pumperne, kan man vente med Desinfektion af disse Rum indtil de nævnte Hindringer ere fjernede.

3) Overalt, hvor man direkte kan komme til Lasterummet ved at fjerne Laag, afskrue Dæksler o. l., hælder man paa saa mange Steder som mulig rigelig Mængde Kalkvand ned og rører godt om med en Kost, ligesom man søger at stryge Kalkopløsningen paa langs Lasterummets Vægge. Blandingen af Kalkvand og Lastevand maa ikke fjernes før efter 12 Timers Forløb.

4) Naar Lasterummet ikke er direkte tilgængeligt enten paa Grund af Skibets Ladning eller fordi Laag og Dæksler ere fastrustedede eller fastnittede, hældes Kalkopløsningen ned gennem Dækpumperør og Pejlerør (ikke gennem Maskinpumperne). For at dette kan gøres, maa Pumpernes Stang og Hjærte optages. Ved jævnlig Maaling gennem Pejlerøret overbeviser man sig om, at Væsken i Lasterummet ikke kan stige op over dette og beskadige Skibets Ladning. Efter 12 Timers Forløb kan det desinficerede Lastevand atter udpumpes.

Til Desinfektion af Træskibes Lasterum medgaa c. 40—60 Liter Kalkopløsning pr. løbende Meter, til Jernskibe 60—120 Liter pr. løbende Meter.

I Skibe med vandtæt adskilte Afdelinger maa hvert saadant Afsnit af Lasterummet behandles for sig.

5) Naar i Jernskibe med Tanks disse ere fyldte med Vand fra smittet Havn, maa Beholderen enten lades ganske urørt og tillukket eller desinficeres med Kalkopløsning før Udpumpning af Indholdet sker. Desinfektionen kan foregaa umiddelbart i selve Tankbeholderen eller efter Overpumpning af dennes Indhold i Maskinlasterummet. Efter 12 Timers Forløb kan det desinficerede Indhold af Beholderen udpumpes i Havnen.

Som Hovedregel for al Desinfektion af Laste- vandet gælder, at man saa vidt muligt maa tilsætte lige saa meget af Kalkopløsningen, som der oprindeligt findes af Laste vandet, saa at Blandingen kommer til at indeholde c. $\frac{1}{2}$ ‰ Kalk.

Bestemmelser

vedrørende Bagerier og Brødudsalg.

(Tillæg til Sundhedsvedtægten af 28. Maj 1898.)

I. Almindelige Bestemmelser.

1.

Bagerier, hvorved i denne Vedtægt ogsaa forstaaes Konditorier, Kagebagerier, Biskuitfabrikker og deslige, saavel som Udsalgssteder af Brød eller Kager, staa under Sundhedskommissionens Tilsyn, og de specielle Paalæg, denne i Overensstemmelse med denne Vedtægt maatte give, skulle uvægerlig følges.

§ 2.

I Bagerier og Udsalgssteder af Brød eller Kager skal iagttages Renlighed saavel med Hensyn til Lokaler, Gaardspladser og Redskaber som med Hensyn til de der beskæftigede Personer og deres Paaklædning samt Varernes Tilberedning og Behandling.

§ 3.

Personer, der lide af smitsomme eller modbydelige Hudsygdomme eller af væskende Saar, eller

som have urene eller medikamentelle Forbindinger paa Arme eller Hænder, maa ikke arbejde i Bagerier eller være beskæftigede med Salg eller Transport af Brød. Ej heller maa Personer, der lide af smitsomme Sygdomme, arbejde i Bagerier eller være beskæftigede med Salg eller Transport af Brød, medmindre der fremskaffes Lægeattest for, at der ikke er Fare for Overførelse af Smitte gennem Brødet.

§ 4.

For Overtrædelse af de Bestemmelser, som angaa personlige Forhold, er foruden vedkommende Person ogsaa Bageriets eller Forretningens Indehaver ansvarlig, naar den stedfundne Overtrædelse kan lægges ham til Last.

§ 5.

Et Eksemplar af denne Vedtægt skal findes op-hængt i ethvert Bageri og Udsalgssted af Brød eller Kager.

Ved Henvendelse i Københavns Politis 3dje Af-
deling erholdes udleveret uden Betaling Eksemplarer af Vedtægten og af den i § 21 omtalte Plakat.

II. Bagerier.

Lokalet.

§ 6.

Intet Bageri maa for Fremtiden indrettes, førend Planerne til det ere godkendte af Sundhedskommis-sionen.

Det paases herved, at følgende Bestemmelser iagttages:

Der skal være tilstrækkelig Adgang for Dagslys og Luft.

Højden mellem Gulv og Loft maa ikke være under $4\frac{1}{2}$ Alen.

Gulvet maa ikke ligge mere end $1\frac{1}{2}$ Alen under Jorden.

De egentlige Arbejdsrum skulle indeholde mindst 400 Kubikfod for hver beskæftiget Arbejder.

I Bagerier, hvor flere Arbejdere ere beskæftigede, skal der indrettes særskilt Vaske- og Omklædningsrum uden for det Lokale, hvori Tilberedning af Dejj, Bagning og Opbevaring af Brød finder Sted.

§ 7.

Naar et gammelt Bageri undergaar en større Ombygning, komme Reglerne i § 6 til Anvendelse.

For alle Bagerier gælde følgende Bestemmelser:

Gulvene skulle, hvor ikke Sundhedskommissionen tillader Afvigelser, være af et for Fugtighed uigennemtrængeligt Materiale.

Lofter eller Vægge maa uden Sundhedskommissionens Tilladelse ikke være af upudsede Bræder.

I Bagerilokaler eller sammes umiddelbare Nærhed skal der, naar Kloakforholdene tillade det, findes mindst én med Afløb forsynet Vaskekumme til Afbenyttelse for Personalet.

§ 8.

Arbejdslokalerne skulle daglig renses og mindst en Gang om Maaneden gøres grundig rene.

Hvor Vægge eller Loffer ere kalkpudsede, skulde de hvidtes mindst 2 Gange om Aaret.

De ved Driften af et Bageri benyttede Redskaber skulde daglig rengøres.

Samlebrønde i Bagerilokalerne, Kloakbrønde i Bageriets Gaard, Viskeballer samt Ende- og Sidetræbeholdere, skulde renses og udskylles daglig.

Faste Vandbeholdere i Bagerilokaler skulde være dækkede med tæt sluttende Laag.

§ 9.

Der skal i Arbejdslokalerne være anbragt Spyttbakker, fyldte med vaadt Sand eller lign., i passende Antal.

Ingen maa have Sovested i de til Bageri benyttede Lokaler, og for saa vidt Soverum findes umiddelbart op til disse, maa Dørene til Soverummene aldrig staa aabne.

For enhver Arbejder, hvem Natteleje er anvist i Soverummet, skal findes en Seng.

§ 10.

Tørreovne maa ikke benyttes til Tørring^m eller Desinfektion af Sengetøj, Gangklæder eller lignende.

§ 11.

Lokalerne skulde saa vidt muligt holdes fri for Rotter, Mus og andet Utøj, for hvilket det dog ikke er tilladt at henstille noget for Mennesker giftigt Stof i de Lokaler, hvor Brødtilvirkningen foregaar eller Raamaterialier opbevares.

Fjerkræ skal holdes borte fra Bagerilokaler og Bagerigaarde.

Driften.

§ 12.

Under Arbejdet i Bageriet skulle Arbejderne være iførte rent Tøj af et Stof, der let kan vaskes, samt være forsynede med Lommetørklæder.

Før Arbejdets Paabegyndelse og saa ofte Renlighedshensyn kræve det, skulle de vaske Hænderne.

§ 13.

Det er ikke tilladt i Arbejdslokalerne at spytte paa Gulvene.

§ 14.

Brug af Røg-, Snus- og Skraatobak i Arbejdslokalerne er forbudt.

§ 15.

Dejg maa ikke æltes med Fødderne.

§ 16.

De i Bagerierne benyttede Raastoffer skulle opbevares i renlige Rum og paa en til Varernes Art passende Maade. De skulle være af en saadan Beskaffenhed, at deres Anvendelse ikke kan medføre nogen Fare for Snnheden, og for saa vidt de ikke tilfredsstille denne Fordring, skulle de ved Sundhedskommissionens Foranstaltning og paa vedkommendes Bekostning tilintetgøres eller paa anden Maade uskadeliggøres.

Hverken Raamaterialier eller det færdige Produkt

maa henstilles i Porte eller paa Trapper og Gange, som ere til fælles Afbenyttelse for Husets Beboere, og navnlig heller ikke i Nærheden af Latriner og Pissoirs. Henstillen i Gaarde er kun tilladt paa en saadan Maade, at Produktet er beskyttet mod Forurening.

§ 17.

Mineralske Olier maa ikke benyttes ved Bagning af Brød eller Kager.

§ 18.

Brød og Kager maa kun transporteres i lukkede Vogne eller dækkede Beholdere og skal i det hele behandles med saa stor Renlighed som muligt.

III. Udsalgssteder.

§ 19.

Skrift- eller Tryk-Makulatur maa ikke anvendes til Indpakning af Brød eller Kager.

§ 20.

Sundhedskommissionen kan forbyde Forhandling af Brød eller Kager sammen med Varer, der paa sundhedsfarlig Maade kunne forurene Brødet eller Kagerne.

§ 21.

I ethvert Lokale, hvor Brød eller Kager forhandles, skal paa et iøjnefaldende Sted være ophængt en trykt Plakat med følgende Paaskrift: »Publikum anmodes om ikke at berøre det udstillede Brød«.

Bestemmelser

angaaende

Orden og Renlighed m. m. i Cigar- og Tobaksfabriker.

(Tillæg til Sundhedsvedtægten af 7. Novbr. 1876.)

§ 1.

De egentlige Arbejdslokaler i Cigar- og Tobaksfabrikerne, hvori Arbejderne til Stadighed opholde sig, skulle være saa rummelige, at der mindst sikres hvert Individ et Rumfang Luft af 180 Kubikfod, der dog, hvor Lokalerne ere særdeles lyse og vel ventilerede, af Sundhedskommissionen kan nedsættes til 150 Kubikfod.

§ 2.

Ethvert egentligt Arbejdslokale skal være forsynet med en forsvarlig trækkende Vindovn. Bilæggerovne, Gasovne eller lignende transportable Varmeapparater maa ikke benyttes. Hvert Arbejdslokale skal være forsynet med Vinduesventil, og hvor det

er gørligt med en tilstrækkelig stor Ventil til et Skorstensrør, for saa vidt ikke bedre Ventilationsapparater ere indrettede.

§ 3.

Hvor større Fabrikslokaler til Cigar- og Tobaksfabrikation opføres fra nyt, skulle disse være forsynede med passende Ventilationsindretninger efter Sundhedskommissionens nærmere Bestemmelse.

§ 4.

I Cigar- og Tobaksfabriker, hvor Arbejdslokalerne ikke ere forsynede med særegne passende Ventilationsindretninger, skulle disse Lokaler daglig i Middagstiden fuldstændig udluftes.

Hvor nye Fabriklokaler indrettes, skal der efter Sundhedskommissionens Skøn findes et eller flere Lokaler, der kunne opvarmes, og som udelukkende ere bestemte til Opholdssted for Arbejderne i Hviletiden, og hvor disse skulle opbevare deres medbragte Mad.

§ 5.

Hver Aften efter Arbejdets Ophør skal i hvert Arbejdslokale Gulvet bestænkes med Vand og fejes, og mindst en Gang om Maaneden skal Gulv og Panel vaskes. En Gang om Aaret skulle Lofterne og Væggene i Arbejdslokalerne hvidtes.

§ 6.

Til Arbejdsrum for Cigar- og Tobaksarbejdere maa ikke benyttes Kælderlejligheder, medmindre

Sundhedskommissionen dertil giver sit Samtykke. Denne Bestemmelse træder dog for allerede i Drift værende Fabrikers Vedkommende først i Kraft fra den 1ste halvvaarlige Flyttedag, der indtræffer et fuldt Aar efter denne Vedtægtsbestemmelser Træden i Kraft.

§ 7.

Udpakning af Tobaksblade og Løsning af disse skal altid ske i Lokaler, i hvilke der ikke samtidig foretages andet Arbejde.

§ 8.

Tørrestuerne for Røgtobak maa ikke staa i direkte Forbindelse med andre Arbejdslokaler, og Tørreovnen skal være forsynet med et Røgfang, der udmunder i en godt trækkende Skorsten eller i et Rør, som kan føre Dampene bort fra Lokalet. Hvor Tørreovnen eller Panden kan anbringes i Nærheden af Vinduer, kan Røgfandet dog bortfalde og skal da under Tørringen Vinduerne holdes aabne. I Cigarfabriker maa Tørrestuen ikke benyttes som Arbejdslokale, og intet af Lokalerne maa opvarmes ved den varme Luft fra Tørrestuen.

§ 9.

De Møller, der benyttes til Formaling af Snustobak, skulle være indsluttede i et Hylster, der forhindrer Støvet fra at trænge ud i Arbejdslokalet, eller i hvert Fald skal Formalingen og Sigtningen finde Sted i Lokaler, der ikke samtidig benyttes til andet Arbejde.

§ 10.

I de Arbejdslokaler, hvor der fortrinsvis udvikles Støv, maa det ikke tillades Arbejderne at holde Maaltid.

§ 11.

Disse Bestemmelser gælde kun for Fabriker, der beskæftige mere end 5 Arbejdere.

§ 12.

Et trykt Eksempplar af disse Bestemmelser skal findes opslaaet i hvert Arbejdslokale.

Bestemmelser

angaaende

Tilsyn med Fattigvæsenets Plejebørn.

(Tillæg til Sundhedsvedtægten af 24. Juli 1898.)

§ 1.

Børn, der af Københavns Fattigvæsen udsættes i fast Pleje, blive som Regel at anbringe hos paalidelige Plejeforældre udenfor København, Frederiksberg, Brøndshøi, Rødovre, Hvidovre og Taarnby Sogne, idet kun da Undtagelse indrømmes, hvor Familieforhold eller et for længere Tid tilbage knyttet Forhold vilde gøre det uforsvarligt at bryde et tidligere bestaaende Tillidsforhold.

Anbringelse i Børnehjem og lignende Anstalter finder i Reglen kun Sted, for saa vidt disse stille sig til Opgave at modtage spæde Børn eller at opdrage vanartede eller i en eller anden Retning vanskelige eller svagelige Børn, som det ikke maatte være tilraadeligt at anbringe i privat Pleje, eller naar Børnene først i en saa fremrykket Alder komme under Fattigvæsenets Forsorg, at det maa befrygtes, at Plejeforældrene kun for at have Nytte af dem overtage dem, og at Børnene selv i den korte Tid, hvori Plejeforholdet vil kunne bestaa, ikke ville kunne indordne sig i den nye Familie.

§ 2.

Børnene anbringes kun i Pleje paa Steder, hvor der findes en Tilsynsværge, der staar i Forhold til Københavns Magistrat, og maa ingen Anbringelse finde Sted, uden at Tilsynsværgen i det paagældende Distrikt forud er hørt og har erklæret Plejestedet for egnet til Barnets Anbringelse, samt uden at de paagældende forud ere blevne gjorte bekendt med Indholdet af den Overenskomst, der ved Plejeforholdets Indgaaelse vil blive udfærdiget i Magistraten, og som de ville have at underskrive som Plejeforældre, og have erklæret sig beredte til at gaa ind paa denne.

§ 3.

Ligesom Plejebørn ikke maa anbringes i Familier, hvor ikke begge Ægtefæller ere Medlemmer af Folkekirken, eller for saa vidt Barnet fra sit oprindelige Hjem hører til et andet her i Landet anerkendt

Trossamfund, selv ere Medlemmer af dette Samfund, hvor ikke begge Ægtefællerne ere fuldt enige om at modtage det, eller hvor et aabenbart Brud paa det kærlige Samliv indenfor Familiens egen Kreds er til Stede, eller hvor et Familiemedlems Udskejen fra den rette Vej utvivlsomt maa afgive et slet Eksempel for Plejebarnet, eller hvor Familieforsørgeren kun til Nød kan skaffe det nødvendige til sine egne eller nyder offentlig Understøttelse, eller hvor noget Medlem af Familien vitterlig lider af Brystsyge eller Epilepsi eller af nogen smitsom eller anden Sygdom, der kan udøve nogen skadelig Indflydelse paa Børnene, saaledes skal det i Reglen heller ikke anbringes i Familier, hvor Plejefaderen eller Plejemoderen er Stedfader eller Stedmoder til noget af Familiens egne Børn, eller i Huse, hvor Husmoderen mangler, eller hvor Antallet af uforsørgede Børn i Familien ved Anbringelse af Plejebarnet vilde overstige 3, medmindre Familieforsørgerens Erhverv og Kaar ere af en saadan Art, at det maa skønnes, at den yderligere Tilvækst i Børneantallet, han ved Overtagelsen af Plejebarnet vil faa, ikke vil blive saa byrdefuld, at Plejebarnet, navnlig i den mindre gunstige Aarstid eller endogsaa under indtrædende rent forbigaaende Uheld, maa komme til at lide derunder.

§ 4.

Skulde under et Plejeforholds Bestaaen noget indtræde, som fra Begyndelsen af vilde have forhindret, at Forholdet overhovedet var blevet indgaaet, eller som efter Tilsynsværgens Anskuelse ellers kan

gøre det tvivlsomt, om Forholdet fremdeles bør vedblive, bør saadant snarest meddeles Magistraten, som da, efter forudgaaet Forhandling med Tilsynsværgen, vil træffe en endelig Afgørelse.

§ 5.

Børn, som ikke straks anbringes direkte af Københavns Fattigvæsen, men ved Opholdskommunens Foranstaltning midlertidig tages under Forsorg for Københavns Kommunes Regning, skulle snarest mulig søges anbragte efter foranstaaende Regler.

§ 6.

Børn, som overensstemmende med dette Reglement ere anbragte i Pleje, maa ikke uden Tilsynsværgens Indvilligelse og Københavns Fattigvæsens Approbation af Plejeforældrene overgives til nogen anden Persons eller Families Forsorg, ligesom det efter Planen af 1. Juli 1799 § 141 under Straf er forbudt det saaledes anbragte Barns Forældre, Slægt eller paarørende samt enhver som helst anden egenmægtig at tage de af Fattigvæsenet udsatte Plejebørn fra de Plejeforældre, til hvis Omsorg de ere betroede.

§ 7.

Samtlige Udgifter, som Plejebørns Forsørgelse foranledige, saavel de faste, der blive at optage i en mellem Plejeforældrene og Københavns Magistrat efter visse normative, af Kommunalbestyrelsen vedtagne Bestemmelser afsluttet Overenskomst, som de ekstraordinære, som Forholdene maatte foranledige,

være sig til Beklædning, særlig Skoleløn og Skolebøger, saa vel som Skolerekvisiter, Lægehjælp, Lægens Befordring, Medicin, Hospitalsbehandling og Begravelse, afholdes uden Hensyn til Fattiglovgivningens Forskrifter af Københavns Fattigvæsen, og tilstilles Beløbene vedkommende Tilsynsværge for at udbetales til rette Vedkommende.

§ 8.

Børn, som uagtet gentagne Irettesættelser og tildelt Revselse af Plejeforældrene og uagtet gentagne Advarsler af Tilsynsværgen vedblivende vise sig vanartige og uvorne, ville efter Tilsynsværgens nærmere Indstilling, i fornødent Fald ved Magistratens Foranstaltning, blive at anbringe enten hos andre bedre egnede Plejeforældre i en anden Egn, hvis det maa antages, at Barnets Udskejen væsentlig har sin Grund i, at de hidtilværende Plejeforældre ikke have havt det rette Greb paa at opdrage dem, eller hvis det maa antages, at deres Udskejen snarere er begrundet i et mere udviklet ondt Anlæg, paa en Anstalt, hvor de kunne undergives den i saa Henseende fornødne stadige Tvang og Kontrol.

§ 9.

Tilsynsværgemaalet er et imellem vedkommende Værge og Københavns Magistrat ad Frivillighedens Vej ordnet Forhold, hvorved han overtager og af Magistraten autoriseres til paa dennes Vegne at føre det i Plan 1. Juli 1799 foreskrevne Tilsyn med de af Fattigvæsenet i hans Distrikt anbragte ukonfirme-

rede og konfirmerede Børn. Stillingen er ulønnet, hvorimod alle Udgifter, Værgemaalet maatte foranledige, blive at godtgøre Tilsynsværgen efter Regning.

§ 10.

Det staar Tilsynsværgen frit for paa eget Ansvar at antage dertil egnede i Nærheden af de paagældende Pleje- eller Anbringelsessteder boende Mænd eller Kvinder, til som Medhjælpere at føre det jævnlige Tilsyn med et eller flere Børn i Distriktet, dog uden at disse Medhjælpere komme til at staa i noget direkte Forhold til Københavns Magistrat.

§ 11.

Det paahviler Magistraten at lade hvert Plejedistrikt og de der anbragte Børn tilse af Udsendinge blandt Magistratens Embedsmænd saa ofte, som Omstændighederne tillade eller udkræve det, og mindst 1 Gang hvert 3dje Aar.

§ 12.

Paa de Plejebørn, der af Københavns Kommune ere anbragte udenfor København i Overensstemmelse med Forskrifterne i dette Tillæg, finde Bestemmelserne i Lov om Tilsyn med Plejebørn af 20. April d. A. ikke Anvendelse.

**Dagsbefaling for Københavns Politi
af 19. August 1889.**

Naar en Dødsattest for et Barn, der paa Dødsattesten er betegnet som Plejebarn, forevises paa Politistationen til Paategning af vedkommende Politiasistent, og Barnet ikke findes indregistreret som Plejebarn i Stationens Fortegnelse over saadanne, vil der altid af d'Hrr. Politiassistenter være at foranstalte nøjagtigt undersøgt, hvorledes det rette Forhold har været. Viser det sig derefter, at Barnet har været anbragt i Pleje for Betaling uden at have været anmeldt, skal Dødsattesten selvfølgelig paategnes i Henhold til Sundhedsvedtægtens § 79, 3. Stykke, hvorhos Rapport til Paatale af den forsømte Anmeldelse indgives. Viser det sig, at Barnet har været anbragt i Pleje uden Betaling, skal Dødsattesten, for at Begravelseskontoret kan se, at Attesten har været forevist Politiet, for Fremtiden af d'Hrr. Politiassistenter gives følgende Paategning: »Barnet har ikke været i Pleje for Betaling«.

I Henhold til Forordningen af 1. April 1796 angaaende Forsigtighedsregler ved Handel med Gift og Kancelliplakat af 19. April 1843 er der udstedt følgende:

Bekendtgørelser fra Københavns Politi af 13. Decbr. 1860 (om lysegrønt, arsenikfarvet Tarlatan), — 18. Marts 1861 (om zinkholdige Pattehætter af Kautschuk), — 3. Juni 1865 (om Legetøj, farvet med giftige, navnlig grønne Farver), — s. D. (om kunstig Kaffe), — 21. Novbr. 1865 (om Faraoslan-ger), — 1. Septbr. 1866 (om mønjefarvede Lervarer) og 6. Novbr. 1866 (om arsenikfarvede Glaskugler med Parfume) samt følgende:

Bekendtgørelser fra Sundhedskommissionen af 8. April 1868 (om arsenikholdigt Glanspapir), — 27. Marts 1869 (om grønt, arsenikholdigt Tarlatan), — 29. Juli 1869 (om metalholdige Sminker), — 14. Marts 1871 (om »Halls Hair-Renewer«) — 5. Decbr. 1876 (om Lampeskærme af lysegrønt, arsenikholdigt Glanspapir), — 9. Jan. 1878 (om Frederiksens Haar-Elixir), — 11. Febr. 1878 (om blyholdige Haarfarvingsmidler), — 9. Juli 1878 (om arsenikfarvede Tøjer), — 1. Novbr. 1878 (om kobberholdige, sure Agurker), — 17. Oktbr. 1879 (om Meldrøje), — 1. Juni 1883 (om Glanspapir), — 18. Marts 1886 (om Salicylsyre), — 28. Aug. 1886 (om Kærnemælk i Zinkkar), — 30. Juli 1887 (om trikinholdigt Svinekød), — 5. Marts 1889 (om blandet amerikansk

Svinefedt), — 6. April 1889 (om Gummiboldte), — 2. Septbr. 1889 (om Carbonnatronovne), — 16. April 1890 (om arsenikholdige Tapeter), — 28. Maj 1890 (om blandet amerikansk Svinefedt), — 18. Decbr. 1890 (om arsenikholdige Julelys), — 15. Maj 1891 (om japanesiske og kinesiske Skærme, Parasoller o. lign.), og 25. Juli 1896 (om arsenikholdige Tapeter).

Udvalg af Domme i Sager angaaende Overtrædelse af Sundhedsvedtægten.

Højesterets Dom af 20. Februar 1896.

Et tiltalte af Sundhedskommissionen givet Tilhold, som kun gik ud paa, at han skulde omordne Spildevandsledningen i sin Ejendom efter Magistratens 4de Afdelings Bestemmelse og under sammes Tilsyn: »overensstemmende med en af samme godkendt Plan», men som selv intet indeholdt om, paa hvilken Maade Omordningen skulde foregaa, ansaas ikke for at have Hjemmel i Sundhedsvedtægtens § 11, ligesom Tilholdets Fastsættelse af en bestemt Tidsfrist for dets Opfyldelse var uforenelig med dets Henvi- ning til en anden Autoritets senere Afgørelse om Udførelsesmaaden.

Kriminal- og Politirets Dom af 26. Februar 1898.

Konkluderer i nøje Overensstemmelse med foran refererede Højesterets Dom.

Kriminal- og Politirets Dom af 3. Decbr. 1887.

I Sundhedsvedtægtens § 23 savnedes der Hjemmel for et tiltalte af Sundhedskommissionen givet Paalæg om inden 14 Dage fra Paalægets Dato at indkomme med detaljerede Forslag og Planer til Indretning og Drift af Virksomheden i det ham tilhørende Kaffe- og Maltbrænderi paa en saadan Maade, at Virksomheden efter Sundhedskommissionens Skøn kunde blive saa lidt forulempende for de omboende som muligt.

Kriminal- og Politirets Dom af 25. Novbr. 1899.

En tiltalt fik Medhold i, at Ordet »omboende« i Sundhedsvedtægtens § 23 ikke kunde antages at omfatte Beboerne af den Bygning, i hvilken den forulempende Virksomhed fandt Sted.

Højesterets Dom af 11. Maj 1892.

Ved Kriminal- og Politirets Dom af 12. Oktbr. 1889 var der for at have undladt at efterkomme et dem af Sundhedskommissionen i Henhold til Sundhedsvedtægtens § 26 givet Tilhold om at afhjælpe en Røgulempe, idømt tiltalte en Bøde og givet dem Paalæg om at efterkomme Tilholdet inden en given Frist under en Bøde for hver Dag, de sad Dommen overhørig. Retten tog ikke Hensyn til tiltaltes Anbringende om, at der saavidt dem bekendt ikke gaves nogen anden Maade, hvorpaa de kunde efterkomme Tilholdet, end ved at nedlægge den til Fabriken knyttede Virksomhed, da det ved tvende under Sagen afhørte sagkyndige Mænds Erklæring maatte antages,

at der ved Forandring af den forhaandenværende Indretning af Skorstenene vilde kunne tilvejebringes i det mindste en væsentlig Forbedring af Røgforholdene. — Højesteret stadfæstede denne Dom.

Højesterets Dom af 9. Juni 1898.

Ved Kriminal- og Politirets Dom af 24. Maj 1897 var en tiltalt frifunden for Overtrædelse af Sundhedsvedtægten, fordi det efter de foreliggende Oplysninger maatte antages, at han inden Udløbet af den givne Frist havde gjort, hvad der med Billighed kunde forlanges, for at efterkomme et ham af Sundhedskommissionen i Henhold til Sundhedsvedtægts § 26 givet Tilhold om at afhjælpe en Røgulempe, og fordi et Tilhold om at drive en Fabriksvirksomhed paa en Maade, der saa lidt som muligt forulempede de omboende, ikke havde Hjemmel i Vedtægts § 23, eftersom der savnedes ethvert Holdepunkt for, med hvilke Begrænsninger Driften skulde udøves for ikke at komme i Strid med Tilholdet; — en anden under samme Sag tiltalt blev dømt til at efterkomme et Tilhold om at holde Vinduerne i et ham tilhørende Dampvæveri lukkede under Arbejdet og indføre fornøden mekanisk Ventilation. — Denne Dom stadfæstede Højesteret.

Kriminal- og Politirets Dom af 28. Januar 1896.

Tiltalte, der imod givet Tilhold havde drevet Fabriksvirksomhed paa en Maade, som forulempede de omboende ved stor Støj, blev idømt Straf for Overtrædelse af Sundhedsvedtægts § 23.

Kriminal- og Politirets Dom af 1. Oktbr. 1887.

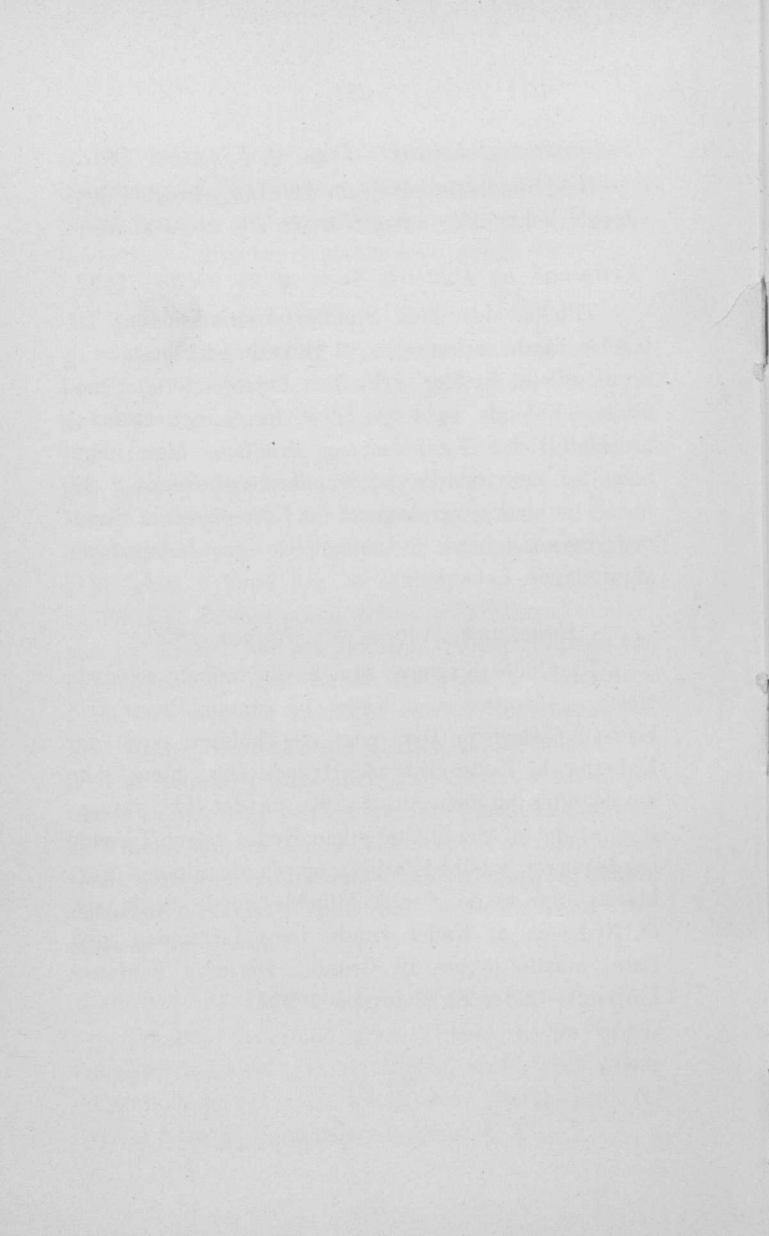
Det i Sundhedsvedtægtens § 30 Litr. a brugte Udtryk »Kreaturhold« ikke antaget at omfatte Hold af Heste.

Kriminal- og Politirets Dom af 29. Oktbr. 1892.

Tiltalte, der uden Sundhedskommissionens Tildelse havde indrettet en til Høkerhandel bestemt og dertil udlejet Kælder, i hvilken Lejeren derefter med tiltaltes Vidende og Vilje bl. a. havde opbevaret og tildels tilvirket Kødølser og Kødfars, blev idømt Straf for Overtrædelse af Sundhedsvedtægtens § 37, uanset at denne var begaaet før Udstedelsen af Sundhedskommissionens Bekendtgørelse om Indretningen af saadanne Lokaler.

Højesterets Dom af 30. Januar 1899.

To tiltalte Slagtere, som havde indkøbt selvdøde Heste og derefter solgt Kødet til samme Priser som Kødet af slagtede Dyr, idet det holdtes skjult for Køberne, at Kødet var af selvdøde Dyr, bleve ikke ansete efter Straffelovens § 290, da det ikke var oplyst, at det af de tiltalte solgte Kød i noget Tilfælde havde været sundhedsfarligt, og da de tiltaltes Forklaring om, at de i intet Tilfælde havde tænkt sig, at Nydelsen af Kødet kunde være forbunden med Fare, maatte lægges til Grund. Derimod henførtes Forholdet under Straffelovens § 257.



REGISTER.

	Side.		Side.
A adsler	89	Beholdere	9, 89, 94
Acetylgas	117	Belysningsgas	12
Affald	16, 21, 89, 129	Ben	16, 108, 109
Afløb	6, 16, 52, 63	Benbrænderi	12
Aftræksrør	97	Benkøgeri	12
Agurker	227	Besætning paa Skibe..	1
Amerikansk Svinefedt.	228	Blanketter 18, 33, 195,	197
Andelsmejerier	187	Blanksværtfabrikation	12
Anlæg, industrielle....	14	Blod	21, 139
Anmeldelser	32, 35	Blødgang	125
Appelblus	97	Boliger	25
Arsenikholdige Stoffer.	227	Brevblanketter.....	33
Asiatisk Kolera ...	33, 177	Brølægning	172
Attester	186	Brugsgenstande.....	19
B aase	18	Bryggerier	174
Badeafløb	70	Brændemærke	151
Bagbygninger.....	164	Brænderier	174
Bagerier	174, 211	Brændselsmateriale ...	17
Baggaarde	8	Brød.....	19
Barselfeber.....	33	Brødudsalg.....	211
Beboelsesbygninger ...	15	Brønde.....	25, 53, 63
— rum 26, 168,	170	Bygninger	159
Bebyggelse	163	Bygningshøjde....	162, 170
Befordringsmidler....	183	— lov.....	159
Behandling, offentlig ..	177	Bøder.....	192
— vederlagsfri	179, 195	Børn	39, 119, 186, 189
		Børnekopper	33, 177

	Side.		Side.
C arbonnatronovne	228	Epidemilæger	182, 189
Cerebrospinal Meningitis	33, 37, 194	Etageklosetter	95, 101
Cigarfabrikker	39, 217	F aar	19, 142, 146, 149
Cikoriefabrikker	12	Fabrikker	14, 35, 39
Cinders	17	Fabrikmæssig Slagting	22
Citadellet	1, 159	Fabriksafløb	74
D agleje	41	Faldrør	69
Dagrenovation	8, 85, 94	Faraoslanger	227
Dampkedler	174	Farvefabrikation	12
— skibe	17	— stempler	143, 149, 151
— udblæsning	75	Fattigvæsen	38, 41, 186, 220
Desinfektion	37, 198	Faste Retirader	10
Diagnose	32	Fedtsamlere	73
Differitis	34, 38, 125, 183, 189, 194, 196, 207	Fedtsmelterier	12
Distriktskommissioner	4	Fejeskarn	8, 88, 94
Dobbeltsege	30	Ferniskogerier	12
Domme	228	Ferskt Kød	23, 153
Dowson Gasværker	111	Fiskebløderier	12
Drikkevand	25	Flaadens Skibe	192
Dræning	76, 168	Flytning af Patienter	36
Dyr, syge	22	Forbud	5
Dyrekroppe	20	Forfalskninger	19
Dyrlæger	22	Forhandling	19
Dysenteri	33, 177, 207	Fortog	86
Dødsattester	40, 226	Frugt	24
Dødsfald	33, 40, 193	Fællesmejerier	187
E ksantematisk Tyfus	33, 177	Fæstningsværkerne	1, 92
Ekskrementer	9, 96	G aardlatriner	8, 98, 103
Entreprenører	11	Gaardspladser	7, 166
Epidemi	2, 4, 37	Gadebrede	161
— hospitaler	35	— fejning	7, 84
— lov	176	Gader	92, 161
		Gaderenovation	88

	Side.		Side.
Garverier	12, 13	H ldelugtende Stoffer ..	12
Gastrisk Feber	179	Ildsteder	17, 170
Gasværker ...	15, 111, 117	Indført Kød.....	21, 140
Giftige Stoffer	19	Indirekte Afløb	75
Glanspapir	227	Indmad	21, 138
Gruber.....	17, 174	Indrerheden	1
Grunde	28, 53, 166	Industrielle Anlæg....	14
Grundejendomme	18	Indvendige Faldrør ...	69
Grundvand	6, 76	Interceptorer	63
Grøfter	7, 87	Inventarium	30
Guano.....	12, 16	Isolation	35, 38
Gul Feber	33, 177	J ordbrug	18
Gulv afløb	68	Jærnbaner	183
Gummiboldte.....	228	Jærnbanelokomotiver .	17
Gæster	230	Justitsministeriet..	16, 163, 178, 182
Gæstgiverier.....	173	K affe.....	19, 227
Gødning	18, 174	— brænderier... 12,	229
H aarfarvningsmidler..	227	Kahytter.....	208
Hakkerum	155	Kalve ...	20, 142, 146, 149
Halvtage	162	Kanaler.....	7
Havnen.....	1, 17	Karantænevæsen.....	1
Havnepoliti	17	Kemiske Fabrikker ...	12
Herbergerier.....	28	Kloaker.....	16, 172
Heste.....	146, 149	Kloakrensning	8
— gødning	18, 174	Klosetter.....	95, 101, 170
— hold	230	Klude	12, 14, 104
— stalde	174	Klæder.....	203
Hjernerygmarvsbetæn-		Koholderi	123
delse	33, 194	Kolera	33, 177, 207
Hornkvæg.....	140	Kommunelæger'.....	3, 4
Hospitaler.....	194	Kopper.....	33, 177
Huder	12	Kostalde... 18, 75, 91,	173
Hudsygdomme.....	177	Kreaturer	18, 124
Hushøjde	162		
Husspildevandsledn.	52, 97		

	Side.		Side.
Kreaturhold ..	18, 123, 230	Logishuse	28
Kredslæger	2, 45	Lokaler	192
Krup	189	Lokomotiver	17
Krølhaarsfabrikation ..	12	Lossepladser	108
Kul	17	Luftfordærvende Affald	16
Kvæg	146, 149	Luftfornyelse	97, 104
Kældere	8, 168	Luftklosetter	95
Kældersumpe	7, 77, 90	Lungetuberkulose .	33, 192
Kød	19, 146	Lys	95
— ekstrakt	21, 146	Lysestøberier	12
— kontrol	20	Lysgaarde	95, 165
— pølser	24, 157	— kasser	74
— udsalg	22, 153	Læger	32
— undersøgelse .	20, 133	M alkning	123
Køer	123	Maltbrænderier	12, 229
Køkkener	8	Marskandiserhandel...	109
Køkkenafløb	64	Mejerier	187
— faldrør	64	Mel	19
— vaske .	71, 83, 171	Meldroje	227
Kørsel	11, 94	Menneskeføde	144
L aboratorium	4	Mælk	19, 24, 187
Lam	19, 142, 146	Møggruber	19
Lammekød	21	N atrenovation	90
Lastevand	208	Natstole	7, 208
Latriner ..	10, 25, 172, 208	Natteophold	15, 25, 28, 168
Latrinindhold	18	Nedløbsbrønde	63
— sæder	10, 173	Nedsivning	6
— væsen	9	Nyholm	92
Ledninger	58, 172	Næringsbrug	12, 16
Løjligheder	60	Nødslagtede Dyr	22
Levnedsmidler	21	Nødtøftsrum	103
Lig	183, 205	O bservation : 35, 178, 196	
Limfabrikation	12	Offentlig Behandling ..	177
Loftsrum	8, 162	Okser	142
Logerende	34, 184		

	Side.		Side.
Omkostninger	37	Selvdøde Dyr	22, 230
Omnibusser	183	Senge.....	30
Opfyldning	28	Skarlagensfeber... 38, 125,	
Oplag.....	14	183, 189, 194, 196	
Oplagssted	11	Skibe	1, 16, 88, 208
Oppustning af Kød ...	20	— Flaadens	192
Ost	12, 19	Skindtilberedning	12
Orlogsværftet.....	159	— tørring.....	12
Overbefolkning.....	27, 37	Skoler	38, 99, 173, 188
— skøn	145	Skorstene	16, 97, 171
— svømmelse.....	78	Skyllecisterner.....	96
— taksation	191	Skænkestuer	29
— trædelser . 5, 191, 193		Slagteaffald	138
Passagerskibe	183	Slagtehuse	126
Patienter	33, 36	Slagterier.....	12, 136
Pattehætter.....	227	Slamkister	85, 87
Pensionærer	34	Smitsomme Sygdomme 32,	
Pergamentfabrikker... 12		176	
Pest.....	33, 177	Smitte	38, 190, 200
Pissoirer	8, 29, 68, 84	Smør	19
Plejebørn.....	39, 220	Sne.....	87, 89, 90
Plombering.....	138	Spildevand	52, 208
Politidirektør	2, 85	— ledninger....	86
— vedtægt	84	Stadsbygmester... 159, 173	
Pottetønder	9, 98	Stadslæge	2, 45, 166
Pølser	21, 139, 146	Staldafløb.....	75
Pølsefabrikation ... 12, 146		Stalde	18, 53, 91, 123
Rendestene	7, 86, 172	Stivelsefabrikation.... 12	
Retirader.....	10	Støj	230
Riste	85, 172	Sukker.....	19
Rosen	125	Sumpe.....	90
Røg	16, 171	Sundhedskommission 2, 176	
Røgerier	12	Sundhedsvedtægt ... 1, 176	
		Svin 19, 22, 129, 136, 142,	
		146, 151	
		Svinehold.....	17, 18

	Side.		Side.
Svineslagterier...	136, 151	U bebygget Areal	163
— stier	19	Udsalgssteder.....	23, 216
Syge Dyr	22	Udsmeltning af Talg ..	12
Sygehuse	179	W aleskul.....	17
Syrer	12	Valle	187
Sæbesyderier.....	12	Vand	25
T agrender	171	— klosetter ..	64, 78, 95
Taksation	191	— laase.....	80, 83
Talg	12	— værker.....	13
Tarmstrengefabrikation	12	Vederlagsfri Behandling	179,
Tilrejsende	34, 184		195
Tjære	12	Ventilation	19
Tobaksfabrikker... 39,	217	Veneriske Sygdomme .	177
Trankogeri	12	Veterinærlæge	2
Trikiner.....	145, 150, 227	Vogne.....	8, 88, 183
Tropesamlinger.....	192	Værksteder. 26, 35, 39,	165
Tuberkulose	125, 192	Ø ksne.....	129
Tyfoïd Feber, Tyfus..	33,	Øl.....	19
	38, 125, 179, 194.		
Tørvesmuldklosetter ..	98		

KØBENHAVNS
KOMMUNEBIBLIOTEKER
 HOVEDBIBLIOTEKET